

Dziennik Urzędowy

Unii Europejskiej

C 9

Wydanie polskie

Informacje i zawiadomienia

Tom 55

11 stycznia 2012

<u>Powiadomienie nr</u>	Spis treści	Strona
	I <i>Rezolucje, zalecenia i opinie</i>	
	REZOLUCJE	
	Komitet Regionów	
	92. sesja plenarna w dniach 11 i 12 października 2011 r.	
2012/C 9/01	Rezolucja Komitetu Regionów „Droga do Durbanu: w kierunku 17. Konferencji ONZ w sprawie Zmian Klimatu”	1
	OPINIE	
	Komitet Regionów	
	92. sesja plenarna w dniach 11 i 12 października 2011 r.	
2012/C 9/02	Opinia Komitetu Regionów „W kierunku europejskiego programu na rzecz budownictwa socjalnego”	4
2012/C 9/03	Opinia Komitetu Regionów „Współpraca terytorialna w regionie Morza Śródziemnego poprzez Instrument makroregionu adriatycko-jońskiego”	8
2012/C 9/04	Opinia Komitetu Regionów „Inteligentne regulacje”	14
2012/C 9/05	Opinia Komitetu Regionów Przegląd programu „Small Business Act” dla Europy	18

PL

Cena:
4 EUR

(Ciąg dalszy na następnej stronie)

<u>Powiadomienie nr</u>	Spis treści (ciąg dalszy)	Strona
2012/C 9/06	Opinia Komitetu Regionów „Komplementarność działań krajowych i działań UE podejmowanych na rzecz zmniejszenia nierówności w rozwoju gospodarczym i społecznym”	23
2012/C 9/07	Opinia Komitetu Regionów „Zintegrowana polityka przemysłowa w erze globalizacji: konkurencyjność i zrównoważony rozwój na pierwszym planie”	29
2012/C 9/08	Opinia Komitetu Regionów „Europa efektywnie korzystająca z zasobów – inicjatywa przewodnia strategii »Europa 2020«”	37
2012/C 9/09	Zmieniona opinia Komitetu Regionów „Zasady UE dotyczące pomocy państwa w odniesieniu do usług świadczonych w ogólnym interesie gospodarczym”	45
2012/C 9/10	Opinia Komitetu Regionów „Rola władz lokalnych i regionalnych w realizacji celów strategii »Europa 2020«”	53
2012/C 9/11	Opinia Komitetu Regionów „Strategia skutecznego wprowadzania w życie Karty praw podstawowych”	61
2012/C 9/12	Opinia Komitetu Regionów „Europejski plan działań na rzecz administracji elektronicznej na lata 2011–2015”	65
2012/C 9/13	Opinia Komitetu Regionów „Europejska i międzynarodowa mobilność urzędników i innych pracowników administracji lokalnej i regionalnej w Unii Europejskiej”	71
2012/C 9/14	Opinia Komitetu Regionów „Rozwijanie europejskiego wymiaru sportu”	74

I

(Rezolucje, zalecenia i opinie)

REZOLUCJE

KOMITET REGIONÓW

92. SESJA PLENARNA W DNIACH 11 I 12 PAŹDZIERNIKA 2011 R.

Rezolucja Komitetu Regionów „Droga do Durbanu: w kierunku 17. Konferencji ONZ w sprawie Zmian Klimatu”

(2012/C 9/01)

KOMITET REGIONÓW

Zmiana klimatu trwa dalej; samorządy terytorialne potwierdzają swoje zaangażowanie

1. Przypomina, że dowody naukowe na zmianę klimatu i jej konsekwencje są niepodważalne. Dlatego też by stawić czoła temu globalnemu wyzwaniu, niezbędne jest bezzwłoczne przyjęcie odpowiednich, skoordynowanych, ambitnych i wiążących środków na szczeblu międzynarodowym.

2. Wzywa europejskich i światowych przywódców do dalszego skupiania się na łagodzeniu zmiany klimatu i dostosowaniu się do jej skutków oraz do przeznaczania na te cele koniecznych środków, mimo kryzysu związanego z długiem publicznym. Podkreśla w tym kontekście, że jedynym sposobem na przezwycięzenie obecnych trudności mogą być inwestycje w infrastrukturę umożliwiające łagodzenie zmiany klimatu i dostosowanie się do jej skutków, a także bardziej powszechne przejście na ekologiczną gospodarkę.

3. Potwierdza swoje zaangażowanie w realizację ambitnych celów i środków na rzecz ograniczenia globalnego ocieplenia do maksymalnie 2 stopni, zgodnie z rezolucją przygotowaną na szczyt w sprawie klimatu w Cancún oraz opinią w sprawie międzynarodowej polityki przeciwdziałania zmianie klimatu, które przedstawił w 2010 r. Odsyła także do konkluzji Rady⁽¹⁾.

4. Podkreśla pilną potrzebę, zgodnie ze zobowiązaniami podjętymi na poziomie europejskim, osiągnięcia wiążącego prawnie międzynarodowego porozumienia w Durbanie pod egidą Narodów Zjednoczonych, które miałyby zastąpić protokół

⁽¹⁾ Konkluzje Rady z dnia 14 marca 2011 r. w sprawie działań następczych po konferencji w Cancún oraz specjalne sprawozdanie IPCC w sprawie odnawialnych źródeł energii i łagodzenia zmiany klimatu z dnia 9 maja 2011 r.

z Kioto, i wzywa do oparcia tego porozumienia na postępach osiągniętych podczas konferencji w Cancún, gdzie uznano kluczową rolę samorządu terytorialnego zachęcając do działań na szczeblu lokalnym i regionalnym na rzecz niskoemisyjnej, ekologicznej gospodarki i wspierając je.

5. Uważa, że konieczne inwestycje nie tylko pomogą złagodzić zmianę klimatu, lecz również przyczynią się znacznie do osiągnięcia trwałego wzrostu gospodarczego w Europie i stworzenia miejsc pracy oraz zapewnią bardzo potrzebne dochody, pomagając tym samym obniżyć zadłużenie publiczne.

6. Dlatego też z zadowoleniem przyjmuje sporządzone we właściwym momencie sprawozdanie Wspólnego Centrum Badawczego Komisji Europejskiej⁽²⁾, w którym apeluje się o zrównoważoną politykę i długookresowe programy inwestycji w niskoemisyjną produkcję energii, po to aby osiągnąć znaczną redukcję emisji gazów cieplarnianych.

7. W związku z powyższym i zgodnie z ustaleniami ze szczytu w Cancún, wzywa Strony do uruchomienia ekofunduszu klimatycznego i komitetu dostosowawczego oraz do umożliwienia łatwego dostępu do tych instrumentów społeczeństwu obywatelskiemu oraz władzom lokalnym i regionalnym.

8. Z zadowoleniem przyjmuje zamiar zwiększenia udziału wydatków związanych z klimatem do co najmniej 20 % w kontekście wieloletnich ram finansowych UE na okres po roku 2013 i zachęca międzynarodowych przywódców do przyjęcia podobnych środków.

⁽²⁾ *Długofalowe tendencje światowej emisji CO₂ – 2011 r.* – wspólne sprawozdanie Wspólnego Centrum Badawczego Komisji Europejskiej i holenderskiej agencji monitorowania środowiska PBL.

Potęga partnerstwa

9. Odnotowuje, że światowe cele dotyczące zmiany klimatu można osiągnąć jedynie wówczas, gdy z jednej strony przyszłe ograniczenia emisji zostaną sprawiedliwie rozłożone na całą społeczność międzynarodową, z należyтым uwzględnieniem zróżnicowanych możliwości i sytuacji wyjściowych państw i regionów, a z drugiej strony – gdy zawarty zostanie światowy konsensus co do podjęcia zdecydowanych działań, któremu towarzyszyć będą wspólne normy regularnego monitorowania, sprawozdawczości i weryfikacji (MRW). Z zadowoleniem przyjmuje wprowadzenie paktu z Mexico City i węglowego rejestru klimatu miast (*carbonn® Cities Climate Registry*), jako światowej reakcji samorządu terytorialnego na działania MRW na rzecz klimatu.

10. Z wielkim zadowoleniem przyjmuje uznanie samorządów lokalnych i regionalnych za główne „podmioty rządowe” w kontekście globalnych działań w sprawie zmiany klimatu podczas konferencji COP 16 w Cancún i wzywa do identycznego ich uznania w porozumieniu następującym po protokole z Kioto. Dlatego też prosi o nadanie im uprawnień i wyposażenie ich w środki oraz udostępnienie im finansowania.

11. Wzywa do uwzględnienia celów polityki klimatycznej w rozwoju społecznym na jak najwcześniejszym etapie, poprzez zapewnienie wsparcia finansowego, partnerstwa klimatyczne, rozwój kapitału ludzkiego i wiedzy fachowej, tak by wygenerować niskoemisyjny wzrost gospodarczy, przeciwdziałać pustynnieniu i rozwinąć zrównoważoną gospodarkę leśną. W związku z tym wzywa do podjęcia dalszych działań na rzecz realizacji programu REDD+ (redukcja emisji spowodowanych wylesianiem i degradacją lasów w krajach rozwijających się).

12. Odnotowuje, że 75 % emisji dwutlenku węgla powstaje na obszarach miejskich, i podkreśla, że skuteczne światowe działania wymagają podejścia opartego na wielopoziomowym sprawowaniu rządów, obejmującego koordynację wysiłków między władzami lokalnymi, regionalnymi, krajowymi i ponadnarodowymi, w oparciu o zasadę pomocniczości. W tym kontekście podkreśla, że Pakt Terytorialny Władz Lokalnych i Regionalnych w sprawie Strategii „Europa 2020”, zaproponowany przez Komitet Regionów UE, jest bardzo istotnym narzędziem przeciwdziałania zmianie klimatu.

13. Dlatego też apeluje do wszystkich samorządów terytorialnych na całym świecie o inwestycje w przeciwdziałanie zmianie klimatu, podnoszenie świadomości publicznej, zdobywanie publicznego poparcia politycznego, zwiększanie poczucia odpowiedzialności za proces, zachęcanie przedsiębiorstw do inwestycji i nowych modeli przedsiębiorczości, uruchamianie źródeł finansowania oraz o motywowanie producentów i konsumentów do zmiany zachowania w celu stworzenia zasobooszczędnego społeczeństwa i gospodarki bardziej przyjaznej dla klimatu.

14. Podkreśla wysiłki miast i regionów w całej Europie, które przyjęły lokalne lub regionalne strategie w zakresie klimatu i energii z konkretnymi celami łagodzenia zmiany klimatu

i które – na przykład przystępując do Porozumienia Burmistrzów – zobowiązały się do ograniczenia emisji CO₂ do 2020 r. o przynajmniej 20 %.

15. Podkreśla także wysiłki podejmowane przez regiony wyspiarskie, które w ramach „Paktu Wysp” zobowiązały się do opracowania planu działania z zakresu energii, ukierunkowanego na realizację celów UE w dziedzinie zrównoważonej energii i łagodzenia zmiany klimatu, a nawet ich przekroczenie.

16. Uważa, że fachowa wiedza władz lokalnych i regionalnych UE w tym zakresie powinna zostać udostępniona samorządom terytorialnym w innych częściach świata.

17. Przypomina o protokole ustaleń podpisanym z Konferencją Burmistrzów USA, ponownie deklaruje swoje zaangażowanie w dalszy rozwój tej szczególnej formy współpracy transatlantyckiej i jest gotów rozważyć podobne rodzaje współpracy z partnerami z innych części świata.

18. Uważa, że bezwzględnie należy uświadamiać obywatelom zagrożenia wynikające z globalnego ocieplenia i angażować ich w programy propagujące energię odnawialną. Powodzenie tych programów wymaga świadomości i zaangażowania obywateli oraz szerokich działań informacyjnych, które doprowadzą do jak najszerzej mobilizacji opinii publicznej. Dobrym przykładem może tu być włączenie obywateli na wczesnym etapie w programy promujące odnawialne źródła energii.

W kierunku świata zrównoważonego rozwoju

19. Podkreśla, że wizja niskoemisyjnej, zasobooszczędnej gospodarki wymaga nowej rewolucji przemysłowej, w którą zaangażują się władze wszystkich poziomów, osoby prywatne, przedsiębiorstwa, uczelnie i ośrodki badawcze. Ponadto zachęca te podmioty do dzielenia się pomysłami i doświadczeniami ponad granicami państwowymi, aby wzmacniać podejście oddolne.

20. Wzywa do włączenia polityki ochrony środowiska i priorytetów działań związanych ze zmianą klimatu do innych dziedzin polityki, tak aby zmaksymalizować synergię, uznając jednocześnie, że te same działania mogą i powinny zmierzać do osiągnięcia rozmaitych uzupełniających się celów.

21. Wskazuje na potrzebę holistycznego podejścia do łagodzenia zmiany klimatu i dostosowania się do jej skutków, co wymaga przekształceń w wielu sektorach, takich jak mobilność, budownictwo, żywność, gospodarka odpadami, recykling i ponowne wykorzystanie produktów oraz użytkowanie gruntów i obszarów miejskich, a także finansowych zachęt do inwestycji niskoemisyjnych, nowego położenia nacisku na ekologiczny ślad w cyklu życia produktów i usług oraz uwzględnienia w szkoleniach i edukacji wzorów zachowania zgodnych z zasadami rozwoju zrównoważonego.

22. Wzywa Strony do zwrócenia większej uwagi na działania i programy badań i innowacji związane z klimatem oraz apeluje do państw członkowskich o zapewnienie samorządom terytorialnym odpowiednich środków finansowych na zajęcie się tym wyzwaniem.

23. Wzywa zatem do stworzenia odpowiednich warunków ramowych do sprawnego wprowadzenia niezbędnych zmian w infrastrukturze energetycznej, które umożliwią stworzenie inteligentnych sieci energetycznych, tak by na przykład zgodnie z panującymi lokalnie warunkami gospodarstwa domowe, małe i średnie przedsiębiorstwa, władze lokalne i spółdzielnie mogły generować swoją własną ekologiczną energię i przesyłać ją w ramach sieci typu „każdy z każdym” między regionami. Wzywa Komisję Europejską do zorganizowania specjalnej konferencji z udziałem władz lokalnych i regionalnych oraz odpowiednich zainteresowanych stron w celu rozpoczęcia transformacji procesu wytwarzania i dystrybucji energii w Europie, co ustanowiłoby ramy odniesienia dla innych.

24. Popiera systemy handlu uprawnieniami do emisji jako sposoby uporania się ze zmianą klimatu. W kontekście UE zachęca państwa członkowskie do przeznaczania całości przychodów z systemu UE na wsparcie badań w zakresie obniżenia emisji i wsparcie inwestycji ekologicznych.

Komitet Regionów w Durbanie

25. Przypomina, że UE, aby być wiarygodną siłą napędową przemian, musi świecić przykładem, w tym musi przyjąć i wdrożyć ambitne oraz wiążące cele, takie jak te dotyczące ograniczenia emisji CO₂, wykorzystywania energii ze źródeł odnawialnych i podniesienia efektywności energetycznej.

26. Dostrzega w wynikach konferencji w Cancún zadanie dla szczebla regionalnego i lokalnego oraz poczuwa się do spoczywającej na nim odpowiedzialności.

27. Deklaruje się wnieść swoją wiedzę specjalistyczną i fachową w proces negocjacji w Durbanie i odegrać aktywną rolę w kształtowaniu tego procesu.

28. Oczekuje, że będzie regularnie uczestniczył w konsultacjach na temat europejskich i międzynarodowych negocjacji w sprawie klimatu i dlatego też będzie dążył do ścisłej współpracy z Komisją Europejską, Parlamentem i Radą.

29. Wzywa odpowiednie Strony do dbałości o spójność decyzji podejmowanych podczas konferencji w sprawie klimatu w Durbanie i konferencji Rio+ 20.

30. Zobowiązuje swoją przewodniczącą do przedłożenia niniejszej rezolucji przewodniczącemu Rady Europejskiej, Parlamentowi Europejskiemu, Komisji Europejskiej, polskiej prezydencji UE i UNFCCC.

Bruksela, 12 października 2011 r.

Przewodnicząca
Komitetu Regionów
Mercedes BRESSO

OPINIE

KOMITET REGIONÓW

92. SESJA PLENARNA W DNIACH 11 I 12 PAŹDZIERNIKA 2011 R.

Opinia Komitetu Regionów „W kierunku europejskiego programu na rzecz budownictwa socjalnego”

(2012/C 9/02)

KOMITET REGIONÓW

- Wnosi, by państwa członkowskie zapewniły, że wszyscy obywatele będą mogli pozwolić sobie na dach nad głową, dbając o to, by podwyżki czynszu oparte były na obiektywizacji cen – zgodnie z metodą, która zapewnia umiarkowany wzrost cen nieruchomości – a także dostosowując swą politykę podatkową, tak by zmniejszyć zjawisko spekulacji.
- Przyjmuje z zadowoleniem fakt, że Komisja, zgodnie z tym, o co poprzednio apelował Komitet Regionów, zaproponowała w dniu 19 września 2011 r. nowe podejście do rozszerzenia zakresu usług lokalnych i socjalnych świadczonych w ogólnym interesie gospodarczym – w tym budownictwa socjalnego – zwolnionych z wymogu powiadamiania o pomocy państwa. Przypomina w tym kontekście, że to państwa członkowskie i samorzady terytorialne określają usługi świadczone w interesie ogólnym w ramach polityki mieszkalnictwa socjalnego i sposób ich udostępniania, oraz podkreśla, że Komisja nie ma kompetencji w zakresie określania warunków przydzielania mieszkań socjalnych ani w zakresie określania, które rodzaje gospodarstw domowych nie mogą zaspokoić swych podstawowych potrzeb społecznych jedynie w ramach działania sił rynkowych.
- Wnosi w związku z tym, by zasady kwalifikowalności remontów budowlanych pod kątem efektywności energetycznej do funduszy strukturalnych Unii Europejskiej w ramach spójności społecznej zostały utrzymane i dawały każdemu regionowi większą elastyczność korzystania z kwot przyznanych im na ten cel. Fundusze strukturalne muszą skutecznie wdrażać zasadę partnerstwa, a państwa członkowskie trzeba zachęcać, by współpracowały z władzami lokalnymi i regionalnymi w określaniu priorytetów i ustalaniu, w jaki sposób będą wykorzystywane środki z funduszy strukturalnych.
- Podkreśla, że nieodpowiednie warunki mieszkaniowe mają ważny wpływ na zdrowie oraz że poprawa standardu mieszkań jest działaniem zapobiegającym negatywnym dla zdrowia skutkom przebywania w przepełnionych pomieszczeniach, w których panuje nadmiar wilgoci, chłód i w których brakuje świeżego powietrza. Stwierdza ponadto, że brak mieszkania jest źródłem stresu i złego samopoczucia, czyli czynników niekorzystnie wpływających na jakość życia, zdrowie i samopoczucie osób, rodzin i społeczeństwa.

Sprawozdawca Alain HUTCHINSON (BE/PSE), członek Parlamentu Regionu Stołecznego Bruksela

I. ZALECENIA POLITYCZNE

KOMITET REGIONÓW

1. **Podtrzymuje** swe poparcie dla strategii „Europa 2020” w celu promowania inteligentnego i zrównoważonego rozwoju sprzyjającego włączeniu społecznemu.

2. Z zainteresowaniem **zauważa**, że równowaga na rynkach mieszkaniowych została uznana za jeden z potencjalnych wskaźników wykorzystywanych w tabelach nadzoru makroekonomicznego w ramach nowego semestru europejskiego ze względu na znaczenie tych rynków dla większej stabilności finansowej i gospodarczej na poziomie Europy.

3. **Przypomina** ponadto, że dysponowanie mieszkaniem po przystępnej cenie i o odpowiednim standardzie jest podstawową potrzebą każdego obywatela Unii i że władze regionalne i lokalne bardzo często są głównymi instancjami, do których zwraca się ludność, by zadośćuczynić tej potrzebie.

4. **Podkreśla** wobec powyższego, że nawet jeśli Unia Europejska nie ma wyraźnych kompetencji w zakresie polityki mieszkaniowej, to wobec znaczenia mieszkalnictwa dla realizacji wymienionych wyżej ważnych celów politycznych Unii Europejskiej (stabilność gospodarcza, przeciwdziałanie zmianie klimatu oraz włączenie społeczne), wobec horyzontalnej klauzuli społecznej przewidzianej w art. 9 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej oraz art. 34 Karty Praw Podstawowych, należy wyjaśnić, jak polityka europejska może wpłynąć na mieszkalnictwo.

5. Ponadto na mocy art. 14 traktatu lizbońskiego i jego Protokołu nr 26 władze lokalne, regionalne i krajowe muszą zachować pełne kompetencje w zakresie określania swej własnej polityki mieszkaniowej, zwłaszcza w ramach świadczenia usług użyteczności publicznej, by nadal mogły dostosowywać politykę mieszkaniową do potrzeb ludności, wykorzystując wszelkie dostępne środki finansowe. Powinno to umożliwić samorządom lokalnym i regionalnym jak najlepszą reakcję na olbrzymie wyzwania wspólne dla całej Unii Europejskiej.

6. **Podkreśla**, jak ważne jest, by państwa członkowskie wzięły na siebie odpowiedzialność w zakresie polityki mieszkaniowej, a polityka UE tworzyła ramy dla realizacji tego celu.

7. W tym kontekście **pozytywnie odnosi się** do poszerzenia kwalifikowalności do korzystania z funduszy strukturalnych Unii Europejskiej o remonty mieszkań socjalnych pod kątem oszczędności energetycznych i poprawę warunków mieszkaniowych grup marginalizowanych. **Wzywa** zatem, by poszerzenie to zostało utrzymane także po 2014 r.

8. **Przyjmuje z zadowoleniem** fakt, że Komisja, zgodnie z tym, o co poprzednio apelował Komitet Regionów ⁽¹⁾, zaproponowała w dniu 19 września 2011 r. ⁽²⁾ nowe podejście do

rozszerzenia zakresu usług lokalnych i socjalnych świadczonych w ogólnym interesie gospodarczym – w tym budownictwa socjalnego – zwolnionych z wymogu powiadamiania o pomocy państwa. **Przypomina** w tym kontekście, że to państwa członkowskie i samorządy terytorialne określają usługi świadczone w interesie ogólnym w ramach polityki mieszkalnictwa socjalnego i sposób ich udostępniania oraz podkreśla, że Komisja nie ma kompetencji w zakresie określania warunków przydzielania mieszkań socjalnych ani w zakresie określania, które rodzaje gospodarstw domowych nie mogą zaspokoić swych podstawowych potrzeb społecznych jedynie w ramach działania sił rynkowych.

Oferta mieszkań po przystępnych cenach dostępnych dla wszystkich jako element stabilności gospodarczej

9. **Zgadza się** z przeprowadzoną przez Komisję analizą, w której wskazuje się na konieczność niedopuszczenia w przyszłości do powstania baniek spekulacyjnych na rynku nieruchomości ze względu na ich wpływ na stabilność społeczną i finansową. W tym kontekście zaproponowane przez Komisję nowe zasady dotyczące jednolitego rynku kredytów hipotecznych, które z jednej strony obejmują okres poprzedzający podpisanie umowy, a z drugiej strony mają na celu stworzenie odpowiednich ram dla podmiotów rynkowych zajmujących się udzielaniem kredytów, powinny umożliwić lepszą ochronę konsumentów, zwłaszcza ubogich gospodarstw domowych, nie pozbawiając ich jednak możliwości uzyskania dostępu do zasobów mieszkaniowych. Istnieją już modele dostępu do własności społecznej (wraz ze środkami towarzyszącymi i monitorującymi), które są nieodłączną częścią polityki w zakresie mieszkalnictwa społecznego. W nowej dyrektywie nie należy ich ograniczać ⁽³⁾.

10. **Podkreśla**, że rozwarstwienie ekonomiczne powstałe w wyniku zaporowych cen mieszkań nie dotyczy jedynie sfery finansowej i że wywiera znaczny wpływ na skłonność gospodarstw domowych do konsumpcji. Ubogie gospodarstwa domowe w Europie wydają średnio 40 % swych środków finansowych ⁽⁴⁾ na mieszkanie i ogrzewanie, a odsetek ten stale wzrasta.

11. **Wnosi**, by państwa członkowskie zapewniły, że wszystkich obywateli będzie stać na dach nad głową, dbając o to, by podwyżki czynszu oparte były na obiektywizacji cen – zgodnie z metodą, która zapewnia umiarkowany wzrost cen nieruchomości – a także dostosowując swą politykę podatkową, tak by zmniejszyć zjawisko spekulacji.

12. **Domaga się** wspierania inwestycji w budownictwo socjalne, a co za tym idzie, wnosi, by w ocenie ryzyka w inwestycjach mieszkaniowych uwzględniano specyfikę mieszkalnictwa socjalnego, które nie przedstawia takiego samego ryzyka, jak pozostała część sektora nieruchomości.

⁽¹⁾ CdR 150/2011.

⁽²⁾ http://ec.europa.eu/competition/index_en.html.

⁽³⁾ Wniosek w sprawie dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady w sprawie umów o kredyt związanych z nieruchomościami mieszkalnymi (2011/0062 (COD)).

⁽⁴⁾ EUSILC 2009, Eurostat.

13. **Uważa**, że EBI (Europejski Bank Inwestycyjny) musi znacznie zwiększyć swe inwestycje w ten sektor, gdyż przystępne cenowo i energooszczędne mieszkania o odpowiednim standardzie stanowią infrastrukturę lokalnego rozwoju gospodarczego – zwłaszcza w państwach członkowskich, w których nie ma publicznych banków mieszkaniowych – a jednocześnie poprawić warunki udzielanych pożyczek. Należy mieć przy tym na uwadze szczególną potrzebę stworzenia w niektórych regionach znacznych zasobów mieszkań na wynajem, by móc zaspokoić popyt ludności znajdującej się w trudniejszej sytuacji i pozbawionej możliwości kupna mieszkania.

Ambitna polityka wsparcia efektywności energetycznej budownictwa mieszkaniowego z myślą o realizacji celów w zakresie zmniejszenia zużycia energii do roku 2020

14. **Przypomina**, że branża mieszkalnictwa emituje 40 % gazów cieplarnianych, jest więc sektorem o priorytetowym znaczeniu w przeciwdziałaniu zmianie klimatu. Pragnie **dodać**, że dla osiągnięcia tych celów należy poprawić stan zasobów mieszkaniowych mających więcej niż 30 lat; w niektórych regionach stanowią one ponad 70 % istniejących zasobów. **Podkreśla** ponadto, że remont czterech mieszkań pod kątem oszczędności energetycznych tworzy równowartość zatrudnienia jednej osoby; zwraca zatem uwagę na pozytywne skutki strukturalne tego sektora na zatrudnienie, wzrost gospodarczy i na środowisko naturalne na poziomie lokalnym.

15. Wobec powyższego **wnosi**, by zasady kwalifikowalności remontów budowlanych pod kątem efektywności energetycznej do funduszy strukturalnych Unii Europejskiej w ramach spójności społecznej zostały utrzymane i dawały każdemu regionowi większą elastyczność korzystania z kwot przyznanych im na ten cel. Fundusze strukturalne muszą skutecznie wdrażać zasadę partnerstwa, a państwa członkowskie trzeba zachęcać, by współpracowały z władzami lokalnymi i regionalnymi w określaniu priorytetów i ustalaniu, w jaki sposób będą wykorzystywane środki z funduszy strukturalnych.

16. **Przyjmuje z zadowoleniem** przyjęte przez Komisję Europejską priorytety dotyczące oszczędności energii i bardziej efektywnego jej wykorzystania, a także **uważa**, że europejska dyrektywa w sprawie efektywności energetycznej⁽⁵⁾ powinna zostać skonsolidowana, z uwzględnieniem zasady pomocniczości. Wnosi, by Parlament Europejski i Rada zadbały o to, by zobowiązanie do ograniczenia zużycia energii i ubóstwa energetycznego miało pozytywny wpływ na gospodarstwa domowe znajdujące się w trudnej sytuacji oraz by środki mające zachęcić do przeprowadzenia renowacji były w szczególności udostępniane w celu zmniejszenia ubóstwa energetycznego dzięki utworzeniu specjalnych funduszy krajowych lub regionalnych.

17. **Podkreśla** ponadto, że programy pomocy technicznej, takie jak ELENA (opracowywanie lokalnych projektów w zakresie efektywności energetycznej) czy wyspecjalizowane fundusze, takie jak JESSICA (fundusz zintegrowanego rozwoju miejskiego wykorzystujący środki z funduszy strukturalnych) – dwa instrumenty o istotnym znaczeniu dla wdrożenia Porozumienia Burmistrzów, którego współinicjatorem był Komitet Regionów, muszą zostać utrzymane i poszerzone w kolejnym okresie programowania.

18. **Popiera** odzwierciedlone w projekcie przewodnim „Europa efektywnie korzystająca z zasobów” (COM(2011) 21

wersja ostateczna) podejście Komisji, która zmierza do zmniejszenia wpływu naszego stylu życia i organizacji naszej gospodarki na środowisko, i zauważa, że należy lepiej włączyć mieszkalnictwo oraz politykę zagospodarowania przestrzennego i rewitalizacji obszarów miejskich w realizację tego celu.

Inteligentny rozwój jako element umożliwiający podjęcie wielkich wyzwań społecznych poprzez dostosowanie dzisiejszych miast i mieszkań

19. **Z zadowoleniem odnotowuje**, że Komisja pragnie inwestować w modernizację gospodarki i zaoferować wszystkim obywatelom dostęp do technologii informacyjno-komunikacyjnych (TIK) jako narzędzia czynnego udziału w życiu społecznym.

20. **Zwraca uwagę** na rosnące zapotrzebowanie na mieszkania socjalne wśród wszystkich grup wiekowych i demograficznych oraz na naciski wywierane na władze lokalne i regionalne, by spełniały potrzeby różnych grup ludności. **Wnosi** o właściwsze dostosowanie usług, które są rozwijane w trosce o zaspokojenie potrzeb starzejącego się społeczeństwa do potrzeb tej grupy ludności, oraz o unikanie rozwiązań nieprzystępnych z technicznego i ekonomicznego punktu widzenia. **Zauważa** pauperyzację osób starszych we wszystkich krajach europejskich i wnosi w związku z tym, by w ramach odrębnego projektu nowego europejskiego partnerstwa na rzecz innowacji w dziedzinie aktywności osób starszych, który koordynuje badania w tej dziedzinie, podjęto działania skierowane priorytetowo na opracowanie cenowo przystępnych rozwiązań umożliwiających osobom starszym jak najdłuższe pozostawanie w środowisku domowym. Należy przy tym mieć na uwadze, że poprawa warunków dostępu do istniejących zasobów mieszkaniowych jest rozsądnym i realnym sposobem ograniczenia potrzeb w zakresie takiej pomocy, pomaga także ludziom pozostać w miejscu zamieszkania i ułatwia im ponowne włączenie się w życie społeczne i zwiększenie osobistej niezależności.

21. **Ponownie stwierdza**, że obywatele muszą być centralnym punktem odniesienia dla programów pilotażowych dotyczących miast przyszłości (inteligentne miasta), dzięki uwzględnieniu aspektu „włączenia społecznego” oraz dzięki wspieraniu udziału użytkowników w realizacji projektów. Pozwoli to uznać rolę obywateli jako głównych podmiotów transformacji miast, które muszą zapewniać spójność społeczną, jeśli mają mieć zrównoważony charakter.

22. **Uważa**, że technologie umożliwiające konstruowanie budynków pasywnych muszą stać się przedmiotem szerzej zakrojonego programu służącemu przekonaniu do nich użytkowników oraz że poza prowadzeniem badań technologicznych należy z funduszy europejskich wesprzeć te środki na rzecz uwzględniania użytkowników i konsumentów, a także na rzecz ich większej dostrzegalności.

23. **Z zadowoleniem odnosi się** do rozwoju technologii informacyjnej i teleopieki, które stanowią pomoc dla osób starszych i niepełnosprawnych przebywających we własnych domach.

Dostęp wszystkich do godziwych warunków życia i mieszkań, by umożliwić pełen udział w życiu społecznym i zapewnić podstawowe prawa wszystkim obywatelom

24. **Popiera** cel Unii Europejskiej polegający na zmniejszeniu ubóstwa do 2020 r., co wymaga opracowania przez państwa członkowskie i samorządy terytorialne ambitnych programów jego wdrożenia.

⁽⁵⁾ Wniosek Komisji Europejskiej z dnia 22 czerwca 2011 r.

25. **Podkreśla**, że nieodpowiednie warunki mieszkaniowe mają ważny wpływ na zdrowie oraz że poprawa standardu mieszkań jest działaniem zapobiegającym negatywnym dla zdrowia skutkom przebywania w przepełnionych pomieszczeniach, w których panuje nadmiar wilgoci, chłód i w których brakuje świeżego powietrza. Stwierdza ponadto, że brak mieszkania jest źródłem stresu i złego samopoczucia, czyli czynników niekorzystnie wpływających na jakość życia, zdrowie i samopoczucie osób, rodzin i społeczeństwa.

26. **Wnosi**, by aspekty dotyczące mieszkalnictwa stały się filarem tych programów i by przewidziano w związku z tym inwestycje i działania służące zwiększeniu oferty dostępnych cenowo i odpowiednich mieszkań, zarówno własnościowych, jak i na wynajem.

27. **Nalega**, by wskaźniki Eurostatu w zakresie włączenia społecznego dotyczące mieszkalnictwa (cena, jakość) były regularnie publikowane w celu przeprowadzenia oceny postępów w tej dziedzinie oraz by uzupełniały je statystyki regionalne i lokalne.

28. **Uważa**, że należy pilnie rozwiązać problem bezdomności⁽⁶⁾ i że należy w sposób skoordynowany odwołać się w tej dziedzinie do wszystkich obszarów polityki, które mają wpływ na to zjawisko. Przyjmuje w tym kontekście z zadowoleniem rezolucję Parlamentu Europejskiego w sprawie strategii UE na rzecz przeciwdziałania bezdomności⁽⁷⁾ i wzywa Komisję do jej niezwłocznej realizacji.

29. **Wzywa**, by innowacjom społecznym przyznano wsparcie w ramach platformy walki z ubóstwem, a także ramowego programu badań celem przetestowania nowych form zarządzania poszczególnymi obszarami polityki, tak aby poprawić dostęp do zasobów mieszkaniowych i walczyć z bezdomnością⁽⁸⁾.

30. Z zainteresowaniem **odnotowuje** zalecenia sformułowane przez jury w ramach zorganizowanej przez prezydencję belgijską w Radzie Unii Europejskiej konferencji mającej na celu osiągnięcie konsensusu w sprawie bezdomności i przypomina o fundamentalnej roli władz lokalnych i regionalnych w zawieraniu partnerstw z zainteresowanymi podmiotami, a także w zwiększaniu oferty przystępnych cenowo mieszkań, co jest warunkiem koniecznym, choć niewystarczającym, powodzenia walki z bezdomnością.

31. **Uważa**, że trzeba opracować zróżnicowane rozwiązania w zakresie mieszkalnictwa, by zaspokoić coraz bardziej zróżnicowane potrzeby w tej dziedzinie i oferować opcję pomostu między mieszkaniem wynajmowanym a własnościowym,

czego przykładem są wspólnoty mieszkaniowe, współwłasność czy „land trust communities” (wspólnoty powiernicze) itp., oraz **wzywa** państwa członkowskie do wspierania władz lokalnych i regionalnych w utrzymaniu i zwiększeniu oferty, z uwzględnieniem mechanizmów niezbędnych do unowocześnienia zasobów mieszkaniowych, bez preferencyjnego przyjmowania rozwiązań dotyczących mieszkań własnościowych na niekorzyść innych form dostępu do mieszkalnictwa.

32. **Nalega**, by w zapowiedzianym na koniec 2011 r. komunikacie Komisji w sprawie przedsiębiorczości społecznej zajęto się możliwościami, jakie przedsiębiorstwa społeczne oferują w zakresie podaży przystępnych cenowo mieszkań.

33. **Podkreśla**, że za pomocą środków polityki miejskiej i społecznej należy przeciwdziałać szkodliwemu różnicowaniu dzielnic mieszkaniowych i zmniejszać te różnice.

34. **Stwierdza**, że oprócz możliwego wykorzystania funduszy strukturalnych Unii Europejskiej na mieszkania dla grup marginalizowanych (środek ten należy utrzymać w kolejnym okresie programowania, gdyż odpowiada on konieczności wyeliminowania mieszkań o całkowicie nieodpowiednim standardzie) konieczne jest ściślejsze zintegrowanie funduszy strukturalnych Unii Europejskiej (EFS/EFRR), by wesprzeć zrównoważony rozwój dzielnic uboższych⁽⁹⁾. Zwraca uwagę na to, że rewitalizacja tych dzielnic nie powinna pociągać za sobą podnoszenia ich rangi społecznej, oraz na to, że należy wprowadzić programy na rzecz współistnienia różnych grup społecznych, by zapewnić spójność społeczną.

Poprawa zarządzania w trosce o pozytywne interakcje polityki europejskiej i polityki mieszkaniowej

35. **Wzywa** państwa członkowskie do zadbania o ciągłość nieformalnych posiedzeń ministrów mieszkalnictwa jako miejsca wymiany sprzyjającego lepszemu zrozumieniu polityki i uwarunkowań krajowych, a także miejsca, w którym ustala się stanowiska wobec kwestii wywierających zasadniczy wpływ na krajową politykę mieszkaniową, a zwłaszcza jej finansowanie.

36. **Proponuje**, by Eurostat prowadził odrębne badania Eurobarometru dotyczące warunków mieszkaniowych i cen, ze względu na znaczenie mieszkań w życiu codziennym obywateli Unii Europejskiej.

37. **Proponuje**, by intergrupa do spraw rozwoju miast i mieszkalnictwa Parlamentu Europejskiego regularnie organizowała posiedzenia z Komitetem Regionów na temat aspektów mieszkaniowych w różnych obszarach polityki europejskiej, a zwłaszcza w dziedzinie polityki miejskiej.

Bruksela, 11 października 2011 r.

Przewodnicząca
Komitetu Regionów
Mercedes BRESSO

⁽⁶⁾ CdR 18/2010.

⁽⁷⁾ B7-0475/2011.

⁽⁸⁾ CdR 402/2010.

⁽⁹⁾ CdR 129/2011.

Opinia Komitetu Regionów „Współpraca terytorialna w regionie Morza Śródziemnego poprzez Instrument makroregionu adriatycko-jońskiego”

(2012/C 9/03)

KOMITET REGIONÓW

- podkreśla, że strategia makroregionalna nie może obejmować wszystkich obszarów działania, lecz musi się koncentrować na wyzwaniach i problemach danego makroregionu, które należy wskazać w ocenie dokonanej wspólnie przez partnerów, i przypomina, że jako obszar funkcjonalny makroregion nie ma uprzednio ustalonych granic, a jego wytyczenie jest ściśle związane ze wspólnymi wyzwaniami, które zamierza się podjąć;
- uważa, że zgodnie z tą wizją strategia makroregionalna może stać się istotnym narzędziem realizacji celu spójności terytorialnej;
- podkreśla, że istotną wartością dodaną strategii adriatycko-jońskiej jest okazanie przez UE zainteresowania Bałkanami Zachodnimi, co jest istotnym czynnikiem pojednania obszarów i przyczynia się do procesu integracji europejskiej;
- przypomina, że obszar geograficzny, którego dotyczy ta strategia, obejmuje trzy państwa członkowskie (Włochy, Grecję i Słowenię), dwa kraje kandydujące (Chorwację i Czarnogórę) oraz trzy potencjalne kraje kandydujące (Albanię, Bośnię i Hercegowinę oraz Serbię); podkreśla, że oprócz wymiaru morskiego podejście makroregionalne będzie musiało uwzględniać każde poważniejsze wyzwanie stojące obecnie przed makroregionem adriatycko-jońskim (ochrona i zachowanie środowiska, energia, zmiana klimatu, badania naukowe i innowacje itp.);
- przypomina, że zasadzie „trzech nie” Komisji (żadnych nowych uregulowań, żadnych nowych instytucji i żadnych nowych środków) musi towarzyszyć zasada „trzech tak”: dla stosowania i kontroli istniejących uregulowań w makroregionie; dla tworzenia platformy, sieci lub EUWT, dla uzgodnionego wykorzystywania istniejących zasobów finansowych.

Sprawozdawca Gian Mario SPACCA (IT/ADLE), przewodniczący regionu Marche

I. ZALECENIA POLITYCZNE

KOMITET REGIONÓW

Uwagi ogólne

1. Wyraża zadowolenie, że przyjęcie przez Radę Europejską w październiku 2009 r. strategii europejskiej dla makroregionu Morza Bałtyckiego zapoczątkowało proces, dzięki któremu niektóre regiony europejskie zastosowały lub stosują instrument strategii makroregionalnych w odpowiedzi na problemy związane z harmonijnym i zrównoważonym rozwojem.

2. Przypomina swą rolę w opracowywaniu od samego początku strategii makroregionalnych, gdyż umożliwiają one wsparcie udziału władz lokalnych i regionalnych, o ile inicjatywy te wnoszą wartość dodaną w projekt europejski.

3. Przyjmuje z zadowoleniem fakt, że na forum „Makroregiony Europy: integracja poprzez współpracę terytorialną”, zorganizowanym 13 kwietnia 2010 r., wiele regionów europejskich potwierdziło swoje zainteresowanie tym zagadnieniem, a dyskusja i dogłębna analiza, którą przeprowadzono przy tej okazji, pozwalają stwierdzić, że makroregion może być innowacyjną formą współpracy terytorialnej na szczeblu międzyregionalnym i ponadnarodowym, która zwiększa spójność i koordynację działań politycznych w różnych sektorach, racjonalizując wykorzystanie zasobów finansowych, nadając większe znaczenie władzom lokalnym i regionalnym zgodnie z zasadą wielopoziomowego sprawowania rządów, a także angażując w szerokim zakresie organizacje społeczeństwa obywatelskiego.

4. Uważa, że ze względu na sposoby i obszary działania podejście makroregionalne może się spójnie wiązać z innymi obszarami strategicznymi polityki UE, takimi jak strategia „Europa 2020”, polityka spójności oraz zintegrowana polityka morską.

5. Podkreśla, że ze względu na swój charakter strategia makroregionalna nie może obejmować wszystkich obszarów działania, lecz musi się koncentrować na wyzwaniach i problemach danego makroregionu, które należy wskazać w ocenie dokonanej wspólnie przez partnerów, łącząc zasady współpracy z zasadą pomocniczości.

6. Zauważa, że jako obszar funkcjonalny makroregion nie ma uprzednio ustalonych granic, a jego wytyczenie jest ściśle związane z rodzajem i liczbą wspólnych wyzwań, które zamierza się podjąć. Dlatego też ich wytyczenie powinno się odbywać na podstawie konkretnych kryteriów (współzależności geograficznych) w celu współpracy nad problemami, które dają się rozwiązać. Powinno to zapewnić lepsze powiązanie z innymi obszarami, takimi jak Europa Środkowa, region Alp i region Dunaju.

7. Uważa, że zgodnie z tą wizją strategia makroregionalna może stać się istotnym narzędziem realizacji celu spójności terytorialnej, którą w dużym stopniu promuje się w traktacie

lizbońskim, i wzmocnić proces przystąpienia do UE krajów kandydujących i potencjalnych krajów kandydujących, opierając się na wspólnych interesach regionów ze „starych” i „nowych” państw członkowskich, a także z państw trzecich, czego dowodzą już przykłady strategii UE dla regionu Morza Bałtyckiego i dla regionu Dunaju.

8. Podkreśla, że istotną wartością dodaną adriatycko-jońskiejskiej strategii makroregionalnej jest okazanie przez UE zainteresowania Bałkanami Zachodnimi, tak jak to miało miejsce w przeszłości w przypadku integracji obszarów Europy Środkowej i Wschodniej.

9. Zwraca uwagę, że adriatycko-jońska strategia makroregionalna jest istotnym czynnikiem pojednania obszarów na wschód od Mórza Adriatyckiego i Jońskiego, a w jej ramach uznaje się i na nowo odkrywa wartości, które od stuleci łączą oba wybrzeża.

10. Zauważa, że kolejną wartością strategii makroregionalnej jest fakt, iż umożliwia ona wzmocnienie współpracy regionalnej na terytorium stanowiącym także część bardziej rozległego obszaru Morza Śródziemnego, a jednocześnie przyczynienie się do procesu integracji europejskiej.

11. Podkreśla, że makroregion nie jest kolejnym poziomem instytucjonalnym w UE, lecz siecią, metodą operacyjną czy też raczej wspólnym działaniem obejmującym różne podmioty europejskie, krajowe, regionalne i lokalne, a także różne kierunki polityki i programy finansowania. Dlatego też pożądane jest połączenie w elastyczną i niezbiurokratyzowaną sieć wszystkich zainteresowanych podmiotów, instrumentów i inicjatyw.

Strategia Unii Europejskiej na rzecz regionu adriatycko-jońskiego: kontekst

12. Odnotowuje, że obszar Morza Adriatyckiego i Jońskiego jest międzynarodowym regionem i basenem morskim. Zarówno z historycznego, geograficznego, gospodarczego, ekologicznego, jak i społecznego punktu widzenia interakcje między krajami były zawsze kluczową cechą tego obszaru. Morza Adriatyckie i Jońskie są głównym (eko)regionem morskim w Europie, sąsiadując ze sobą i łącząc się z centralnym obszarem Morza Śródziemnego, które jest morzem półzamkniętym i ma niski stopień wymiany wody.

13. Podkreśla, że do makroregionu adriatycko-jońskiego (AIMR) należą nadbrzeżne państwa członkowskie UE, a także kraje kandydujące i potencjalne kraje kandydujące. Jest to obszar bardzo zróżnicowany pod względem gospodarczym, środowiskowym i kulturowym. Wraz z trwającym obecnie procesem przystąpienia do UE wspomnianych krajów Bałkanów Zachodnich, obszar Mórza Adriatyckiego i Jońskiego będzie miał już nie tylko wspólne dziedzictwo, lecz w jeszcze większym stopniu będzie na niego wpływać swobodny przepływ osób, towarów i usług.

14. Przypomina, że obszar geograficzny, którego dotyczy ta strategia, obejmuje trzy państwa członkowskie (Włochy, zwłaszcza z regionami leżącymi nad Morzem Adriatyckim i Jońskim, Grecję i Słowenię), dwa kraje kandydujące (Chorwację i Czarnogórę) oraz trzy potencjalne kraje kandydujące (Albanię, Bośnię i Hercegowinę oraz Serbię) i rozpościera się on – nie licząc obszarów morskich – na powierzchni niewiele mniejszej niż 450 tys. km², zamieszkałej przez ok. 60 mln osób. Jest to region, którego obszar wykracza poza basen morski i który, ze względu na swój charakter łączący poszczególne obszary, narody i instytucje, w większym stopniu nadaje się do rozwinięcia wspólnej strategii mogącej stworzyć możliwości zrównoważonego rozwoju i zoptymalizować wymianę pomysłów, osób, towarów oraz usług.

15. Przypomina, że basen adriatycko-joński jest „morzem półzamkniętym”, a w dłuższej perspektywie będzie w coraz większym stopniu „morzem wewnętrznym” Unii Europejskiej. Jest to basen, który pod pewnymi względami przypomina obszar Morza Bałtyckiego, gdyż w obu przypadkach chodzi o morza o podobnych problemach i wyzwaniach, wytyczające granicę między państwami członkowskimi a krajami trzecimi i jednocześnie stanowiące naturalne ujście morskie dla obszaru naddunajskiego.

16. Podkreśla, że wszystkie obszary europejskie są ze sobą powiązane w sensie funkcjonalnym, a zatem pożądane połączenie obszaru nadbałtyckiego i naddunajskiego z obszarem adriatycko-jońskim stanowi naturalne uzupełnienie i wzmocnienie europejskiej polityki współpracy terytorialnej.

17. Przyjmuje do wiadomości, że od końca lat 70. z regionem adriatycko-jońskim związane są różne organizacje i inicjatywy, z których najistotniejsze to:

- forum miast adriatycko-jońskich, w wypadku którego w centrum zainteresowania znajduje się wspólny model administracyjny służący bardziej zrównoważonemu rozwojowi obszarów administracyjnych (ok. 50);
- forum izb handlowych, dla którego szczególne znaczenie mają aspekty gospodarczo-społeczne oraz ochrona zasobów (ok. 30);
- forum uczelni wyższych (UNIADRION), dla którego punktem wyjścia jest stworzenie stałego powiązania między uczelniami wyższymi a ośrodkami badawczymi na obszarze adriatycko-jońskim w celu wspólnej produkcji multimedialnej (ok. 32);
- inicjatywa adriatycko-jońska (AII), do której należą Albania, Bośnia i Hercegowina, Chorwacja, Grecja, Włochy, Czarnogóra, Słowenia i Serbia i która narodziła się pod koniec konfliktu w byłej Jugosławii w maju 2000 r. w Ankonie w celu zagwarantowania bezpieczeństwa i współpracy na obszarze adriatycko-jońskim;

— euroregion adriatycki, który skupia zasadniczo instytucje szczebla bezpośrednio poniżej szczebla krajowego z obu wybrzeży Morza Adriatyckiego w celu dialogu i koordynacji priorytetów w zakresie programowania.

Oprócz powyższych organizacji i inicjatyw istnieje jeszcze wiele sieci infrastruktury (na przykład *North Adriatic Port Association* (NAPA), kultury, kształcenia i szkolenia.

18. Przypomina, że Unia Europejska podejmuje ponadto w tym regionie istotne działania finansowane z programów tematycznych (transport, energia, środowisko naturalne itp.), programów krajowych i regionalnych w ramach europejskiej polityki spójności (Cel 1 i 2), a także programów europejskiej współpracy terytorialnej, takich jak program IPA CBC *Adriatico*, i odpowiadające im programy współpracy transgranicznej (np. Włochy – Słowenia, Grecja – Włochy) oraz współpracy transnarodowej – program na rzecz Europy Środkowej (Central Europe – CE), program na rzecz Europy Południowo-Wschodniej (South East Europe – SEE), program śródziemnomorski (MED) i program na rzecz obszarów alpejskich (Alpine Space) – z funduszu EFRR, a także z Instrumentu Pomocy Przedakcesyjnej. Pilna potrzeba realizacji strategii UE na rzecz makroregionu, a także jej wartość dodana wynikają z korzyści, jakie niosą z sobą ściśle powiązanie tych programów z programami realizowanymi na skalę krajową, regionalną i lokalną, a także inwestycji Europejskiego Banku Inwestycyjnego, lokalnego systemu kredytowego oraz podmiotów prywatnych. W związku z tym podkreśla, że proces ten nie może się ograniczać do podejścia międzyrządowego, lecz wymaga bezwzględnego wykorzystania dźwigni polityczno-instytucyjnej oraz fachowej wiedzy instytucji UE.

19. Podkreśla, że ta szeroka sieć powiązań jest istotnym punktem odniesienia i niezbędną podstawą rozwoju europejskiego wymiaru polityki lokalnej i regionalnej; wsparcie systemów partnerstwa transgranicznego, transnarodowego i międzyregionalnego nabiera znaczenia strategicznego na szczeblu terytorialnym i przyczynia się do tworzenia systemów dialogu i współpracy między władzami lokalnymi, regionami i administracją centralną zgodnie z traktatem lizbońskim.

20. Uważa, że inicjatywa adriatycko-jońska (AII), ze względu na swe cechy charakterystyczne, a zwłaszcza na zainteresowanie, jakie zagadnienia ochrony wód morskich i wybrzeży wzbudzają w należących do niej państwach członkowskich, może przyjąć bardziej śródziemnomorski kształt. Natomiast bardziej ze względu na swój specyficzny aspekt geograficzny i związane z nim kwestie inicjatywa ta może wnieść wartość dodaną do procesów stabilizacji tego regionu, a szczególnie do dynamiki integracji w przestrzeni europejskiej bez dublowania zadań innych instytucji, które mają inną strukturę i znaczenie.

21. Przypomina, że dnia 5 maja 2010 r. w Ankonie Rada Adriatycko-Jońska złożona z ministrów spraw zagranicznych państw stowarzyszonych (AII) przyjęła deklarację, w której – popierając propozycję strategii makroregionalnej dla regionu adriatycko-jońskiego – zachęciła państwa członkowskie (Włochy, Grecję, Słowenię) do podjęcia wysiłków na rzecz jej przyjęcia przez instytucje wspólnotowe.

22. Podkreśla, że 23 maja 2011 r. w Brukseli Rada Adriatycko-Jońska przyjęła kolejną deklarację, w której – wyrażając zadowolenie z decyzji Rady Europejskiej z 13 kwietnia 2011 r. zachęcającej państwa członkowskie do kontynuacji prac na rzecz przyszłych makroregionów – potwierdza swe zaangażowanie na rzecz strategii makroregionalnej dla regionu adriatycko-jońskiego, która powinna być realizowana we współpracy z Komisją Europejską i przy udziale instytucji krajowych, regionalnych i lokalnych.

23. Zaznacza, że na VIII konferencji w dniu 29 kwietnia 2010 r. w Bari we Włoszech oraz na IX konferencji w dniu 11 kwietnia 2011 r. w Budwie w Czarnogórze przewodniczący parlamentów krajowych należący do inicjatywy adriatycko-jońskiej (AII) przyjęli deklarację końcowe zobowiązujące parlamenty do wzmoczenia wysiłków na rzecz przyczynienia się do procesu przystąpienia do UE wszystkich krajów Bałkanów Zachodnich, biorących udział w tej inicjatywie, i zwrócili się do instytucji europejskich o rozwinięcie na obszarze Europy Południowo-Wschodniej strategii makroregionalnej dla basenu adriatycko-jońskiego.

24. Przypomina, że obszary objęte strategią są uzależnione pod względem funkcjonalnym od Morza Adriatyckiego lub Jońskiego. Różnice krajobrazowe i środowiskowe między dwoma wybrzeżami oraz obszarami położonymi wewnątrz krajów w basenie Morza Adriatyckiego mają duże znaczenie ze względu na ich cechy geomorfologiczne, dużą presję związaną z rozwojem miast i różnice demograficzne. Obszar ten jest również ściśle powiązany z obszarami Austrii i środkowo-wschodniej części basenu Morza Śródziemnego i w dużym stopniu odczuwa ich oddziaływanie.

25. Podkreśla, że na niektórych obszarach nadbrzeżnych występuje wysoki poziom urbanizacji, szczególnie w strefach przemysłowych oraz na obszarach o wysoko rozwiniętym sektorze turystycznym. Nadmierna presja związana z wykorzystaniem w celach produkcyjnych, miejscowy popyt i wynikające z tego przekształcenie siedlisk nadbrzeżnych doprowadziły do powszechnego przeludnienia i stałego kurczenia się środowiska naturalnego. Istnieją niemiernie doskonałe obszary przyrodnicze, a także obszary chronione na szczeblu krajowym i regionalnym.

26. Zwraca uwagę, że niektóre obszary nadbrzeżne odznaczają się ciągłością krajobrazu i dziedzictwem ekologicznym, którym obecnie w coraz większym stopniu zagrażają procesy rozwoju. W dziedzinie tej odnotowuje się takie problemy, jak brak oczyszczalni ścieków i systemu usuwania odpadów, coraz większa urbanizacja wybrzeża, a także stałe emisje do powietrza zanieczyszczeń z transportu, procesów przemysłowych i produkcji energii.

27. Podkreśla, że na szerszą skalę strategia UE dla regionu adriatycko-jońskiego ma być cennym atutem nie tylko dla tego obszaru, lecz również dla całej UE, gdyż jest ona w pełni ukierunkowana na realizację strategicznych wytycznych UE, dotyczących inteligentnego i zrównoważonego rozwoju sprzyjającego włączeniu społecznemu, a zwłaszcza na strategię „Europa 2020”. Okres planowania strategicznego należy rozpocząć w 2012 lub 2013 r., co umożliwi dostosowanie celów i zapewni jak największą spójność z priorytetami następnymi wieloletnich ram finansowych, wspólnych ram strategicznych oraz programów operacyjnych.

28. Uważa, że jeżeli konieczne byłoby zdefiniowanie zadania strategii adriatycko-jońskiej, można by stwierdzić, że polega ona na „łączeniu i ochronie”: tzn. łączeniu obszarów makroregionu w celu krzewienia zrównoważonego rozwoju przy jednoczesnej ochronie wrażliwego środowiska morskiego i nadbrzeżnego, a także środowiska położonego w głębi kraju. Dwie makrostrategie UE dla regionu Morza Bałtyckiego i dla regionu Dunaju wraz ze strategią UE na rzecz makroregionu adriatycko-jońskiego oraz przyszłe strategii UE⁽¹⁾ mogą doprowadzić do stworzenia również powiązań i synergii infrastrukturalnych, wymiennych w punkcie 18 konkluzji Rady do Spraw Ogólnych z 13 kwietnia 2011 r. Powinny one stanowić idealną oś biegnącą z północy na południe Europy, a makroregion adriatycko-joński, obejmując również środkowo-wschodnią część basenu Morza Śródziemnego, poprawiłby i odblokowałby dostęp Europy Południowo-Wschodniej do reszty świata. Można by tego dokonać poprzez rozszerzenie korytarza bałtycko-adriatyckiego przewidzianego w komunikacie Komisji COM(2011) 500 z 29.6.2011 i połączenie go z sieciami intermodalnymi. W świetle potencjalnie znacznego terytorialnego pokrywania się strategii adriatycko-jońskiej i strategii na rzecz regionu Dunaju, Komisja Europejska powinna przewidzieć odpowiednie mechanizmy koordynujące.

Morze, wybrzeże i wewnątrz kraju: makroregion, który należy połączyć, ochronić i rozwinąć

29. Uważa, że basen morski jest z definicji wspólnym zasobem łączącym kraje i regiony z nim graniczące, a także wspólnym kapitałem, który muszą one chronić. Niemniej morze wymaga również wspólnych działań w celu stworzenia dobrobytu i ożywienia rozwoju. Stwierdzenie, że morze jest wrażliwym systemem, dotyczy zwłaszcza Mórz Adriatyckiego i Jońskiego, które tworzą basen o niskim stopniu wymiany wody, łączącym się z Morzem Śródziemnym, które jest z kolei morzem półzamkniętym. Aby zachować środowisko Morza Adriatyckiego i Jońskiego, do strategii adriatycko-jońskiej należy włączyć strategię morskie.

30. Podkreśla, że z tego punktu widzenia makroregion adriatycko-joński można postrzegać jako wspólnotę morską. Strategia nie będzie zatem polegać wyłącznie na sporządzeniu dokumentów dotyczących planowania, lecz również na podejmowaniu konkretnych i widocznych działań w celu sprostania wyzwaniom stojącym przed tym regionem. Państwa, regiony i inne zainteresowane strony będą musiały przejąć odpowiedzialność jako wiodący partnerzy w odniesieniu do konkretnych obszarów priorytetowych i projektów przewodnich zainspirowanych zintegrowanym podejściem do polityki morskiej oraz do polityki transportowej i portowej zgodnie z koncepcją korytarzy paneuropejskich.

31. Podkreśla, że oprócz wymiaru morskiego podejście makroregionalne będzie musiało uwzględniać każde poważniejsze wyzwanie stojące obecnie przed makroregionem adriatycko-jońskim, od ochrony i zachowania środowiska, energii, zmiany klimatu, badań naukowych i innowacji, po ochronę środowiska zasobów podwodnych i kulturowych, konkurencyjność, tworzenie miejsc pracy, handel, logistykę i kształcenie kadry zarządzającej sektora publicznego na obszarze adriatycko-jońskim.

⁽¹⁾ Niektóre z opracowywanych obecnie strategii to: strategia na rzecz Morza Północnego i Kanału La Manche, strategia na rzecz obszarów alpejskich, strategia na rzecz Morza Czarnego itd.

32. Przypomina stanowisko Komisji Europejskiej, zgodnie z którym strategię makroregionalną powinny obecnie uwzględnić zasadę „trzech nie”: żadnych nowych uregulowań, żadnych nowych instytucji i żadnych nowych środków. Uważa jednak, że jednocześnie potrzeba zasady „trzech tak”: dla wspólnie uzgodnionego stosowania i kontroli istniejących uregulowań w makroregionie; dla tworzenia – pod egidą organów Unii – platformy, sieci lub klastru terytorialnego samorządów regionalnych i lokalnych oraz państw członkowskich, z udziałem zainteresowanych stron, dla uzgodnionego wykorzystywania istniejących zasobów finansowych Unii w celu opracowywania i wdrażania strategii makroregionalnych.

33. Nalega, by Rada Europejska powierzyła Komisji Europejskiej zadanie opracowania do 2012–2013 r. adriatycko-jońskiego strategii makroregionalnej, gdyż – ze względu na odpowiednio zaawansowaną debatę – jest ona na szczycie europejskim właściwym rozwiązaniem dla instytucji wspólnotowych, które dzięki niej będą mogły osiągnąć konsensus i przyjąć pragmatyczne podejście do trzech podstawowych elementów strategii makroregionalnej, wpływając na kształt nowego okresu programowania 2014–2020.

34. Podkreśla, że jeżeli chodzi o kwestię pomocniczości i proporcjonalności, podobnie jak w wypadku Morza Bałtyckiego i regionu Dunaju, możliwe jest także opracowanie europejskiej strategii dla regionu adriatycko-jońskiego, która – wykorzystując liczne istniejące już sieci współpracy, promując wiele realizowanych już inicjatyw, programów i projektów, a także dostosowując i koordynując instrumenty różnych podmiotów – przyczyni się do wzmocnienia procesu integracji zarówno między państwami członkowskimi, jak i w ich obrębie poprzez większe zaangażowanie społeczeństwa obywatelskiego w proces decyzyjny i realizację konkretnych środków.

35. Podkreśla, że warunki te sprawiają, że strategia makroregionalna dla regionu adriatycko-jońskiego wydaje się doskonałym przykładem praktycznego zastosowania idei wielopoziomowego sprawowania rządów, gdyż stwarza ona możliwości udoskonalenia i optymalizacji współpracy i interakcji wszystkich podmiotów, które muszą stawić czoła poważnym wyzwaniom pojawiającym się na tym obszarze.

36. Przypomina, że na tym etapie, na którym większość środków opiera się na podstawie prawnej dotyczącej dziedzin leżących w kompetencji UE i państw członkowskich, Komisja będzie musiała początkowo ograniczyć się do proponowania określonych działań, które zostaną rozwinięte dzięki współpracy wszystkich zainteresowanych szczebli władzy, zgodnie z zakresem ich kompetencji i odpowiedzialności, a następnie przyjmie rolę polegającą na koordynacji, monitorowaniu, ułatwianiu realizacji strategii i podejmowaniu działań następczych. Do realizacji tego zadania Komisja powinna w możliwie szerokim stopniu wykorzystywać stosowne istniejące struktury.

Wnioski

37. Odnotowuje, że w świetle deklaracji przyjętych przez Radę Adriatycko-Jońską (ministrów spraw zagranicznych AII)

oraz w świetle pilnych problemów i obecnych wyzwań należy bezzwłocznie rozpocząć opracowywanie europejskiej strategii na rzecz regionu adriatycko-jońskiego, i apeluje do Rady Europejskiej o powierzenie tego zadania Komisji.

38. Zachęca Parlament Europejski, by w oparciu o deklaracje sporządzone na konferencji przewodniczących parlamentów krajowych należących do inicjatywy adriatycko-jońskiej (AII), a także z uwagi na ich wartość strategiczną dla zakończenia procesu przystąpienia do UE, zaangażował się on politycznie w zapoczątkowanie strategii UE dla makroregionu adriatycko-jońskiego.

39. Zachęca Parlament Europejski, który zajmuje się sporządzeniem istotnych dokumentów na temat realizacji zintegrowanej polityki morskiej, zarządzania wodami terytorialnymi i polityką transportową, by uwzględnił adriatycko-joński wymiar makroregionalny.

40. Podkreśla, że adriatycko-jońska strategia makroregionalna jest całkowicie zgodna z rozwojem euroregionów koncentrującym się na współpracy pomiędzy regionami granicznymi lub rozwoju struktur europejskich w kontekście projektów transgranicznych, ponadnarodowych i międzyregionalnych, przybierających formę prawną europejskiego ugrupowania współpracy terytorialnej (EUWT).

41. Zaleca, by w ramach polityki UE, a zwłaszcza polityki spójności w okresie po 2013 r., pośród obszarów współpracy terytorialnej w pełni uwzględniono strategię makroregionalną, przede wszystkim jeżeli chodzi o współpracę transgraniczną i transnarodową, tak by regionalne programy operacyjne w następnym okresie programowania (2014–2020) mogły przyczynić się do rzeczywistej realizacji tychże strategii.

42. Zgodnie z punktem 21 konkluzji Rady do Spraw Ogólnych z 13 kwietnia 2011 r. oraz z konkluzjami Rady Europejskiej z 23–24 czerwca 2011 r., a także z uwagi na fakt, że instytucje krajowe i lokalne od dłuższego czasu pracują nad możliwością stworzenia strategii makroregionalnej, zachęca Komisję Europejską do bezzwłocznego przeprowadzenia ścisłej kontroli obecnie realizowanych, już zatwierdzonych i dopiero zatwierdzanych projektów strategicznych, które dotyczą obszaru adriatycko-jońskiego. Apeluje też ponownie do Komisji Europejskiej, by trzy razy odpowiedziała „tak” na postulaty wymienione w punkcie 32 niniejszej opinii.

43. Uważa, że niezbędne i pilnie potrzebne jest dalsze rozważenie i określenie roli oraz funkcji makroregionów w odpowiedzialnej zielonej księdze, zgodnie z postulatem zawartym już w rezolucji w sprawie programu legislacyjnego i programu działań Komisji na 2010 r.

44. Podkreśla, że strategia na rzecz regionu adriatycko-jońskiego opiera się na zastosowaniu zasady pomocniczości. Będzie ona dotyczyć kwestii i problemów, których nie można rozwiązać wyłącznie na szczeblu lokalnym, regionalnym i krajowym.

45. Akcentuje, że strategia ta powinna zostać opracowana w ramach szerokich konsultacji publicznych i zrealizowana z uwzględnieniem doświadczeń zdobytych przy okazji strategii UE dla regionu Morza Bałtyckiego i dla regionu Dunaju, w ścisłej współpracy z sieciami i organizacjami obecnymi na tym obszarze oraz z Komitetem Regionów jako przedstawicielem władz lokalnych i regionalnych, a także z innymi ważnymi partnerami.

46. Przypomina, że zgodnie z zaleceniem Rady do Spraw Ogólnych z 13 kwietnia 2011 r. dotyczącym przejrzystości, widoczności i wymiany sprawdzonych rozwiązań między

strategiami makroregionalnymi, w czasie Open Days 2011 partnerstwo „Makroregion Adriatycko-Joński” przeprowadziło analizę zagadnień makroregionalnych, koncentrując się zwłaszcza na propozycji strategii makroregionalnej dla regionu adriatycko-jońskiego za pośrednictwem *debaty* z udziałem przedstawicieli trzynastu regionów i miast należących do partnerstwa oraz *warsztatów* partnerstw publiczno-prywatnych obejmujących prezentację realizowanych już projektów.

47. Powierza przewodniczącemu przekazanie niniejszej opinii z inicjatywy własnej Komisji Europejskiej, Parlamentowi Europejskiemu, obecnej prezydencji w Radzie UE oraz partnerom w zespole trzech prezydencji.

Bruksela, 11 października 2011 r.

Przewodnicząca
Komitetu Regionów
Mercedes BRESSO

Opinia Komitetu Regionów „Inteligentne regulacje”

(2012/C 9/04)

KOMITET REGIONÓW

- Uważa, że inteligentne regulacje powinny oznaczać ograniczenie biurokracji oraz obciążeń administracyjnych, nie tylko dla obywateli i zainteresowanych podmiotów, lecz także dla władz lokalnych i regionalnych. Odrzuca natomiast czysto ilościowe podejście do kwestii regulacji.
- Odnotowuje częstsze odniesienia do wymiaru lokalnego i regionalnego inteligentnych regulacji i związanych z nimi własnych działań i kompetencji KR-u, jako uznanie roli władz lokalnych i regionów w kształtowaniu polityki i wdrażaniu prawodawstwa UE.
- Wzywa Komisję Europejską i inne instytucje UE do większego uwzględniania władz szczebla lokalnego i regionalnego podczas opracowywania prawa, oceny jego oddziaływania czy określania sposobu realizacji strategii politycznych i celów UE.
- Uważa, że oprócz celu Unii Europejskiej dotyczącego spójności terytorialnej (art. 3 TUE), zarówno klauzule horyzontalne traktatu lizbońskiego dotyczące kwestii społecznych (art. 9 TFUE) i ekologicznych (art. 11 TFUE), jak i potrójny cel strategii „Europa 2020” wymagają ocen skutków uwzględniających w równym stopniu terytorialne, gospodarcze, społeczne i ekologiczne konsekwencje regulacji.
- Potwierdza swą gotowość do wniesienia wkładu w wysiłki innych instytucji UE w tym zakresie, jeśli potrzebne są dane dotyczące władz szczebla lokalnego i regionalnego, zwracając jednocześnie uwagę na swe ograniczone zasoby i podstawową misję.
- Uważa, że należy przyjąć wspólne podejście instytucji UE do ocen skutków i że KR powinien uczestniczyć w formułowaniu każdego takiego podejścia.
- Popiera plany dokonania przeglądu umowy o współpracy między KR-em a Komisją Europejską z uwzględnieniem zmian instytucjonalnych wprowadzonych traktatem lizbońskim, konieczności wdrożenia wielopoziomowego sprawowania rządów oraz ewolucji roli politycznej KR-u. Należy też zapewnić ulepszenie i rozwój współpracy w zakresie ocen skutków oraz ustanowienie mechanizmu umożliwiającego wkład KR-u w roczne sprawozdanie w sprawie lepszego stanowienia prawa.

Sprawozdawca	Lord Graham TOPE (UK/ALDE), członek rady londyńskiej gminy Sutton
Dokumenty źródłowe	Komunikat Komisji „Inteligentne regulacje w Unii Europejskiej” COM (2010) 543 wersja ostateczna Sprawozdanie Komisji w sprawie pomocniczości i proporcjonalności (XVII sprawozdanie w sprawie lepszego stanowienia prawa 2009) COM(2010) 547 wersja ostateczna

I. ZALECENIA POLITYCZNE

KOMITET REGIONÓW

A. *Inteligentne regulacje*

1. Z zadowoleniem przyjmuje koncepcję inteligentnych regulacji, która potwierdza i poszerza ideę cyklu politycznego UE, w ramach którego prawodawstwo byłoby stale poddawane przeglądowi i dostosowywane do nowych wyzwań i warunków w oparciu o gruntowną ocenę, a także praktyczne doświadczenia z jego wdrażania.

2. Uważa, że inteligentne regulacje powinny oznaczać ograniczenie biurokracji oraz obciążeń administracyjnych, nie tylko dla obywateli i zainteresowanych podmiotów, lecz także dla władz lokalnych i regionalnych. Odrzuca natomiast czysto ilościowe podejście do kwestii regulacji, gdyż priorytety polityczne nie mogą być podporządkowane założeniom co do ogólnej objętości prawodawstwa. W związku z tym postuluje, by oceny skutków obejmowały również zagadnienie kosztów wynikających z braku regulacji europejskich.

3. Wyraża ubolewanie, że narzędzia z zakresu inteligentnych regulacji wydają się nie mieć zastosowania do aktów delegowanych i wykonawczych („komitologia”). W zakresie tych procedur nie ma wystarczająco jasnego nadzoru i przejrzystości.

Rola władz lokalnych i regionalnych

4. Odnotowuje częstsze odniesienia do wymiaru lokalnego i regionalnego inteligentnych regulacji i związanych z nimi własnych działań i kompetencji KR-u, jako uznanie roli władz lokalnych i regionów w kształtowaniu polityki i wdrażaniu prawodawstwa UE.

Konsultacje

5. Zwraca uwagę, że w większości opinii KR-u wyrażono obawy co do stopnia konsultacji lub zaangażowania władz lokalnych i regionalnych w przygotowywanie inicjatyw UE. W opiniach często wzywa się do większego zaangażowania władz lokalnych i regionalnych w przygotowanie nowych strategii politycznych i przepisów, w ocenę ich potencjalnych skutków oraz w ich wdrażanie.

6. Wzywa Komisję Europejską i inne instytucje UE do większego uwzględniania władz szczebla lokalnego i regionalnego podczas opracowywania prawa, oceny jego oddziaływania czy określania sposobu realizacji strategii politycznych i celów UE.

7. Z zadowoleniem przyjmuje więc zamiar dokonania przeglądu aktualnych procedur konsultacyjnych i wydłużenia okresu na odpowiedź.

8. Uważa, że wyniki konsultacji należy opublikować i przeanalizować, np. w jaki sposób wykorzystano odpowiedzi w opracowaniu lub zmianie wniosku, jakich wypowiedzi nie uwzględniono itp.

9. Podkreśla swoje zaniepokojenie faktem, że otwarte konsultacje faworyzują dobrze zorganizowanych i posiadających znaczne zasoby respondentów bądź szczególnie interesy mniejszości; dlatego też nadal przywiązuje dużą wagę do odpowiedzi reprezentatywnych stowarzyszeń władz lokalnych i regionalnych oraz odpowiedzi innych podmiotów.

Obciążenia administracyjne i finansowe

10. Odnotowuje działania grupy wysokiego szczebla ds. obciążeń administracyjnych („Grupa Stoibera”).

11. Podkreśla swoje zaniepokojenie, że grupa ta oraz Komisja Europejska skupiają się prawie wyłącznie na bezpośrednich obciążeniach związanych z przepisami UE dla małych przedsiębiorstw. Komitet uznaje, że jest to ważna przeszkoda we wzroście gospodarczym i przypomina, że uciążliwe obowiązki sprawozdawcze dla władz krajowych, regionalnych i lokalnych ostatecznie przekładają się na obciążenia administracyjne dla obywateli i przedsiębiorstw na szczeblu krajowym lub niższym od krajowego. Uznaje, że należy się zająć także obciążeniami dla władz lokalnych i regionalnych oraz złagodzić je.

12. Przyjmuje z zadowoleniem obecną inicjatywę na rzecz identyfikowania sprawdzonych rozwiązań z zakresu wdrażania nowych przepisów w mniej obciążający sposób i przypomina czynny wkład KR-u – za pośrednictwem specjalnego sprawozdania oraz stałego obserwatora w Grupie Stoibera – w gromadzenie najlepszych rozwiązań lokalnych i regionalnych w tym względzie. Podkreśla niemniej, że UE powinna się skupić przede wszystkim na zapobieganiu nadmiernym obciążeniom administracyjnym.

13. Przyjmuje do wiadomości sprawozdanie Komisji Europejskiej w sprawie stosowania zasady pomocniczości i proporcjonalności za 2010 r. (18. sprawozdanie w sprawie lepszego stanowienia prawa) i uznaje, że sprawozdanie to wskazuje, iż Komisja uwzględnia analizę stosowania zasady pomocniczości przeprowadzoną przez KR.

Ocena skutków

14. Przypomina, że na mocy traktatu lizbońskiego każdy projekt aktu ustawodawczego UE musi zawierać ocenę jego potencjalnych skutków, z uwzględnieniem również szczebla lokalnego i regionalnego.

15. Utrzymuje, że starając się o uproszczenie i udoskonalenie europejskiego prawodawstwa, należy zwracać uwagę na odpowiednie wyważenie, tak aby przeprowadzenie oceny *ex-post* i *ex-ante* nie wiązało się z większymi obciążeniami administracyjnymi dla poszczególnych szczebli sprawowania władzy i administracji.

16. Podkreśla znaczenie zarówno oceny skutków *ex ante*, jak i oceny *ex post* w ramach kształtowania polityki i przepisów oraz z zadowoleniem przyjmuje wzmocnioną rolę oceny *ex post*.

17. Przyjmuje do wiadomości roczne sprawozdanie Rady ds. Ocen Skutków za 2010 rok. Uważa, że ta Rada ma do odegrania ważną rolę, lecz powinna być bardziej niezależna od Komisji Europejskiej.

18. Jego zdaniem dowodzi to, że proces oceny skutków i rola Rady ds. Ocen Skutków skłaniają do ściślejszego i trwałego monitorowania przez służby Komisji Europejskiej stosowania zasady pomocniczości. Wyraźnie wskazuje na to fragment sprawozdania, w którym wymieniono przypadki, gdy dane zebrane w procesie oceny skutków doprowadziły do zmiany stanowiska dyrekcji generalnej Komisji co do konieczności i możliwej wartości dodanej przepisów.

19. Zwraca uwagę, że w sprawozdaniu Rady ds. Ocen Skutków zauważono tendencję do przeprowadzania i publikowania ocen skutków na temat ostatecznych wersji wniosków legislacyjnych, a nie komunikatów na wczesnym etapie kształtowania polityki. Wzywa do przeprowadzania ocen skutków na wczesnym etapie inicjatyw politycznych o dużej widoczności i znaczącym wpływie, zwłaszcza gdy celem takich propozycji jest przedstawienie decydom politycznym wachlarza konkretnych opcji politycznych na późniejszym etapie.

20. Odnotowuje, że w sprawozdaniu wspomina się o potrzebie uwzględnienia oceny skutków społecznych oraz kosztów administracyjnych w ocenach skutków przygotowywanych przez poszczególne dyrekcje generalne, lecz brakuje wzmianki o ocenie konkretnych skutków terytorialnych oraz potencjalnej roli KR-u we wspieraniu Komisji Europejskiej w procesie oceny skutków. Wzywa Komisję Europejską do podjęcia tej kwestii oraz do uwzględnienia postępów w sprawozdaniu Rady ds. Ocen Skutków za 2011 rok.

21. Uważa za pożądane, by DG REGIO była w pełni włączona do prac Rady ds. Ocen Skutków, gdyż jest to dyrekcja generalna najbardziej nastawiona na sprawę terytorialne.

22. Uważa, że oprócz celu Unii Europejskiej dotyczącego spójności terytorialnej (art. 3 TUE), zarówno klauzule horyzontalne traktatu lizbońskiego dotyczące kwestii społecznych

(art. 9 TFUE) i ekologicznych (art. 11 TFUE), jak i potrójny cel strategii „Europa 2020” wymagają ocen skutków uwzględniających w równym stopniu terytorialne, gospodarcze, społeczne i ekologiczne konsekwencje regulacji.

23. Uważa, że wysokiej jakości oceny skutków oraz monitorowanie stosowania przepisów wymagają czasu i znacznych zasobów ludzkich, aby zapewnić jednocześnie odpowiedni poziom wiedzy i ogólne spojrzenie.

24. Wyraża zastrzeżenia dotyczące skłonności do powierzenia oceny skutków podmiotom „niezależnym”, czyli do przekazywania tego zadania zewnętrznym konsultantom lub komisjom *ad hoc*. Można wątpić, czy prowadzi to rzeczywiście do większej przejrzystości i niezależności. Oznacza to również negowanie misji Komisji, która polega na reprezentowaniu wspólnotowego interesu ogólnego. Pociąga to także za sobą ryzyko faworyzowania tych, którzy posiadają wystarczający potencjał, by prowadzić takie analizy kosztem samorządów, organizacji pozarządowych i przedstawicieli społeczeństwa obywatelskiego lub pracowników, których środki są dużo skromniejsze.

25. Potwierdza swą gotowość do wniesienia wkładu w wysiłki innych instytucji UE w tym zakresie, jeśli potrzebne są dane dotyczące władz szczebla lokalnego i regionalnego, zwracając jednocześnie uwagę na swe ograniczone zasoby i podstawową misję.

Porozumienia międzyinstytucjonalne

26. Przypomina, że jego zdaniem skutki nowych przepisów UE dla organów lokalnych i regionalnych mogą wynikać tak z poprawek Parlamentu Europejskiego i Rady, jak i z pierwotnego wniosku Komisji Europejskiej. Wzywa te dwie pierwsze instytucje do zwrócenia większej uwagi na wpływ terytorialny ich decyzji w całym procesie legislacyjnym i oferuje swoją fachową wiedzę w tej dziedzinie. Uważa, że trzeba rozważyć konkretne możliwości takiej współpracy KR-u z Parlamentem Europejskim i Radą w zakresie ocen skutków, kontroli przestrzegania zasady pomocniczości oraz wdrażania przepisów UE, zarówno *ex ante*, jak i *ex post*.

27. Wzywa swoich sprawozdawców do rozważenia wpływu ich zaleceń na obciążenia finansowe i administracyjne, a także na środowisko, tkankę społeczną, małe i średnie przedsiębiorstwa oraz na społeczeństwo obywatelskie.

28. Uważa, że należy przyjąć wspólne podejście instytucji UE do ocen skutków i że KR powinien uczestniczyć w formułowaniu każdego takiego podejścia.

29. Z zadowoleniem przyjmuje fakt, że Komisja Europejska, w kontekście systemu wczesnego ostrzegania ustanowionego na mocy traktatu lizbońskiego, odpowiednio uwzględnia uzasadnione opinie parlamentów krajowych, mimo niespełnienia koniecznego progu „żółtej kartki”. Zważywszy na rolę i zadania KR-u w procesie monitorowania stosowania zasady pomocniczości, wzywa on Komisję Europejską do przedstawienia mu uzasadnionych opinii nadesłanych przez parlamenty krajowe, wraz z ich tłumaczeniami i odpowiedzią Komisji.

30. Popiera plany dokonania przeglądu umowy o współpracy między KR-em a Komisją Europejską z uwzględnieniem zmian instytucjonalnych wprowadzonych traktatem lizbońskim, konieczności wdrożenia wielopoziomowego sprawowania rządów oraz ewolucji roli politycznej KR-u. Należy też zapewnić ulepszenie i rozwój współpracy w zakresie ocen skutków oraz ustanowienie mechanizmu umożliwiającego wkład KR-u w roczne sprawozdanie w sprawie lepszego stanowienia prawa.

Grupa wysokiego szczebla ds. sprawowania rządów

31. Uważa, że grupa ta zapewnia cenne forum na szczeblu urzędników służby cywilnej państw członkowskich i instytucji europejskich, w tym KR-u, służące omawianiu praktycznych aspektów europejskiego sprawowania rządów i wymianie sprawdzonych rozwiązań.

32. W związku z tym wyraża ubolewanie, że pełne posiedzenie nie zostanie zorganizowane ani przez węgierską ani polską prezydencję UE w 2011 r. i wzywa do wznowienia działalności tej grupy w 2012 r.

B. Pomocniczość

33. Przypomina, że w traktacie lizbońskim umieszczono wyraźne odniesienie do samorządów lokalnych i regionalnych oraz do lokalnego i regionalnego wymiaru zasady pomocniczości, co oznacza, że UE musi szanować kompetencje władz lokalnych i regionalnych podczas proponowania i przyjmowania nowych przepisów w oparciu o kompetencje dzielone. Przypomina również, że traktat lizboński przyznaje KR-owi pierwszoplanową rolę w odniesieniu do pomocniczości, co oznacza, że ma on bronić nie tylko poszanowania uprawnień władz lokalnych i regionalnych, lecz także propagować poszanowanie zasady pomocniczości w odniesieniu do wszystkich szczebli sprawowania rządów.

34. Ponownie podkreśla swoje zobowiązanie do dalszej współpracy z Komisją Europejską, jeśli chodzi o włączanie koncepcji wielopoziomowego sprawowania rządów do głównych strategii europejskich i polityk wspólnotowych, zwłaszcza w kontekście realizacji strategii „Europa 2020”.

35. Zwraca uwagę na roczne sprawozdanie KR-u w sprawie pomocniczości za 2010 rok, przyjęte przez Prezydium KR-u 4 marca 2011 r., wraz z tematami, które wyznaczą kształt programu prac Sieci Monitorującej Stosowanie Zasady Pomocniczości. W sprawozdaniu stwierdzono, że wzmocnienie monitorowania stosowania zasady pomocniczości i wkład we włączenie kultury pomocniczości do głównego nurtu procesu decyzyjnego UE są głównymi priorytetami KR-u.

36. Pozytywnie ocenia fakt, że w żadnej opinii nie stwierdzono bezpośredniego naruszenia zasady pomocniczości. Wskazuje to na powagę, z jaką Komisja Europejska traktuje przestrzeganie tej zasady i podkreśla znaczenie kontrolnej roli KR-u.

37. Z zadowoleniem przyjmuje wzrost liczby konsultacji z Siecią Monitorującą Stosowanie Zasady Pomocniczości, która może dostarczyć szczegółowych uwag praktycznych pochodzących od wielu różnych organów lokalnych i regionalnych. Wzywa partnerów sieci do większego zaangażowania w działania i konsultacje sieci, aby zwiększyć reprezentatywność wyników jej działalności konsultacyjnej.

38. Komitet uznaje potrzebę terminowej, dokładnej i skutecznej transpozycji prawa UE, a także jego właściwego stosowania przez wszystkie szczeble sprawowania rządów w państwach członkowskich i rozumie, że niekiedy konieczne będzie postępowanie o naruszenie przepisów, by nakładać kary w przypadkach ich nieprzestrzegania oraz jako środek odstraszający. Wyraża jednak zaniepokojenie, że Komisja Europejska w coraz większym stopniu próbuje ustalać, kiedy i jak rządy państw członkowskich mają egzekwować przestrzeganie przepisów UE przez władze lokalne i regionalne, zgodnie z transpozycją do prawa krajowego. Uważa, że na mocy zasady pomocniczości jest to obowiązkiem samych rządów krajowych, a w odpowiednich przypadkach samorządów regionalnych, przy czym należy zapewnić realizację ogólnych celów prawodawstwa UE.

Bruksela, 11 października 2011 r.

Przewodnicząca
Komitetu Regionów
Mercedes BRESSO

Opinia Komitetu Regionów Przegląd programu „Small Business Act” dla Europy

(2012/C 9/05)

KOMITET REGIONÓW

- Docenia dotychczasowe osiągnięcia wynikające z działań realizowanych w ramach SBA, lecz zdecydowanie zaleca, by z myślą o skuteczniejszej realizacji celów SBA przez Komisję, a zwłaszcza przez państwa członkowskie, programowi temu nadać charakter, który byłby w większym stopniu wiążący politycznie, aby zapewnić jego szerszą i bardziej zgodną realizację oraz przezwyciężyć obecne bariery dla pełnego przyjęcia SBA.
- Uważa, że SBA wymaga przywództwa politycznego i jest zdania, że strategia „Europa 2020” musi zawierać bardziej wyraźne uznanie dla SBA, tak aby polityce tej zapewnić stabilniejszą strukturę zarządzania poprzez przyjęcie odpowiedniego planu działania, który określałby kluczowe etapy do osiągnięcia przez wszystkie państwa członkowskie i który byłby uwzględniony w krajowych programach reform.
- Przewiduje większe możliwości władz lokalnych i regionalnych w zakresie wkładu w realizację celów SBA oraz wzywa do wyraźniejszego uznania wymiaru lokalnego i regionalnego, aby propagować zarówno podejście oddolne, jak i odgórne, oraz z myślą o zapewnieniu większego wyeksponowania SBA w całej Unii Europejskiej. Stwierdza, że w całej Unii Europejskiej należy usprawnić komunikację oraz ustalić priorytety SBA na szczeblu krajowym, regionalnym i lokalnym.
- Podkreśla, że największym wyzwaniem dla MŚP jest dostęp do środków finansowych; wymaga to skoordynowanych działań na kolejnych etapach programu SBA; zwraca również uwagę na znaczenie wysiłków na rzecz ułatwienia MŚP dostępu do rynków oraz istotnego zmniejszenia obciążeń administracyjnych.
- Wyraża głębokie ubolewanie, że nie podjęto zobowiązania do włączenia SBA w strategię lizbońską, a następnie w strategię „Europa 2020”, a tym samym zmarnowano szansę na wykorzystanie krajowych programów reform jako kluczowego narzędzia realizacji SBA. Dlatego też raz jeszcze wzywa do natychmiastowego włączenia zasad i celów programu SBA do strategii „Europa 2020” oraz realizacji KPR.

Sprawozdawca	Constance HANNIFFY (IE/PPE), członek Rady Hrabstwa Offaly, Władzy Regionalnej Midland oraz Zgromadzenia Regionalnego Border, Midland i Western
Dokument źródłowy	Komunikat Komisji do Parlamentu Europejskiego, Rady, Europejskiego Komitetu Ekonomiczno-Społecznego i Komitetu Regionów – Przegląd programu „Small Business Act” dla Europy COM(2011) 78 wersja ostateczna

I. ZALECENIA POLITYCZNE

KOMITET REGIONÓW

1. Z zadowoleniem przyjmuje przegląd programu „Small Business Act” (SBA) dla Europy i potwierdza swoje pełne poparcie dla stałego dążenia do realizacji tego ważnego programu politycznego na rzecz wspierania rozwoju, wzrostu i zrównoważonego rozwoju MŚP w całej Unii Europejskiej.

2. Zdecydowanie podkreśla potrzebę rozwiązania kluczowych kwestii utrudniających realizację programu SBA na wszystkich szczeblach sprawowania rządów w Unii Europejskiej i wzywa do lepszego ustalania priorytetów kluczowych elementów SBA przez państwa członkowskie – utrata 3,5 mln miejsc pracy⁽¹⁾ w MŚP w Europie w wyniku kryzysu finansowego, gospodarczego i społecznego to niepożądany dowód na to, że należy tę kwestię potraktować jako jedną z najważniejszych w programie działań politycznych.

3. Docenia dotychczasowe osiągnięcia wynikające z działań realizowanych w ramach SBA, lecz zdecydowanie zaleca, by z myślą o skuteczniejszej realizacji celów SBA przez Komisję, a zwłaszcza przez państwa członkowskie, programowi temu nadać charakter, który byłby w większym stopniu wiążący politycznie, aby zapewnić jego szerszą i bardziej zgodną realizację oraz przewyższyć obecne bariery dla pełnego przyjęcia SBA.

4. Wspiera wysiłki Komisji zmierzające do wzmocnienia aspektów związanych z zarządzaniem SBA, polegające w szczególności na wyznaczaniu krajowych wysłanników ds. MŚP, którzy wraz ze specjalnym wysłannikiem ds. MŚP z ramienia Komisji muszą przejąć odpowiedzialność za sterowanie wdrażaniem SBA w całej Unii Europejskiej.

5. Uważa, że SBA wymaga przywództwa politycznego i jest zdania, że strategia „Europa 2020” musi zawierać bardziej wyraźne uznanie dla SBA, tak aby polityce tej zapewnić stabilniejszą strukturę zarządzania poprzez przyjęcie odpowiedniego planu działania, który określałby kluczowe etapy do osiągnięcia przez wszystkie państwa członkowskie i który byłby uwzględniony w krajowych programach reform.

6. Przewiduje większe możliwości władz lokalnych i regionalnych w zakresie wkładu w realizację celów SBA oraz wzywa do wyraźniejszego uznania wymiaru lokalnego i

regionalnego, aby propagować zarówno podejście oddolne, jak i odgórne, oraz z myślą o zapewnieniu większego wyeksponowania SBA w całej Unii Europejskiej.

7. Podkreśla, że największym wyzwaniem dla MŚP jest dostęp do środków finansowych; wymaga to skoordynowanych działań na kolejnych etapach programu SBA; zwraca również uwagę na znaczenie wysiłków na rzecz ułatwienia MŚP dostępu do rynków oraz istotnego zmniejszenia obciążeń administracyjnych.

8. Ponownie podkreśla stałe znaczenie zapewniania odpowiedniego wsparcia dla MŚP, gwarantującego w długim okresie trwały rozwój zróżnicowanych przedsiębiorstw. Oprócz położenia nacisku na firmy o dużym potencjale, rozpoczynające działalność oraz nowe i zorientowane na działalność eksportową MŚP, należy także uwzględnić firmy o ugruntowanej pozycji oraz przedsiębiorstwa w fazie rozwoju czy w trakcie restrukturyzacji. Uznaje jednocześnie wyzwania dla MŚP działających na skalę lokalną i skupionych na rynku krajowym, które są siłą napędową gospodarki lokalnej i regionalnej.

9. Podkreśla również, że SBA i realizowana na wszystkich poziomach polityka dotycząca MŚP muszą być dostosowane do różnych modeli biznesowych i współdziałać z nimi, także jeżeli chodzi o przedsiębiorstwa gospodarki społecznej, branże kulturalne i kreatywne (przedkomercyjne i komercyjne), spółdzielnie i podobne formy prawne, aby zmaksymalizować tworzenie miejsc pracy i zrównoważony wzrost gospodarczy.

Zapewnienie wysokiego poziomu wdrożenia i lepszego zarządzania

10. Wyraża głębokie ubolewanie, że nie podjęto zobowiązania do włączenia SBA w strategię lizbońską, a następnie w strategię „Europa 2020”, a tym samym zmarnowano szansę na wykorzystanie krajowych programów reform jako kluczowego narzędzia realizacji SBA. Dlatego też raz jeszcze wzywa do natychmiastowego włączenia zasad i celów programu SBA do strategii „Europa 2020” oraz realizacji KPR.

11. Jest rozczarowany zróżnicowanym stopniem wdrożenia SBA w państwach członkowskich. Choć fakt ten został zauważony w komunikacie Komisji, podstawowe czynniki leżące u podstaw tych różnic nie zostały w pełni zbadane – państwa członkowskie powinny być zobowiązane do bardziej szczegółowego rozliczania się z realizacją programu SBA. Dlatego też Komitet stwierdza, że w całej Unii Europejskiej należy usprawnić komunikację oraz ustalić priorytety SBA na szczeblu krajowym, regionalnym i lokalnym.

⁽¹⁾ Szacunki wg sprawozdania rocznego w sprawie europejskich MŚP za 2010 r., które ma zostać opublikowane jako element przeglądu wyników MŚP (http://ec.europa.eu/enterprise/policies/sme/facts-figures-analysis/performance-review/index_en.htm).

12. Z zadowoleniem przyjmuje wyznaczenie przez państwa członkowskie krajowych wysłanników ds. MŚP i apeluje do wszystkich wysłanników, by wywiązywali się w pełni ze swoich obowiązków, tak aby zadbać o to, iż administracje będą „najpierw myśleć na małą skalę”, a przy opracowywaniu przepisów, regulacji i procedur będą odpowiednio uwzględniać wyzwania, z jakimi muszą się mierzyć MŚP, tak aby miały one pozytywny wpływ na otoczenie, w którym działają MŚP.

13. Odnotowuje, że wysłannicy ds. MŚP są niekiedy wyznaczani z klucza politycznego, a niekiedy – administracyjnego i zaleca, by wyznaczając wysłanników państwa członkowskie kierowały się w większym stopniu względami politycznymi, tak aby wyraźniej zasygnalizować rangę programu SBA i zobowiązanie do jego realizacji oraz stawienia czoła wyzwaniom stojącym przed MŚP.

14. Podtrzymuje swój pogląd, że rozwiązanie polegające na realizacji celów programu SBA w oparciu o różnorodne, istniejące wcześniej programy i instrumenty finansowe, przy braku dodatkowych lub specjalnych instrumentów finansowania, stanowi główną słabość tego programu.

15. Odnotowuje wyznaczenie nowego wysłannika Unii Europejskiej ds. MŚP, lecz raz jeszcze podkreśla, że w komunikacie nie omówiono w wystarczającym stopniu roli tegoż wysłannika, oraz wzywa Komisję do zapewnienia wysłannikowi ds. MŚP wystarczających środków finansowych i odpowiedniego wsparcia politycznego, aby umożliwić pomyślną realizację celów SBA i lepiej wyeksponować działania polityczne związane z MŚP oraz zwiększyć świadomość społeczną w tym zakresie.

16. Z zadowoleniem przyjmuje zamiar utworzenia grupy doradczej ds. programu SBA złożonej z przedstawicieli państw członkowskich, organizacji MŚP i wysłanników ds. MŚP oraz apeluje, aby w skład tej grupy włączony został Komitet Regionów, zważywszy na fakt, że ambicją programu SBA jest wywieranie wpływu na wszystkie szczeble sprawowania rządów, a nie tylko na szczebel unijny i krajowy.

17. Sugeruje, by w państwach członkowskich zachęcać władze lokalne i regionalne do przejmowania odpowiedzialności za realizację zasad programu SBA i dostosowywania jego środków do warunków lokalnych i regionalnych. Uważa, że można by się tutaj inspirować programem „Europejski Region Przedsiębiorczości”.

18. Przyznaje, że udało się już przyjąć większość wniosków ustawodawczych dotyczących programu SBA i zachęca do przyjęcia przez państwa członkowskie statutu europejskiej spółki prywatnej, co ostatecznie będzie zachętą do szerszego korzystania z dobrodziejstw jednolitego rynku, dzięki ograniczeniu kosztów zakładania przedsiębiorstw i uproszczeniu ram regulacyjnych w celu usprawnienia handlu transgranicznego.

19. Apeluje do państw członkowskich, aby w pełni przyjęły i wdrożyły dyrektywę o opóźnieniach w płatnościach, i podkreśla, że kwestią kluczową jest egzekwowanie tej dyrektywy oraz że państwa członkowskie muszą działać na rzecz poprawy kultury płatności między przedsiębiorstwami i administracją publiczną.

20. Podkreśla, że proponowane ustawowe wyłączenia dla niektórych typów przedsiębiorstw, firm rozpoczynających działalność i mikroprzedsiębiorstw należy, w odpowiednich przypadkach, wprowadzić w taki sposób, aby nie doprowadziło to do powstania przedsiębiorstw „drugiej kategorii” i zakłóceń na rynku.

21. Wzywa do bardziej zdecydowanego stosowania przeglądu wyników, aby monitorować, oceniać i porównywać wyniki państw członkowskich we wdrażaniu SBA. Ponadto apeluje, by wszelkie informacje zawarte w przeglądzie wyników były dostępne publicznie oraz pełniły rolę narzędzia komunikacji i motywowały państwa członkowskie do zdwojenia wysiłków.

Poprawa dostępu do finansowania

22. Zwraca uwagę na wyzwania, przed jakimi stoją MŚP w okresie, gdy zaostrzane są warunki przyznawania kredytów przez instytucje finansowe⁽²⁾, w związku ze spowolnieniem gospodarczym i utrzymującym się kryzysem w międzynarodowej bankowości oraz wskazuje na nieproporcjonalne skutki takiej sytuacji dla MŚP ze względu na fakt, iż postrzegane są one jako obciążone wyższym ryzykiem kredytowym, co ostatecznie poważnie podważa ich zdolność do przetrwania i działania zarówno w krótszej, jak i w dłuższej perspektywie.

23. Zachęca Komisję i państwa członkowskie do wykorzystania i rozwinięcia konkluzji drugiego posiedzenia stałego Forum Finansowego MŚP z marca 2011 r. i z wdzięcznością przyjmuje inicjatywy podjęte przez Komisję w kwestii instrumentów kredytowych, takich jak europejski instrument mikrofinansowy Progres oraz zobowiązanie do wprowadzenia planu działania na rzecz poprawy dostępu MŚP do finansowania na solidnych komercyjnych podstawach.

24. Opowiada się za opracowaniem planu działania SBA, który skupiałby się na trudnych warunkach działalności MŚP poszukujących dostępu do finansowania i obejmowałby takie zagadnienia, jak np.: i) większa przejrzystość w relacjach między bankami i innymi instytucjami finansowymi a MŚP; ii) łączenie finansowania długim i kapitałem własnym, iii) zwiększone udzielanie kredytów dzięki sekurytyzacji, iv) ułatwienia w transgranicznych inwestycjach z wykorzystaniem kapitału wysokiego ryzyka oraz v) lepsze uregulowania prawne w zakresie mikrokredytów.

25. Uważa, że proponowane punkty kompleksowej obsługi w zakresie finansowania MŚP są rozwiązaniem niosącym pewne korzyści, lecz sugeruje, że projekt ten wymaga jeszcze głębszego rozważenia, a jako pierwszy krok zaleca przeprowadzanie na szczeblu krajowym lub regionalnym, zależnie od sytuacji, badania mającego na celu skatalogowanie wszystkich źródeł wsparcia dostępnych dla MŚP (w tym programów wsparcia na szczeblu unijnym, krajowym, regionalnym i lokalnym oraz agencji wsparcia). Ponadto zaleca, by Komisja Europejska rozważyła inne stosowane z powodzeniem modele, które przynoszą wartość dodaną dla MŚP dzięki zapewnieniu zintegrowanego, wzajemnie powiązanego systemu wsparcia dla przedsiębiorstw, oraz zaleca szersze promowanie tych systemów na szczeblu lokalnym i regionalnym.

26. Przyjmuje z zadowoleniem propozycję Komisji, by uczynić skuteczne wdrażanie SBA tematycznym warunkiem ex ante finansowania z funduszy UE w ramach proponowanych wspólnych ram strategicznych oraz ująć inwestycje w MŚP jako jeden z priorytetów tematycznych w projekcie rozporządzenia w sprawie EFRR, co powinno przyczynić się do przełożenia celów SBA na konkretne warunki na szczeblu lokalnym i regionalnym w każdym państwie członkowskim.

⁽²⁾ Przykładowo w Irlandii odsetek pozytywnie rozpatrzonych wniosków kredytowych składanych przez przedsiębiorstwa spadł z 90 % w 2007 r. do 50 % w 2010 r. Źródło: Central Statistics Office (2011). Dostęp do finansowania w 2007 r. i w 2010 r.

27. Uważa, że zróżnicowany charakter i wymogi programów Unii Europejskiej dla MŚP to słaby punkt, jeżeli chodzi o dostęp do finansowania, i proponuje lepsze powiązanie instrumentów wspólnotowych i funduszy dla MŚP w budżecie unijnym; postuluje zwiększenie wsparcia dla wszystkich programów i instrumentów na rzecz pomocy dla MŚP w przyszłych wieloletnich ramach finansowych. W tym kontekście zasadniczo przyjmuje z zadowoleniem propozycje dotyczące MŚP zawarte w dokumencie Komisji dotyczącym lat 2014–2020, ale powstrzymuje się z dalszą oceną do chwili uzgodnienia ostatecznych budżetów, wysokości wsparcia przeznaczonego dla MŚP oraz konkretnych aspektów dotyczących wdrażania.

28. Wyraża zaniepokojenie, że program na rzecz konkurencyjności i innowacji (CIP) po 2013 r., jako część wspólnych ram strategicznych na rzecz badań i innowacji, nie będzie odpowiednio spełniał wymagań MŚP i z tego względu opowiada się za utworzeniem specjalnego filaru MŚP w tych ramach; wzywa do zwiększenia dostępności instrumentów finansowych i dostosowania ich do potrzeb MŚP, między innymi poprzez większy nacisk na mikrofinansowanie i finansowanie typu „mezzanine”, rozszerzenie i upowszechnienie instrumentów gwarancji w ramach programu CIP oraz mechanizmu RSFF w ramach programu ramowego na rzecz badań. Zaleca również inteligentniejsze korzystanie z produktów Europejskiego Banku Inwestycyjnego, takich jak JASMINE i JEREMY.

29. Popiera decyzję Komisji, by rozszerzyć tymczasowe ramy pomocy państwa umożliwiające dodatkową pomoc dla MŚP do końca 2011 r. i uważa, że Komisja powinna przedłużyć ten system na okres po 2011 r., z zastrzeżeniem, iż należy dokonać dokładnego przeglądu działania ram z punktu widzenia realizacji celów.

30. Proponuje, aby rządy krajowe rozważyły wprowadzenie zachęt podatkowych dla innowacyjnych małych firm w pierwszych latach działalności.

31. Z zadowoleniem przyjmuje propozycję Komisji, by dopilnować zwiększenia liczby MŚP wśród beneficjentów, poprzez wzmocnienie programów gwarancji kredytowych mających na celu wspieranie inwestycji, wzrostu, innowacji i badań. Przyjmuje także z uznaniem wstępne propozycje wprowadzenia przepisów na rzecz skutecznego działania rynku kapitału ryzyka.

Zapewnienie lepszych regulacji z korzyścią dla MŚP

32. Podkreśla znaczenie uproszczonego, jaśniejszego i spójniejszego otoczenia regulacyjnego i administracyjnego dla działalności MŚP i uważa, że kluczowe znaczenie ma tutaj szersze stosowanie „testu MŚP”.

33. Wzywa do bardziej systematycznego stosowania „testu MŚP” w procesie oceny skutków, aby na wstępnym etapie uwzględniać komunikaty polityczne i wnioski ustawodawcze. Sugeruje ponadto, że proces ten zostałby wzmocniony, gdyby Rada ds. Ocen Skutków była bardziej niezależna od Komisji.

34. Zdecydowanie popiera stosowanie przez wszystkie państwa członkowskie „testu MŚP” i zasady „najpierw myśl na

małą skalę” nie tylko w odniesieniu do krajowego ustawodawstwa, lecz także w odniesieniu do ram politycznych i procedur administracyjnych oddziałujących na MŚP, oraz sugeruje, by w ramach przeglądu wyników MŚP Komisja oceniła, w jaki sposób „test MŚP” jest stosowany w państwach członkowskich.

35. Z zadowoleniem przyjmuje gotowość Komisji do pomocy państwom członkowskim w unikaniu nadmiernie rygorystycznego wdrażania przepisów Unii Europejskiej, co zalecił Komitet w swojej wcześniejszej opinii w sprawie SBA, podkreślając znaczne bariery wejścia i rozwoju obserwowane w przypadku działalności na mikroskalę, spowodowane nadmiernie rygorystycznym wdrażaniem przepisów Unii Europejskiej.

36. W pełni popiera zasadę „tylko raz” i zachęca władze lokalne i regionalne do jej stosowania wobec wszystkich składanych przez MŚP wniosków dotyczących informacji administracyjnych i regulacyjnych. Podkreśla jednak, że pojawiły się przypadki, w których władze publiczne starały się wdrożyć praktykę „tylko raz” i dzielić się zgromadzonymi danymi, lecz spotkały się z protestami ze względu na przepisy dotyczące gromadzenia i ochrony danych.

37. Popiera zobowiązanie Komisji do przedstawienia w 2011 r. zbioru zaleceń politycznych na rzecz uproszczenia zasad i sprostania wyzwaniom w zakresie usuwania barier utrudniających przenoszenie własności przedsiębiorstw, a także raz jeszcze zwraca uwagę na fakt, że jest to szczególnie istotna kwestia w przypadku przenoszenia własności przedsiębiorstw między członkami rodziny, zwłaszcza w związku ze starzeniem się licznych właścicieli MŚP, którzy będą wycofywali się z przedsiębiorstw rodzinnych w nadchodzącym dziesięcioleciu. Podkreśla również, że podobne kwestie występują w przypadku właścicieli samodzielnie prowadzących MŚP.

38. Wyraża ubolewanie, że jak dotąd postępy w zakresie uproszczenia procedur upadłościowych są nikłe, dlatego też wzywa państwa członkowskie i Komisję do priorytetowego potraktowania tej kwestii, oraz ponownie apeluje do Komisji o zajęcie się podobnymi, lecz odmiennymi wyzwaniami, przed jakimi stoją zbankrutowani przedsiębiorcy, których upadłość nie została jeszcze oficjalnie ogłoszona.

39. Podkreśla trudności napotymane przez przedsiębiorców, którym się nie powiodło, w dostępie do systemów zabezpieczeń socjalnych w państwach członkowskich w porównaniu z uprawnieniami pracowników przedsiębiorstw zmuszonych do zakończenia działalności.

Ułatwienie dostępu do rynków

40. Popiera rozszerzenie jednolitego europejskiego obszaru płatniczego (SEPA) na wszystkie przedsiębiorstwa w całej Europie i w pełni zgadza się z oświadczeniem Rady ds. SEPA z maja 2011 r.⁽³⁾, w którym wezwano do pilnego przyjęcia rozporządzenia ustalającego ostateczne terminy migracji dla poleceń przelewu SEPA i poleceń zapłaty SEPA. Po przyjęciu zastąpi ono systemy denominowanych w euro przelewów i poleceń zapłaty istniejące w państwach członkowskich, co w efekcie końcowym doprowadzi do szybszego i efektywniejszego wdrożenia SEPA.

⁽³⁾ http://www.ecb.int/paym/sepa/pdf/SEPA_Council_statement_3rd_meeting.pdf

41. Z zadowoleniem przyjmuje zadeklarowane zobowiązanie Komisji do pełnego wdrożenia europejskiego kodeksu najlepszych praktyk w zakresie ułatwiania dostępu MŚP do zamówień publicznych i wzywa do intensywniejszej reakcji Komisji i państw członkowskich na wcześniejsze apele Komitetu o propagowanie innowacyjnych środków udzielania zamówień, aby zwiększyć udział MŚP w zamówieniach publicznych, np. poprzez podział większej liczby przetargów na części lub umożliwienie, w odpowiednich przypadkach, współpracy w zakresie zaproszeń do składania ofert.

42. Zwraca się do Komisji, by zachęcała do wprowadzania na szczeblu krajowym możliwości składania przez oferentów wniosków o tzw. „paszporty zamówień publicznych” (w formie elektronicznego systemu rejestracji), który oznaczałby, że dany przedsiębiorca posiada oświadczenia i dokumenty potwierdzające, które są często wymagane przez instytucje zamawiające w postępowaniu o udzielenie zamówienia publicznego. Ponieważ przedsiębiorcy musieliby złożyć wniosek o paszport tylko raz, nie musieliby później ciągle przedkładać tych samych oświadczeń i dokumentów potwierdzających. Dla przedsiębiorców, którzy często uczestniczą w postępowaniach o udzielenie zamówienia publicznego, byłaby to duża oszczędność czasu i zasobów. Paszport byłby ważny przez ograniczony okres, jako że wymagane do jego wydania zaświadczenia również obowiązują tylko do określonego momentu. Podobne systemy już funkcjonują, i to z dobrymi wynikami.

43. Ponownie wskazuje na w dużej mierze niewykorzystany potencjał w dziedzinie e-zamówień i potwierdza swoje wezwanie skierowane do Komisji i państw członkowskich o zapewnienie wzajemnego uznawania elektronicznej identyfikacji i elektronicznego uwierzytelniania w całej Unii Europejskiej do 2012 r. W tym celu Komitet zachęca Komisję do dokonania w 2011 r. przeglądu postępów w tym względzie, aby zapewnić podjęcie odpowiednich kroków i określenie kwestii wymagających uwagi podczas wdrażania wspomnianych rozwiązań.

44. Sugeruje, że należy w większym stopniu wykorzystywać możliwości obniżania kosztów, jakie oferują rozwiązania informatyczne, ponieważ tylko w przypadku jednej trzeciej zamówień publicznych udzielanych w całej Unii Europejskiej dopuszcza się składanie ofert w formacie elektronicznym, dlatego też wzywa do uważniejszego potraktowania tej kwestii w ramach programu SBA oraz do wdrożenia przez Komisję i państwa członkowskie odpowiednich rozwiązań.

45. Raz jeszcze podkreśla rosnące zagrożenie, jakie czarny rynek stwarza dla legalnej działalności MŚP, dlatego zwraca się do Komisji, by zajęła się związanymi z tym wyzwaniami w zakresie nieuczciwej konkurencji i nieuregulowanego handlu.

Należy zwłaszcza wprowadzić środki na rzecz poprawy ochrony własności intelektualnej i skuteczniejszej walki z podróbkami.

Promowanie przedsiębiorczości

46. Uznaje znaczenie promowania i rozwoju kultury przedsiębiorczości. Wzywa państwa członkowskie do zwiększenia nacisku na promowanie edukacji w zakresie przedsiębiorczości oraz krzewienia przedsiębiorczego podejścia wśród osób uczących się i w ramach szkolenia nauczycieli.

47. Opowiada się za uwzględnieniem programu „Europejski Region Przedsiębiorczości” w ramach realizacji inicjatywy SBA, aby propagować przedsiębiorczość, zachęcać regiony do współpracy w sieci oraz rozpowszechniać sprawdzone rozwiązania lokalne i regionalne dotyczące wspierania MŚP.

48. Przyjmuje z zadowoleniem ocenę programu „Erasmus dla młodych przedsiębiorców” i uważa, że w fazie pilotażowej programu zrealizowano wiele jego celów i zapewniono prawdziwą unijną wartość dodaną. Popiera ideę rozszerzenia tego programu, przy założeniu że rozwiązane zostaną kluczowe problemy fazy pilotażowej, obejmujące w szczególności: a) lepsze ogólne informowanie o tej inicjatywie oraz lepsze propagowanie korzyści dla uczestników i gospodarzy, b) ustanowienie lokalnych lub krajowych punktów kontaktowych w celu rozwiązywania problemów w zakresie komunikacji i promocji, c) lepsze zrównoważenie geograficznego uczestnictwa w programie, d) zapewnienie programu dalszych działań dla uczestników, aby skonsolidować nabyte doświadczenie oraz e) solidniejsze podstawy finansowe programu.

49. Odnotowuje i popiera utworzenie programu mentorskiego dla kobiet przedsiębiorców, a także zwraca ponownie uwagę na potrzeby imigrantek prowadzących działalność gospodarczą, które w związku ze swoją sytuacją na ogół wykazują się większą przedsiębiorczością i skłonnością do podejmowania ryzyka. Zaleca również rozważenie potrzeb osób młodych, mniejszości i przedsiębiorców w starszym wieku oraz rozróżnienie między wyzwaniami i wymogami dla przedsiębiorców pochodzących z Unii Europejskiej i będących imigrantami z krajów trzecich.

50. Z zadowoleniem przyjmuje inicjatywę przewodnią w ramach strategii „Europa 2020” – „Program na rzecz nowych umiejętności i zatrudnienia”, w którym uwzględniono niektóre szczególne cechy MŚP i dotyczące ich wyzwania, a także zachęca Komisję i państwa członkowskie do zapewnienia, by w kontekście SBA rozwijana była polityka w zakresie umiejętności i zatrudnienia, aby maksymalnie wykorzystać potencjał MŚP w zakresie tworzenia miejsc pracy i rozwoju umiejętności.

Bruksela, 12 października 2011 r.

Przewodnicząca
Komitetu Regionów
Mercedes BRESSO

Opinia Komitetu Regionów „Komplementarność działań krajowych i działań UE podejmowanych na rzecz zmniejszenia nierówności w rozwoju gospodarczym i społecznym”

(2012/C 9/06)

KOMITET REGIONÓW

- Wyraża nadzieję, że opracowane zostaną wskaźniki uzupełniające dane o PKB, które umożliwią lepsze zobrazowanie postępów w zmniejszaniu różnic między regionami Unii Europejskiej i w ich obrębie;
- Uważa, że tam, gdzie istnieją różne struktury realizacji działań krajowych i europejskich, konieczna jest pogłębiona współpraca między różnymi szczeblami sprawowania rządów, by uniknąć zbędnego powielania; w związku z tym przydatne byłoby wzmocnienie dialogu i dalszej współpracy między poszczególnymi szczeblami sprawowania rządów w celu zapewnienia większej spójności i komplementarności różnych działań;
- Uważa, że zgodnie z zasadą partnerstwa pomyślna realizacja działań krajowych i europejskich zależy od uczestnictwa właściwych lokalnych i regionalnych gremiów decyzyjnych;
- Popiera podejście zwiększające skuteczność koncepcji spójności poprzez większe skupienie się na wynikach, nie jest przeciwny zasadzie wprowadzenia warunków ex-ante, podkreśla niemniej, że warunki te nie mogą opóźnić uruchomienia programów; nie zgadza się natomiast z wprowadzeniem warunków związanych z paktem stabilności i wzrostu;
- Uważa, że kontrola dodatkowości ma istotne znaczenie dla zapewnienia, że fundusze europejskie będą wykorzystywane faktycznie jako uzupełnienie krajowych programów wydatków i tym samym będą wносиły prawdziwą wartość dodaną do działań Unii Europejskiej;
- Popiera propozycję sporządzenia wspólnych ram strategicznych, uważa, że umowy o partnerstwie w dziedzinie rozwoju i inwestycji powinny stać się instrumentem zapewniającym faktyczną komplementarność działań krajowych i unijnych oraz przypomina, że muszą one być sporządzane z pełnym udziałem władz regionalnych i lokalnych.

Sprawozdawca Francesco MUSOTTO (IT/EA), członek zgromadzenia regionalnego Sycylii

I. ZALECENIA POLITYCZNE

KOMITET REGIONÓW

Uwagi ogólne

1. Podkreśla, że art. 174 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej (dawny art. 158 Traktatu ustanawiającego Wspólnotę Europejską) stanowi, iż w celu wspierania harmonijnego rozwoju całej Unii rozwija ona i prowadzi działania służące **wzmocnieniu jej spójności gospodarczej, społecznej i terytorialnej**. W szczególności Unia zmierza do zmniejszenia dysproporcji w poziomach rozwoju różnych regionów oraz zacofania regionów najmniej uprzywilejowanych.

2. Podkreśla, że szczególną uwagę poświęca się **obszarom wiejskim, obszarom podlegającym przemianom przemysłowym i regionom, które cierpią na skutek poważnych i trwałych niekorzystnych warunków przyrodniczych lub demograficznych**, takim jak najbardziej na północ wysunięte regiony o bardzo niskiej gęstości zaludnienia oraz regiony wyspiarskie, transgraniczne i górskie. Także pozostałe regiony Europy trzeba wspierać w ich działaniach na rzecz zapewnienia i wzmocnienia konkurencyjności.

3. Podkreśla kluczową rolę obszarów i regionów miejskich – jak również stolic i regionów stołecznych – jako motorów wzrostu umożliwiających realizację gospodarczych, ekologicznych i społecznych celów strategii „Europa 2020”. Całościowe rozwiązania na rzecz społecznej i gospodarczej stabilizacji miast i ich dotkniętych problemami obszarów, pozostawiające regionom odpowiedni zakres swobody działania, powinny być możliwe także w przyszłości. Przy tym trzeba wychodzić z założenia, że uwzględnianie wymiaru miejskiego jako takiego jest zgodne ze strategią „Europa 2020”. Należy też ułatwić współpracę między miastami a otaczającymi je terenami w ramach obszarów funkcjonalnych poprzez przyjęcie koniecznych w tym celu zapisów w przyszłych rozporządzeniach dotyczących funduszy strukturalnych.

4. Popiera propozycję Komisji Europejskiej zawartą w komunikacie dot. budżetu z perspektywy „Europa 2020”⁽¹⁾ w sprawie wprowadzenia kategorii „regionów w okresie przejściowym”. Zwraca przy tym uwagę, iż regiony, które przekroczyły w obecnej perspektywie finansowej próg 75 % średniego PKB per capita UE, powinny mieć możliwość wydatkowania środków również na inwestycje infrastrukturalne, umożliwiając utrwalenie wartości dodanej uzyskanej w trakcie obecnego okresu programowania. Tym samym cel „efektywność energetyczna” powinien obejmować efektywne środki transportu, w tym transport szynowy i związaną z nim infrastrukturę.

5. Przypomina, że w art. 349 TFUE uznaje się specyficzną sytuację regionów najbardziej oddalonych i uzasadnia się

konieczność wprowadzenia dostosowań w prawie wspólnotowym przy wdrażaniu go w tych regionach, jak również konieczność przyjęcia specyficznych środków w stosownych przypadkach, zwłaszcza w dziedzinie polityki spójności.

6. Zgadza się z zasadą przytoczoną przez Komisję Europejską w piątym sprawozdaniu w sprawie spójności gospodarczej, społecznej i terytorialnej⁽²⁾, zgodnie z którą **spójność pozostanie również w przyszłości polityką na rzecz rozwoju obejmującą całą Unię Europejską**, a zatem wszystkie jej regiony.

7. Uważa zatem, że europejska polityka spójności, połączona z działaniami publicznymi na różnych szczeblach terytorialnych, powinna nadal odgrywać kluczową rolę w propagowaniu harmonijnego rozwoju całej Unii Europejskiej. Powinna **sprzyjać nadrobieniu zaległości przez stosunkowo zapóźnione regiony**, przeznaczając na nie największą część środków oraz **przyczyniając się jednocześnie do ożywiania i poprawy konkurencyjności wszystkich regionów**.

Rola komplementarności działań krajowych i europejskich w zmniejszaniu nierówności w rozwoju gospodarczym, społecznym i terytorialnym

8. Uważa, że wyłącznie dzięki **integracji, synergii i komplementarności działań krajowych i europejskich** opartych na rzeczywistej solidarności możliwe jest wyeliminowanie różnic gospodarczych, społecznych i terytorialnych wciąż występujących na obszarze Unii Europejskiej.

9. Uważa, że zasady te mogą mieć, pod wieloma względami, decydujące znaczenie, a przede wszystkim mogą przyczynić się do:

- zachęcenia państw członkowskich do **wzmocnienia swych zdolności instytucjonalnych i administracyjnych**;
- **uniknięcia niepotrzebnego powielania** różnych działań na tym samym obszarze;
- **pogodzenia celów i priorytetów** na każdym szczeblu sprawowania rządów;
- **poprawy jakości działań** publicznych na wszystkich szczeblach;
- **zwiększenia skuteczności polityki spójności**.

⁽¹⁾ Komunikat Komisji do Parlamentu Europejskiego, Rady, Europejskiego Komitetu Ekonomiczno-Społecznego i Komitetu Regionów „Budżet z perspektywy »Europa 2020« ”.

⁽²⁾ Komunikat Komisji do Parlamentu Europejskiego, Rady, Europejskiego Komitetu Ekonomiczno-Społecznego, Komitetu Regionów oraz Europejskiego Banku Inwestycyjnego: „Wnioski z piątego sprawozdania w sprawie spójności gospodarczej, społecznej i terytorialnej: przyszłość polityki spójności”, COM(2010) 642 wersja ostateczna.

10. Uważa, że europejska polityka spójności połączona z działaniami publicznymi na różnych szczeblach terytorialnych jest najskuteczniejszym instrumentem solidarnego wsparcia regionów znajdujących się w najbardziej niekorzystnej sytuacji i przyczynia się jednocześnie do tworzenia wzrostu oraz dobrobytu w całej UE. Podkreśla, że **stymulowała wzrost PKB w całej Europie**, ułatwiła **tworzenie nowej infrastruktury** i tym samym zwiększyła **dostępność** obszarów europejskich, przyczyniła się do lepszej **ochrony środowiska naturalnego**. Dzięki inwestycjom w zrównoważone strategie zatrudnienia i uwzględnianiu potrzeb rynku pracy powstały zupełnie nowe zawody, stare się zmieniły, a tradycyjne zniknęły. Tworzenie dobrych miejsc pracy oznacza zapewnienie osobistego zadowolenia pracowników, wynagrodzenie odpowiadające świadczonej pracy, promocję zdrowia w miejscu pracy oraz przyjazne rodzinie ukształtowanie świata pracy. Taki wzrost jakości w dziedzinie pracy zwiększy atrakcyjność miejsc pracy, co może mieć także pozytywny wpływ na dany ośrodek gospodarczy i tym samym przyczynić się do poprawy konkurencyjności regionów UE.

11. Podkreśla, że pomimo znaczącego postępu, który dokonał się w dziedzinie zmniejszenia różnic w rozwoju, niedawny **kryzys finansowy i gospodarczy** może jeszcze bardziej uwidocznić nierówności pomiędzy europejskimi regionami, a także w ich obrębie. Zwraca ponadto uwagę na fakt, że sytuacja ta ulega jeszcze zaostrzeniu w krajach otrzymujących wsparcie z europejskiego mechanizmu stabilizacji finansowej lub z mechanizmu pomocy dla bilansów płatniczych; w przypadku tych krajów nierówności między regionami są w zasadzie kwestią o drugorzędym znaczeniu, ponieważ chodzi tam o spełnienie warunków i wymogów o czysto krajowej perspektywie.

12. Zwraca uwagę na fakt, że w porównaniu z zamożniejszymi regionami obszary znajdujące się w bardziej niekorzystnej sytuacji mają mniejsze możliwości wykorzystywania swoich własnych zasobów, co zwiększa ich wrażliwość na **wstrząsy zewnętrzne**, zaś w okresie kryzysu takiego jak obecny, którego długości nie jesteśmy w stanie przewidzieć, osłabia poczynione postępy. Na tych obszarach finansowanie UE, które uzupełnia działania krajowe, ma kluczowe znaczenie dla zagwarantowania pewnej stabilności inwestycji publicznych i tym samym stanowi zasadniczy warunek ożywienia gospodarczego.

13. Podkreśla, że ze względu na to, iż europejska polityka spójności cechuje się **szerokim podejściem** obejmującym rozwój gospodarczy zapóźnionych regionów, wsparcie dla grup znajdujących się w niekorzystnej sytuacji społecznej, rozwój zrównoważony pod względem społecznym i ekologicznym, a także poszanowanie specyfiki terytorialnej i kulturowej, to pomaga ona również ukierunkować działania krajowe związane z tymi samymi celami w zakresie spójności.

14. Podkreśla zatem, że nowa polityka spójności powinna mieć nadal do dyspozycji **niezbędne zasoby**, aby możliwe było odzyskanie autentycznej równowagi gospodarczej i społecznej między regionami Europy poprzez wzmocnienie i uzupełnienie działań prowadzonych na szczeblu krajowym, regionalnym i lokalnym. Także w przyszłości należałoby przeznaczyć odpowiednią część środków budżetowych UE na finansowanie stosownych działań w zakresie wsparcia tych obszarów Unii Europejskiej, które są stosunkowo zapóźnione w rozwoju.

15. Podkreśla, że nowa polityka spójności powinna uwzględniać współpracę transgraniczną. Na obszarach przygranicznych krajów UE należy przewidzieć formy wsparcia dla rozwoju współpracy z sąsiadami na zewnętrznej granicy UE, szczególnie na styku państw i regionów o dużych różnicach w rozwoju gospodarczym. Uznaje ponadto, że tworzenie wspólnej przestrzeni terytorialnej na obszarach przygranicznych wymaga systemowego, selektywnego wsparcia z poziomu UE, zarówno dla wzmocnienia polityki terytorialnej, jak i realizacji wspólnych projektów rozwojowych.

16. Jest świadom znaczenia, jakie na szczeblu regionalnym ma PKB na mieszkańca dla zmierzenia wzrostu gospodarczego, lecz wyraża nadzieję, że we współpracy z władzami szczebla lokalnego i regionalnego opracowane zostaną **wskaźniki uzupełniające**, które określałyby sytuację wyjściową danego regionu i tym samym umożliwiały lepsze zobrazowanie postępów w zmniejszaniu różnic między regionami Unii Europejskiej i w ich obrębie⁽³⁾, a zatem wierniej ukazywałyby poziom rozwoju i specyficzne problemy związane ze spójnością społeczną i terytorialną każdego z regionów.

17. Zwraca ponadto uwagę, iż przewidywany okres odniesienia, na podstawie którego ustalana będzie kwalifikowalność regionu do pomocy w ramach nowej polityki spójności UE począwszy od roku 2014 (prawdopodobnie będzie to PKB na mieszkańca na poziomie regionalnym w latach 2007–2009), nie będzie odzwierciedlał w pełni skutków kryzysu gospodarczego i wynikających stąd środków oszczędnościowych podejmowanych w regionach UE. Wzywa więc do dołożenia wszelkich starań, by w ramach przydziału środków korzystano z aktualniejszych danych dotyczących regionalnego PKB i tendencji w tym zakresie oraz aby w okresie programowania stosowano mechanizmy oceny cechujące się większą progresywnością.

Komplementarność zależna od kontekstu instytucjonalnego i administracyjnego

18. Uważa, że zarówno dla polityki spójności, jak i dla krajowej polityki rozwoju regionalnego korzystne byłoby **odpowiednie środowisko instytucjonalne, skuteczna administracja publiczna i efektywne partnerstwo pomiędzy różnymi szczeblami sprawowania rządów**, mające na celu określenie spójnych i zintegrowanych średnio- i długoterminowych strategii rozwoju oraz wieloletnich ram programowych, mogących stanowić ich podstawę.

19. Uważa, że z poszanowaniem przepisów krajowych europejska polityka spójności, w połączeniu z działaniami publicznymi na różnych szczeblach, może zachęcić państwa członkowskie do **wzmocnienia zdolności instytucjonalnych i administracyjnych** niezbędnych do zagwarantowania wydajniejszego i skuteczniejszego wykorzystania środków finansowych i tym samym do maksymalnego zwiększenia wpływu inwestycji mających na celu zmniejszenie różnic w rozwoju.

⁽³⁾ Wnioski z seminarium zorganizowanego przez region Umbria i Komisję Polityki Spójności Terytorialnej (COTER) Komitetu Regionów w Perugii we Włoszech w dniu 29 kwietnia 2011 r. na temat: „Nowe wskaźniki: pomiar postępu w polityce spójności”.

20. Podkreśla, że różne systemy realizacji europejskiej polityki spójności i krajowej polityki na rzecz rozwoju regionalnego uzależnione są od specyfiki każdego państwa członkowskiego, **kontekstu instytucjonalnego, podziału kompetencji**, a zwłaszcza od stopnia decentralizacji i realizacji zasad wielo-poziomowego sprawowania rządów, a także od doświadczenia lokalnego i regionalnego w zakresie rozwoju terytorialnego oraz od skali i zasięgu geograficznego programów ⁽⁴⁾.

21. Uważa, że tam, gdzie istnieją różne struktury realizacji działań krajowych i europejskich, konieczna jest pogłębiona współpraca między różnymi szczeblami sprawowania rządów, tak by uniknąć zbędnego powielania. Uważa, że optymalną synergię można osiągnąć stopniowo za pomocą zintegrowanego programowania wszystkich działań w zakresie rozwoju realizowanych na danym obszarze, a także dzięki ściśle skoordynowanemu zarządzaniu. W związku z tym jest zdania, że przydatne byłoby wzmocnienie dialogu i dalszej współpracy między poszczególnymi szczeblami sprawowania rządów w celu zapewnienia większej spójności i komplementarności różnych działań krajowych i europejskich.

W kierunku bardziej zintegrowanego rozwoju terytorialnego

22. Uważa, że w celu zapewnienia silniejszego wpływu na spójność i konkurencyjność poszczególnych obszarów, działania mające na celu zmniejszenie nierówności o charakterze gospodarczym, społecznym i terytorialnym muszą mieć **charakter zintegrowany**, a także być w większym stopniu nastawione na wyniki i zaplanowane z uwzględnieniem wymiaru terytorialnego problemów.

23. Podkreśla, że spójność terytorialna, która jest nowym celem zapisanym w traktacie lizbońskim, stała się takim samym priorytetem jak spójność gospodarcza i społeczna i że w związku z tym wymiar terytorialny musi być lepiej powiązany ze wszystkimi obszarami polityki, które mają wyraźne skutki na szczeblu terytorialnym, m.in. dzięki systematycznej ocenie ich **oddziaływania terytorialnego**. Uważa, że w tym celu przydatne byłoby wprowadzenie **systemów monitorowania** umożliwiających stałe śledzenie dystrybucji wydatków publicznych związanych z realizacją celów spójności na poszczególnych obszarach UE.

24. Uważa, że udział administracji publicznej wszystkich szczebli w procesie planowania strategicznego i realizacji działań mających na celu zmniejszenie nierówności w rozwoju społecznym i gospodarczym gwarantuje opracowanie środków z uwzględnieniem kontekstu terytorialnego i zdobytej w nim wiedzy niezbędnej do **optymalnego wykorzystania potencjału obszarów lokalnych, skoncentrowania środków i maksymalnego zwiększenia skuteczności działań publicznych**.

25. Podkreśla, że takie wyzwania, jak zmiana klimatu, zaopatrzenie w energię, globalizacja, kontakty między obszarami wiejskimi i miejskimi, zmiany demograficzne czy też

zjawisko migracji wywierają bardzo zróżnicowany wpływ na poszczególne obszary, a tym samym wymagają **rozwiązań, które są projektowane i realizowane na szczeblu lokalnym i regionalnym** z poszanowaniem zasady pomocniczości.

26. Uważa zatem, że zgodnie z **zasadą partnerstwa** pomyślna realizacja działań krajowych i europejskich zależy od uczestnictwa poszczególnych właściciwych – zgodnie z obowiązującym prawem krajowym – lokalnych i regionalnych gremiów decyzyjnych oraz od zdolności włączenia partnerów gospodarczych i społecznych do wspierania działań zarówno na etapie ich planowania, jak i programowania oraz realizacji.

Podejście zwiększające skuteczność koncepcji spójności

27. Uznaje potrzebę wsparcia rozwoju obszarów europejskich w ramach rygorystycznego systemu finansów publicznych zobowiązującego do poszukiwania jak największej skuteczności i wydajności. Jednocześnie popiera propozycję Komisji Europejskiej, by w **większym stopniu skupić się na wynikach**, zapewniając możliwość określenia – z wystarczającą elastycznością – jasnych i wymiernych celów, a także łatwych do zmierzenia i zgodnych z zaprogramowanymi działaniami wskaźników osiągnięcia wyników, co może umożliwić także przeprowadzenie oceny w okresie programowania.

28. Nie jest przeciwny zasadzie wprowadzenia **warunków ex-ante** wykorzystania funduszy strukturalnych, które wiązałyby się ściśle i bezpośrednio ze zwiększeniem skuteczności unijnej polityki spójności i mogłyby wywrzeć pozytywny wpływ na wykonalność i skuteczność programów oraz na zintegrowanie działań na rzecz rozwoju.

29. Podkreśla niemniej, że wspomniane **warunki** nie mogą opóźnić uruchomienia programów związanych z funduszami strukturalnymi, co znacznie osłabiłoby oczekiwane wyniki wykorzystania środków krajowych przeznaczonych na uzupełniające działania europejskie.

30. Zastrzega sobie prawo do szerszego wypowiedzenia się na ten temat, gdy Komisja Europejska przedstawi swą własną propozycję w tej kwestii.

31. Nie zgadza się natomiast z propozycją Komisji Europejskiej dotyczącą **warunków związanych z paktem stabilności i wzrostu**, gdyż mogłyby one wpłynąć niekorzystnie na władze lokalne i regionalne, które nie ponoszą odpowiedzialności za nieprzestrzeganie zobowiązań przez państwa członkowskie ⁽⁵⁾, a także zahamować lub opóźnić proces rozwoju i podważyć już osiągnięte wyniki.

⁽⁴⁾ Badanie przeprowadzone przez Ronę MICHIE i Johna BACHTLERA *Managing Structural Funds – Institutionalising Good practice*, European Policies Research Centre, Uniwersytet w Strathclyde, 1996 r.

⁽⁵⁾ Zob. opinia KR-u w sprawie piątego sprawozdania w sprawie spójności – CdR 369/2010 fin (sprawozdawca: Michel DELEBARRE, FR/PSE).

32. Przyjmuje do wiadomości, że różne czynniki mogą zmienić optymalne wykorzystanie funduszy europejskich na obszarach i w dziedzinach działania najbardziej sprzyjających rozwojowi, zmniejszając ich potencjalny wpływ na dany obszar⁽⁶⁾. W tym kontekście kontrola **dotatkowości** ma istotne znaczenie dla zapewnienia, że fundusze te będą wykorzystywane faktycznie jako uzupełnienie krajowych programów wydatków i tym samym będą wnosily prawdziwą wartość dodaną do działań Unii Europejskiej.

33. Podkreśla zatem, że należy skuteczniej monitorować dodatkową rolę funduszy strukturalnych, a jednocześnie zagwarantować, że ze środków europejskich realizowane będą dodatkowe, uzupełniające działania rzadko lub niewystarczająco uwzględniane w przepisach krajowych.

34. Uważa, że skuteczność i wydajność europejskiej polityki spójności zależą również od **uproszczenia procedur** w celu jak największego ograniczenia obciążeń prawnych i administracyjnych dla beneficjentów. Uproszczone procedury to wstępny warunek efektywnego wykorzystania środków. Zachęca zatem Komisję Europejską, aby zaleciła państwom członkowskim, by wraz z władzami lokalnymi i regionalnymi zbadały możliwości i przedstawiły propozycje lepszego dostosowania przepisów UE (zasady, terminy i procedury) do przepisów krajowych, dając pierwszeństwo osiąganym wynikom, unikając jednocześnie stwarzania nierównych warunków korzystania ze środków dla różnych państw członkowskich.

Na rzecz większego zintegrowania i komplementarności działań po 2013 r.

35. Uznaje znaczenie **strategii „Europa 2020”** dla inteligentnego i zrównoważonego rozwoju sprzyjającego włączeniu społecznemu i przyjmuje z zadowoleniem treść komunikatu Komisji Europejskiej pt. Wkład polityki regionalnej w zrównoważony wzrost w ramach strategii „Europa 2020”⁽⁷⁾, zgodnie z którym realizacja celów wytyczonych w strategii będzie w dużej mierze zależna od decyzji przyjętych na szczeblu lokalnym i regionalnym.

36. Uważa, że **polityka spójności** może wnieść istotny wkład do strategii „Europa 2020”, lecz **nie powinna zostać do niej całkowicie włączona**, i podkreśla, że pełni ona funkcję wspierającą harmonijny rozwój UE poprzez zmniejszanie nierówności gospodarczych i społecznych między europejskimi obszarami, zgodnie z art. 174 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej. Te dwa procesy powinny zatem również w przyszłości pozostać od siebie niezależne

⁽⁶⁾ Badanie przeprowadzone w 2009 r. przez Chiarę DEL BO, Massima FLORIA, Emanuela SIRTORI i Silvię VIGNETTI *Additionality and regional development: are EU structural funds complements or substitutes of National public finance*, CISL – Centre of Industrial Studies, na zlecenie Dyrekcji Generalnej ds. Polityki Regionalnej w Komisji Europejskiej.

⁽⁷⁾ Komunikat Komisji „Wkład polityki regionalnej w zrównoważony wzrost w ramach strategii »Europa 2020«”, COM(2011) 17 wersja ostateczna.

i odpowiadać konkretnym celom, które nie nakładałyby się całkowicie na siebie, lecz wzajemnie ze sobą współdziałały w ramach zintegrowanych i komplementarnych działań.

37. Popiera zawartą w piątym sprawozdaniu w sprawie spójności gospodarczej, społecznej i terytorialnej propozycję sporządzenia **wspólnych ram strategicznych**, które obejmowałyby fundusze o celach strukturalnych i inne fundusze europejskie na rzecz rozwoju terytorialnego, czyli Europejski Fundusz Rozwoju Regionalnego (EFRR), Europejski Fundusz Społeczny (EFS), Fundusz Spójności, Europejski Fundusz Rolny na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich (EFRROW) i Europejski Fundusz Rybacki, chociaż w ramach każdego z nich utrzymano by jego własne środki i specyficzne zasady. Popiera włączenie funduszy europejskich służących realizacji polityki strukturalnej do tych samych strategicznych ram rozwoju, co powinno umożliwić ich lepszą koordynację.

38. Uważa, że w kontekście bieżącej dyskusji na temat przyszłych rozporządzeń w sprawie funduszy strukturalnych konieczne jest, by **umowy o partnerstwie w dziedzinie rozwoju i inwestycji** – oparte na wspólnych ramach strategicznych – mogły stać się instrumentem zapewniającym faktyczną komplementarność działań krajowych i unijnych o tych samych celach dotyczących zmniejszenia nierówności gospodarczych, społecznych i terytorialnych, a jednocześnie służyły ustaleniu priorytetów inwestycyjnych, przydziału środków krajowych i europejskich, uzgodnionych warunków i celów, które należy osiągnąć.

39. Podkreśla jednak, że zgodnie z zasadami wielopoziomowego sprawowania rządów umowy te muszą być sporządzane i rozwijane z **pełnym udziałem władz regionalnych i lokalnych**, czyli instytucji odpowiedzialnych za realizację działań na obszarze lokalnym i za zarządzanie nimi, a nie wyłącznie z udziałem państw członkowskich i Komisji Europejskiej, tak by skuteczniej skoordynować i zsynchronizować poszczególne programy polityczne oraz wzmocnić strategiczne, a nie tylko operacyjne, sprawowanie rządów.

40. Uważa, że umowy o partnerstwie w dziedzinie rozwoju i inwestycji odpowiadające konkretnym warunkom panującym w poszczególnych państwach członkowskich mogą w odpowiedni sposób umożliwić realizację **paktów terytorialnych**, które Komitet Regionów promuje w odniesieniu do krajowych programów reform.

41. Uważa, że tak skoordynowana krajowa polityka na rzecz rozwoju regionalnego i europejska polityka spójności byłyby konkretnym odzwierciedleniem **zasady koncentracji pomocy**, co maksymalnie zwiększyłoby synergię między różnymi instrumentami stosowanymi na tym samym obszarze i umożliwiło uwzględnienie istniejącej współzależności. W ten sposób można by zagwarantować nie tylko ściślejszą koordynację różnych obszarów zastosowania EFRR, EFS, Funduszu Spójności, EFRROW i Europejskiego Funduszu Rybackiego, lecz również działań krajowych o tych samych celach w zakresie rozwoju.

42. Uważa ponadto, że strategiczne znaczenie ma to, by nie postrzegać krajowej polityki na rzecz rozwoju regionalnego i europejskiej polityki spójności w oderwaniu od polityki sektorowej, gdyż niezbędne jest zapewnienie większej spójności, powiązania i synergii między poszczególnymi działaniami. W wielu sektorach skutki różnych kierunków polityki publicznej są **wzajemnie od siebie zależne** i mogą wywrzeć całościowo większy wpływ, jeżeli ich realizacja będzie ściśle koordynowana ⁽⁸⁾.

43. Uważa, że w ten sposób można by przyczynić się do praktycznego **dostosowania** programów do wytyczonych celów, koncentrując się na już funkcjonujących instrumentach politycznych i istniejących zasobach finansowych udostępnionych z myślą o osiągnięciu tychże celów oraz ustalając priorytety w zakresie obszarów wsparcia, inwestycji i dysponowania środkami Unii Europejskiej, zdefiniowane na podstawie analizy zasobów poszczególnych regionów. Poprzez takie działania możliwe byłoby optymalne wykorzystanie zarówno potencjału każdego regionu, jak również jego znajomości własnych priorytetów.

Bruksela, 11 października 2011 r.

Przewodnicząca
Komitetu Regionów
Mercedes BRESSO

⁽⁸⁾ Badanie przeprowadzone przez Laurę POLVERARI i Ronę MICHIE *Complementarity or conflict? The (in)coherence of Cohesion Policy*, European Policies Research Centre, Uniwersytet w Strathclyde, 2011 r.

Opinia Komitetu Regionów „Zintegrowana polityka przemysłowa w erze globalizacji: konkurencyjność i zrównoważony rozwój na pierwszym planie”

(2012/C 9/07)

KOMITET REGIONÓW

- **Podkreśla**, że sukces nowej europejskiej polityki przemysłowej zależy od skutecznej polityki w dziedzinach takich jak gospodarcze ramowe warunki i zarządzanie gospodarcze, konkurencyjność, inwestycje i struktura sektora finansowego, innowacje i badania, energia i zasoby, agenda cyfrowa, nowe umiejętności i zatrudnienie itp.
- **Podkreśla**, że w procesie przekształcania przemysłu europejskiego należy pozwolić przedsiębiorstwom na większą elastyczność realizowanych strategii zatrudnienia w zamian za odpowiednią ochronę zapewniającą zabezpieczenie dochodów pracowników potencjalnie zagrożonych sektorów. Należy też umożliwiać przenoszenie lub przekwalifikowanie pracowników oraz dostarczać wsparcia dla samozatrudnienia. Uczenie się przez całe życie ma decydujące znaczenie dla zapewnienia wysokiego poziomu zdolności pracowników do zatrudnienia i zminimalizowania czasu pozostawania bez pracy, umożliwiając przedsiębiorstwom korzystanie z nowych zasobów kwalifikacji i szybkie dostosowanie do gwałtownych zmian na rynku. Władze lokalne i regionalne mają do odegrania ważną rolę w zakresie koordynowania tych działań. Należy ponadto zwiększyć wykorzystanie Europejskiego Funduszu Dostosowania do Globalizacji.
- **Wzywa** do zwiększenia roli samorządów lokalnych i regionalnych UE w zakresie projektowania i wdrażania strategii „Europa 2020” oraz dążenia do osiągnięcia celów nakreślonych w komunikacie. Podkreśla kluczową rolę samorządów lokalnych i regionalnych Unii Europejskiej w pobudzaniu polityki przemysłowej i rozwoju gospodarczego dzięki działaniom lokalnym oraz znajomości lokalnej struktury przemysłowej i problemów, z jakimi borykają się przedsiębiorcy.
- **Zachęca** państwa członkowskie oraz władze lokalne i regionalne do tworzenia paktów terytorialnych na szczeblu krajowym w celu wspólnego określania i wdrażania krajowych programów reform oraz wspólnej oceny postępów, tak aby koordynować i koncentrować działania i programy polityczne na celach strategii „Europa 2020”, co bez wątplenia przyczyni się decydująco do jej realizacji.

Sprawozdawca	Patxi LOPEZ (ES/PSE), premier rządu baskijskiego
Dokument źródłowy	Komunikat Komisji do Parlamentu Europejskiego, Rady, Europejskiego Komitetu Ekonomiczno-Społecznego i Komitetu Regionów „Zintegrowana polityka przemysłowa w erze globalizacji: Konkurencyjność i zrównoważony rozwój na pierwszym planie” COM(2010) 614 wersja ostateczna

I. ZALECENIA POLITYCZNE

KOMITET REGIONÓW

1. **Z zadowoleniem przyjmuje** zobowiązanie Komisji Europejskiej do budowania silnego i konkurencyjnego przemysłu europejskiego zgodnego z zasadami zrównoważonego rozwoju w ramach naprawy gospodarczej, o której mowa w komunikacie „Zintegrowana polityka przemysłowa w erze globalizacji: Konkurencyjność i zrównoważony rozwój na pierwszym planie”⁽¹⁾, opisującym jedną z siedmiu inicjatyw przewodnich strategii „Europa 2020”.

2. **Podkreśla**, że sukces nowej europejskiej polityki przemysłowej zależy od skutecznej polityki w dziedzinach takich jak gospodarcze ramowe warunki i zarządzanie gospodarcze, konkurencyjność, inwestycje i struktura sektora finansowego, innowacje i badania, energia i zasoby, agenda cyfrowa, nowe umiejętności i zatrudnienie itp.

3. **Wzywa** w związku z tym do większej integracji i koordynacji inicjatyw przewodnich strategii „Europa 2020”.

4. **Wyraża ubolewanie**, że tych siedem inicjatyw przewodnich zaproponowano bez uwzględnienia ich wpływu na budżet i potrzeb związanych z ich realizacją.

5. **Zwraca uwagę** na znaczenie wykorzystania wartości dodanej działań na szczeblu europejskim w celu stawieniu czoła wyzwaniom globalnym i realizacji celów strategii „Europa 2020” z połączeniem wysiłków i synergii w ramach skoordynowanego podejścia politycznego.

6. **Wskazuje**, że zachodzące na świecie zmiany strukturalne uwydatniają istnienie problemów i wyzwań globalnych, które szybko się rozprzestrzeniają i wpływają na państwa, jak również na władze lokalne i regionalne. Z uwagi na coraz większe otwarcie i współzależność istnieje konieczność zastosowania wybiegających w przyszłość instrumentów strategicznych i technologicznych w celu zapewnienia szybkiego i skoordynowanego reagowania.

7. **Przypomina**, że nowe wskaźniki konkurencyjności poddały w wątpliwość rolę gospodarki UE na świecie i że konieczny jest silny impuls dla strategii „Europa 2020”, aby gospodarka UE odzyskała swoją pozycję, a przemysł odgrywał kluczową rolę jako jej siła napędowa.

8. **Popiera** koncepcję zintegrowanego rozwoju zrównoważonego obejmującą w sposób wyważony zmienne gospodarcze, społeczne i środowiskowe. Ochrona i odnowa środowiska naturalnego, energia, skuteczne zarządzanie zasobami, jak również potrzeby społeczne związane ze starzeniem się społeczeństwa i opieką nad osobami niesamodzielnymi, stanowią istotne obszary wzmoczenia działań gospodarczych. Pobudzenie przemysłu konkurencyjnego w skali światowej musi być zgodne z rozwojem gospodarczym, społecznym i ochroną środowiska naturalnego.

9. **Wzywa** Komisję Europejską do zwrócenia większej uwagi na istnienie różnic w poziomie rozwoju oraz do położenia nacisku na korygowanie nierówności, nadal istniejących w obrębie UE, w którym to zakresie polityka przemysłowa stanowi jedno z potencjalnych narzędzi. Stanowiska poszczególnych państw członkowskich oraz władz lokalnych i regionalnych w odniesieniu do pięciu celów zawartych w strategii „Europa 2020” znacznie się różnią, jako że kryzys dotyka je w różnym stopniu.

10. **Podkreśla**, że w procesie przekształcania przemysłu europejskiego należy pozwolić przedsiębiorstwom na większą elastyczność realizowanych strategii zatrudnienia w zamian za odpowiednią ochronę zapewniającą zabezpieczenie dochodów pracowników potencjalnie zagrożonych sektorów. Należy też umożliwiać przenoszenie lub przekwalifikowanie pracowników oraz dostarczać wsparcia dla samozatrudnienia. Uczenie się przez całe życie ma decydujące znaczenie dla zapewnienia wysokiego poziomu zdolności pracowników do zatrudnienia i zminimalizowania czasu pozostawania bez pracy, umożliwiając przedsiębiorstwom korzystanie z nowych zasobów kwalifikacji i szybkie dostosowanie do gwałtownych zmian na rynku. Władze lokalne i regionalne mają do odegrania ważną rolę w zakresie koordynowania tych działań. Należy ponadto zwiększyć wykorzystanie Europejskiego Funduszu Dostosowania do Globalizacji.

11. **Wzywa** do zwiększenia roli samorządów lokalnych i regionalnych UE w zakresie projektowania i wdrażania strategii „Europa 2020” oraz dążenia do osiągnięcia celów nakreślonych w komunikacie. Niektóre samorządy lokalne i regionalne mają rozległe kompetencje i duże doświadczenie w zakresie rozwoju gospodarczego i polityki przemysłowej, a także innych strategii bezpośrednio związanych z konkurencyjnością. Ze względu na ich bezpośrednie relacje z decydentami oraz podmiotami prowadzącymi działalność gospodarczą samorządy te są w stanie efektywniej zarządzać polityką publiczną.

⁽¹⁾ COM(2010) 614 wersja ostateczna.

12. **Popiera** w związku z tym zawieranie paktów terytorialnych między regionami i państwami członkowskimi w celu przyjęcia zobowiązań na rzecz realizacji celów strategii „Europa 2020”. Koordynacja celów, wspólnych strategii i finansowania w dziedzinie polityki przemysłowej miałyby pozytywny wpływ na osiągnięcie większego wzrostu gospodarczego.

13. **Uznaje** rolę lokalnych ośrodków promocji gospodarczej⁽²⁾ związanych z regionami i miastami jako podmiotów stymulujących przemysł. Ich działalność ma zasadnicze znaczenie dla większego zaangażowania przedsiębiorstw, partnerów społecznych oraz obywateli w politykę przemysłową UE.

14. **Wzywa** Komisję Europejską do opracowania konkretnego harmonogramu dla każdego z priorytetów ustanowionych w komunikacie, aby ułatwić kontrolę wdrażania nowej polityki przemysłowej.

15. **Proponuje**, by Komisja Europejska, we współpracy z Komitetem Regionów, przeprowadzała okresową kontrolę i ocenę postępów w realizacji polityki przemysłowej w celu tworzenia synergii i współdzielenia zasobów przeznaczonych do realizacji tego samego celu oraz **wzywa** w tym kontekście do opracowania miar jakościowych i ilościowych rozwoju polityki przemysłowej, z uwzględnieniem takich aspektów jak tworzenie miejsc pracy, konkurencyjność, rozwój zrównoważony oraz innowacyjność.

Europejski przemysł w obliczu nowych wyzwań związanych z konkurencją. Nowy scenariusz gospodarczy oznaczający zmiany strukturalne

16. **Z zadowoleniem przyjmuje** kluczową rolę, jaką w inicjatywie Komisji Europejskiej przyznano przemysłowi w nowym modelu europejskiego wzrostu gospodarczego, jako że jest to kluczowy sektor gospodarki o dużych możliwościach stymulowania pozostałych obszarów działalności gospodarczej.

17. **Przyznaje**, że samo pojęcie przemysłu zmieniło się i weszło w fazę gospodarczą, w której na znaczeniu zyskał „przemysł rozproszony” czy nowy przemysł, który wymaga w coraz większym stopniu usług o dużej wartości dodanej.

18. **Wskazuje**, że polityka przemysłowa, wychodząc poza ukierunkowanie sektorowe, powinna przekształcić się w politykę konkurencyjności, aby przyjąć szersze podejście polegające na aktywnym wspieraniu przedsiębiorstw, co jest konieczne w nowym kontekście przemian w przemyśle.

19. **Podkreśla**, że UE powinna inwestować w obszary o największym potencjale społeczno-gospodarczym i wzywa do większego ukierunkowania między innymi na inteligentny rozwój gospodarki opartej na wiedzy w UE, a także na inwestycje strategiczne w badania i rozwój, kształcenie nastawione na nauki ścisłe i technologie lub innowacje niemające charakteru technologicznego.

⁽²⁾ Lokalne ośrodki promocji gospodarczej: agencje rozwoju regionalnego, agencje rozwoju lokalnego, instytuty technologiczne i badawcze, ośrodki szkoleniowe, uniwersytety, biura zatrudnienia.

20. **Zauważa**, że przemysł UE jest w dużym stopniu zależny od surowców i zasobów energetycznych, które stają się coraz kosztowniejsze i trudne do pozyskania, a także podlegają międzynarodowej koniunkturze politycznej.

21. **Podkreśla ponownie**, że jednym z głównych celów powinno być oddzielenie wzrostu gospodarczego od większego zużycia zasobów.

22. **Uważa** w związku z tym, że rozwój bardziej efektywnych procesów zarządzania tymi zasobami, stosowanie zamienników surowców, jak również postęp w zwiększeniu wykorzystania odnawialnych źródeł energii powinny być traktowane jako strategiczne wyzwania dla polityki przemysłowej UE.

23. **Przypomina**, że czynniki demograficzne będą powiązane z nowymi modelami konsumpcji. Starzenie się społeczeństwa w krajach rozwiniętych stworzy zapotrzebowanie na nowe usługi społeczne, ale będzie też źródłem nowych możliwości dla przemysłu i usług. Kolejnym potencjalnym źródłem nowych możliwości w zakresie rozwoju i innowacji będzie rozwój klasy średniej w gospodarkach wschodzących.

24. **Uznaje** rolę gospodarek wschodzących na nowo kształtującej się obecnie mapie geoeconomicznej. Gospodarki wschodzące zyskują znaczenie jako atrakcyjne rynki charakteryzujące się silnym wzrostem, ale także jako nowe źródła inwestycji bezpośrednich oraz rosnącego popytu na technologie i badania i rozwój.

25. **Zgadza się** w związku z tym co do pilnej potrzeby reform strukturalnych w obliczu radykalnych zmian mających wpływ na warunki prowadzenia działalności gospodarczej i wiążących się z przyjęciem nowego globalnego paradygmatu konkurencji, w którym decydujące znaczenie obok gospodarek wschodzących uzyskują technologie i umiejętności związane z TIK oraz przejście na gospodarkę niskoemisyjną.

26. **Wzywa** do likwidacji przeszkód ograniczających rozwój przedsiębiorczości oraz do poszukiwania rozwiązań i wzorów współpracy i partnerstwa pomiędzy przedsiębiorstwami. Nie można reagować na wyzwania związane z globalizacją, innowacjami czy zrównoważonym rozwojem w izolacji lub oderwaniu od reszty.

27. **Podkreśla**, że należy umożliwiać przedsiębiorstwom uzyskanie wielkości pozwalającej im na skuteczną działalność w danej niszy. W ten sposób w UE powstaną międzynarodowe MŚP działające w niszach. Specjalizacja jest w istocie jednym z aspektów strategicznych określających konkurencyjność przedsiębiorstw, które koniecznie powinny rozwijać bardziej wyrafinowane produkty i usługi oraz być ukierunkowane na bardziej konkretne segmenty rynku o większej wartości dodanej.

28. **Wskazuje** na konieczność kształcenia i rozwijania umiejętności, tworzenia korzystnych i atrakcyjnych warunków pracy w przemyśle opartym na wiedzy, w obliczu problemów z obsadzeniem miejsc pracy w dziedzinach strategicznych dla przyszłości, takich jak badania i nauka, inżynieria, zdrowie czy matematyka. Należy także stale aktualizować kompetencje, umiejętności i wiedzę pracowników oraz nastawić się na wymogi nowych sektorów i technologii. Byłoby to nie tylko korzystne dla przemysłu, ale także pomogłoby pracownikom, którzy stracili pracę, w szybkim dostosowaniu się do nowych sektorów i technologii.

29. Ponadto **wskazuje** na znaczenie przyspieszenia postępu w zakresie wszechstronności i interdyscyplinarności, z naciskiem na podejście oparte na umiejętnościach indywidualnych, takich jak praca zespołowa czy gotowość do zmian, aby osiągnąć lepsze dostosowanie do potrzeb sektora przemysłowego.

30. **Uważa za konieczne**, by nasz przemysł rozwinął „odruch globalizacyjny”, dostosowując się do nowej sytuacji w dziedzinie konkurencji, która już obecnie ma charakter międzynarodowy i z natury jest zmienna. Globalizacja przyczyniła się do zwiększenia konkurencji poprzez otwarcie rynków dla nowych podmiotów, które korzystają z nowych możliwości w zakresie mobilności i pozyskiwania informacji.

31. **Wskazuje**, że internacjonalizacja jest wspólnym wyzwaniem całego społeczeństwa, a nie tylko przedsiębiorstw. Aby przedsiębiorstwa europejskie zdecydowanie opowiedziały się za umiędzynarodowieniem i były konkurencyjne na poziomie międzynarodowym, konieczne jest także, by obywatele, uczelnie, ośrodki kształcenia i system naukowo-technologiczny włączyły w swoją strategię kulturę i wymiar międzynarodowy.

32. **Podkreśla**, że doszło do rozdrobnienia łańcucha wartości, co uwydatnia znaczenie korzyści danej lokalizacji, którymi dysponuje każde terytorium, jeżeli chodzi o różne zadania związane z produkcją danego towaru lub świadczeniem określonej usługi.

33. **Opowiada się** za poprawą dostępu do kredytów, popiera utworzenie Forum Finansowania MŚP i podkreśla dodatkowo znaczenie spełniania przez banki i instytucje finansowe ich funkcji jako pośredników w sposób odpowiedzialny i przejrzysty, aby gwarantować większe powiązanie między gospodarką finansową a gospodarką realną.

34. **Zwraca się** więc o poprawę funkcjonowania rynków finansowych poprzez skuteczne stosowanie środków i przepisów, a także o kontynuację prac rozpoczętych w UE i mających na celu odpowiednią regulację rynków finansowych w zakresie zwalczania spekulacji oraz zmniejszenia niestabilności systemów bankowych, tak aby umożliwić zarządzanie ryzykiem systemowym, dzięki zapewnieniu większej równowagi i stabilności oraz większego zaufania w kontekście zdrowej przedsiębiorczości.

35. **Popiera** zacieśnianie współpracy między Europejskim Bankiem Inwestycyjnym a instytucjami lokalnymi i regionalnymi Unii Europejskiej w celu zwiększenia wsparcia inwestycji w badania i rozwój oraz innowacji na szczeblu lokalnym i regionalnym.

W kierunku inteligentnego i zrównoważonego rozwoju sprzyjającego włączeniu społecznemu. Ambitna polityka przemysłowa na rzecz przyszłego przywództwa gospodarczego

36. **Proponuje** określenie i realizację planu rozwoju konkurencyjności na szczeblu UE, który określi warunki ramowe UE w dziedzinie polityki przemysłowej.

37. **Podkreśla**, że konkurencyjność jest wyzwaniem dla całego społeczeństwa i wszystkich systemów współdziałających w ramach rozwoju gospodarczego, a nie tylko dla sektora przedsiębiorstw. Konkurencyjność wpływa na obywateli, uczelnie, ośrodki technologiczne, usługi zdrowotne itp., a także wszystkie sektory i rodzaje działalności produkcyjnej.

38. **Popiera** w związku z tym rozwój systemowego podejścia do polityki przemysłowej, łączącego w sobie różne strategie przyczyniające się do wzrostu konkurencyjności, co powinno także przełożyć się na szczebel krajowy, regionalny i lokalny. Zwiększenie wydajności i produktywności przemysłu europejskiego zależy także od poprawy pozycji UE w kwestiach takich jak transport, ochrona socjalna i ochrona konsumentów, pośrednictwo finansowe, energia, środowisko naturalne, a także jednolity rynek i polityka handlowa, oraz od przyjęcia skoordynowanego podejścia w postaci „łańcucha konkurencyjności”.

39. **Uważa** w związku z tym, że nowa polityka przemysłowa powinna wspierać podejście międzysektorowe. W ostatnich latach rozpowszechniło się stosowanie systemów promujących współpracę przedsiębiorstw w ramach projektów w obrębie klastrów lub między klastrami, m.in. w celu zgrupowania i określenia wszystkich funkcji w łańcuchu wartości w tym samym rodzaju inicjatyw. Inicjatywy te należy rozumieć jako skuteczne ramy w całym łańcuchu wartości, bez ingerencji w decyzje podejmowane przez przedsiębiorstwa. Ponadto w związku z bezpośrednim powiązaniem klastrów z terytorium, na którym się znajdują, ważne jest uwzględnienie ich szczególnego wymiaru regionalnego w kształtowaniu nowej polityki przemysłowej.

40. **Przypomina**, że powrót do wzrostu gospodarczego i tworzenia miejsc pracy będzie zależał w dużym stopniu od poprawy wydajności zarówno w sektorze produkcji, jak i zwłaszcza w sektorze usług dla przedsiębiorstw.

41. **Podkreśla** ważną rolę MŚP w UE, które zatrudniają dwie trzecie osób pracujących w przemyśle. Z tego też względu w ramach polityki publicznej UE należy od początku kierować się zasadą „najpierw myśl na małą skalę”, aby uwzględnić w szczególności potrzeby MŚP jako kluczowych podmiotów gospodarczych pod względem tworzenia miejsc pracy i przyczyniania się do wzrostu gospodarczego. Osiągniemy konkurencyjność jedynie wtedy, gdy nasze MŚP będą konkurencyjne.

42. **Zwraca się** w związku z tym o pełniejsze uwzględnienie w komunikacji kluczowej roli ośrodków promocji gospodarczej związanych z władzami lokalnymi i regionalnymi, które lokalnie świadczą podstawowe usługi wsparcia pozwalające MŚP na sprostanie konkurencji.

43. **Zaleca** zastosowanie środków niezbędnych do zapewnienia skutecznego wdrożenia programu Small Business Act i podkreśla, że jego ostatni przegląd zmierza we właściwym kierunku, przyznając MŚP priorytet w kwestiach dostępu do finansowania oraz dążąc do inteligentnych przepisów.

44. **Zgadza się** co do potrzeby stworzenia warunków dla przedsiębiorstw umożliwiających im uzyskanie dostępu do usług najwyższej jakości, które w dużym stopniu decydują o jakości produktów i usług tych podmiotów, a tym samym o konkurencyjności. Należy wspierać środki przyczyniające się do budowania potencjału i konkurencji między dostawcami usług dla przedsiębiorstw.

45. **Popiera** wprowadzenie środków na rzecz ułatwienia rozwoju innowacji i uproszczenia zarządzania przedsiębiorstwami, zwłaszcza w MŚP, co ograniczy obciążenia administracyjne i legislacyjne wpływające na konkurencyjność przedsiębiorstw oraz np. rozszerzanie „kontrol sprawności” (*fitness checks*) w zakresie polityki przemysłowej, a także rozszerzanie i rozpowszechnianie ich stosowania w powiązanych z nią obszarach.

46. **Podkreśla** znaczenie oddziaływania i wymiaru terytorialnego europejskiej polityki przemysłowej, aby dostosować jej cele do różnych warunków wyjściowych, zważywszy że ma to zasadnicze znaczenie dla spójnego i zrównoważonego rozwoju, oraz **wzywa do** zapewnienia niezbędnej spójności między omawianym komunikatem a wytycznymi zawartymi w komunikatach „Polityka regionalna jako czynnik przyczyniający się do inteligentnego rozwoju w ramach strategii Europa 2020”⁽³⁾ i „Wkład polityki regionalnej w zrównoważony wzrost w ramach strategii „Europa 2020”⁽⁴⁾.

47. **Zgadza się** z potrzebą poczynienia postępów w inteligentnej specjalizacji w celu wspierania konkurencyjności sektorów przemysłowych i wzywa do tego, aby władze lokalne i regionalne stymulowały rozwój własnych nisz innowacyjnych. Inteligentna specjalizacja jest punktem stycznym komunikatu dotyczącego polityki przemysłowej oraz inicjatywy przewodniej „Unia innowacji”.

48. **Uważa** za konieczne stymulowanie łączenia instrumentów, aby wspierać klastry w UE, przyjmując jednolite podejście skoncentrowane na wzroście i konkurencyjności, które oprócz wymiany doświadczeń, propagowałoby konkretne wspólne projekty współpracy. Obecność UE stanowi w tym przypadku kluczowy element wzmocnienia współpracy transnarodowej, która ułatwia rozwój klastrów na szczeblu światowym.

49. **Wskazuje** na potrzebę dalszego rozwoju projektów strategicznych na szczeblu UE w konkretnych dziedzinach i mających duży potencjał w zakresie transferu technologii i tworzenia synergii, jak np. projekty z zakresu rozwoju przemysłu – „ekologiczne samochody”, „energooszczędne domy” oraz „fabryki jutra”. Należy wspierać i rozwijać takie długoterminowe inicjatywy, w przypadku których wyraźnie widać dodatkową wartość wnoszoną przez UE.

50. **Uważa**, że administracja publiczna może mieć także znaczący pozytywny wpływ na konkurencyjność przedsiębiorstw poprzez innowacyjne zamówienia publiczne. W ten sposób kryteria przydzielania zamówień publicznych będą wspierały innowacyjność przedsiębiorstw poprzez ustalanie priorytetów w postaci innowacyjnych produktów i usług zgodnych z zasadami zrównoważonego rozwoju, co doprowadzi do poprawy jakości i dostępności usług publicznych. Należy przy tym unikać dodatkowych obciążeń administracyjnych, gdyż obecnie udział w procedurach zamówień publicznych nie jest już atrakcyjny, zwłaszcza dla MŚP.

51. **Wzywa** państwa członkowskie oraz właściwe władze regionalne i lokalne do poczynienia postępów w zakresie promowania kultury przedsiębiorczości w społeczeństwie europejskim, szczególnie wśród młodzieży. W ramach systemów edukacji powinno się opracowywać programy szkoleniowe, obejmujące promowanie przedsiębiorczości, podejmowania ryzyka, przywództwa i kreatywności jako kluczowych kompetencji (indywidualnych).

52. **Zwraca** uwagę na kluczowe znaczenie, jakie ma propagowanie rozwoju profili nauczania związanych z globalizacją, w których istotną rolę odgrywają znajomość języków, gotowość do mobilności międzynarodowej w związku z zatrudnieniem, a także rozwój otwartości na kontakty z ludźmi z różnych kultur.

53. **Proponuje** uwzględnienie w większym stopniu strategii w zakresie technologii i internacjonalizacji. Innowacyjność, technologia i internacjonalizacja stanowią trzy pojęcia, które wzajemnie z siebie wpływają i są ze sobą ściśle powiązane. Konieczne są wysiłki na rzecz określenia wspólnej polityki w tym zakresie.

54. **Domaga się** ambitnego i konkretnego podejścia podczas przygotowywania następnej strategii wsparcia dla internacjonalizacji MŚP. W strategii tej powinno się zwrócić szczególną uwagę na promowanie współpracy między przedsiębiorstwami i rozwój ich wzajemnych powiązań, a także na tworzenie powiązań między sektorami.

55. **Wzywa** Komisję Europejską do skutecznego wprowadzenia w życie środków zawartych w komunikacie „Handel, wzrost i polityka światowa. Polityka handlowa jako kluczowy element strategii »Europa 2020«”⁽⁵⁾, szczególnie w odniesieniu do programu negocjacji w instytucjach międzynarodowych oraz do zacieśnienia strategicznych partnerstw. Działanie na szczeblu UE ma w tym przypadku zasadnicze znaczenie dla zwiększenia wpływu przemysłu europejskiego na świecie.

56. **Zgadza się** z Komisją Europejską co do znaczenia strategicznego, jakiego nabiera polityka konkurencji dla konkurencyjności przemysłu UE oraz dla przebiegającej bez zakłóceń konkurencji na rynku wewnętrznym. Istnienie warunków sprawiedliwej konkurencji z równymi szansami, stymuluje przedsiębiorstwa do ulepszeń w celu konkurowania i sprzyja rozwijaniu inicjatywy prywatnej. Konieczne jest zagwarantowanie ich funkcjonowania i odpowiedniego stosowania przez państwa i władze lokalne i regionalne.

⁽³⁾ COM(2010) 553 wersja ostateczna.

⁽⁴⁾ COM(2011) 17 wersja ostateczna.

⁽⁵⁾ COM(2010) 612.

57. **Podkreśla** jednak nową rolę sektora publicznego, który powinien poszukiwać sposobów współpracy publiczno-prywatnej w celu finansowania strategicznej infrastruktury i inwestycji produkcyjnych na dużą skalę. Współpraca publiczno-prywatna powinna również znaleźć zastosowanie w rozwoju polityki przemysłowej poprzez szukanie wspólnych interesów i wdrażanie konkretnych projektów o wymiarze europejskim, co przyczyniłoby się do zwiększenia wydajności wydatków publicznych. Poza tym formy współpracy publiczno-publicznej między różnymi szczeblami rządowymi i instytucjami publicznymi przyczyniłyby się do poprawy koordynacji strategii i zaradzenia brakowi skuteczności.

Nasza przyszłość przemysłowa oparta jest na przejściu do przemysłu opartego na innowacji i wiedzy

58. **Z zadowoleniem przyjmuje** wizję innowacji jako centralnego elementu strategii „Europa 2020” i jej strategicznej pozycji w postaci inicjatywy przewodniej „Unia innowacji”. Priorytet, jakim jest inteligentny rozwój, odpowiednio ukierunkowano na wzrost oparty na wiedzy i innowacji jako jeden z trzech podstawowych filarów wzrostu gospodarczego UE w przyszłości.

59. **Odnotowuje** znaczenie poszerzenia i pogłębienia koncepcji innowacji podkreślając potrzebę, by przemysł łączył w sobie innowacje oparte na własnych doświadczeniach, podejście DUI (*Doing, Using and Interacting*), z podejściem STI (*Science, Technology and Innovation*) opartym na konkretnej wiedzy o charakterze naukowo-technicznym.

60. **Wyraża ubolewanie**, że w komunikacie nie nadano większego znaczenia innowacjom nietechnologicznym jako źródłu przewagi konkurencyjnej. Prawdziwe zmiany w przedsiębiorstwach często wynikają z innowacji w zarządzaniu i organizacji w dziedzinach takich jak strategia, procesy, marketing, organizacja przemysłowa lub relacje z dostawcami. Propagowanie innowacji nietechnologicznych pozwoliło wielu regionom i obszarom dokonać skoku konkurencyjnego.

61. **Proponuje** w związku z tym uwzględnienie w ocenach polityki przemysłowej wskaźników dotyczących innowacji nietechnologicznych.

62. **Utrzymuje**, że wiedza i kreatywność są podstawą innowacji oraz że przedsiębiorstwa powinny wdrażać wiedzę i kreatywność oraz zarządzać nimi w sposób systematyczny w całym zakresie swojej działalności.

63. **Ubolewa** nad tym, że w komunikacie nie uwzględniono decydującego znaczenia zasobów ludzkich w nowej polityce przemysłowej, dzięki którym ta strategia rzeczywiście ma być efektywnym czynnikiem zapewniającym zrównoważony rozwój w perspektywie długoterminowej. W przemyśle opartym na wiedzy to ludzie są podmiotami w procesach przekształceń i źródłem przewagi konkurencyjnej przedsiębiorstw.

64. **Uważa**, że badania prowadzone na uniwersytetach i w ośrodkach technologicznych i badawczych, jak też badania teoretyczne, powinny być bardziej ukierunkowane na potrzeby rynku i praktyczne wykorzystanie wyników badań.

65. **Uznaje**, że konieczna jest większa koordynacja między badaniami i przemysłem, aby wspierać inteligentną specjalizację regionów w zakresie podstawowych technologii wspomagających, takich jak nanotechnologia, mikro- i nanoelektronika, biotechnologia przemysłowa, fotonika, materiały zaawansowane oraz zaawansowane technologie produkcji, a także by zachęcać do tworzenia sieci międzynarodowych i wzmocnić współpracę na szczeblu regionalnym, krajowym i międzynarodowym.

66. **Zwraca uwagę**, że rozwój przemysłu europejskiego opartego na innowacjach i wiedzy powinien koniecznie przekładać się na większą liczbę patentów uzyskiwanych przez przedsiębiorstwa europejskie. W tym przypadku szczególne znaczenie dla przedsiębiorstw i twórców ma skuteczny system ochrony praw własności intelektualnej, pociągający za sobą niższe koszty dostępu i zapewniający większą ochronę prawną przed fałszowaniem i piractwem. W tym celu konieczne jest uproszczenie i zmniejszenie kosztowności procedur uzyskiwania patentów oraz harmonizacja ich automatycznego zatwierdzania we wszystkich państwach członkowskich zgodnie z wnioskiem dotyczącym jednolitego patentu europejskiego.

67. **Wskazuje**, że TIK stały się czynnikiem determinującym wzrost produktywności przedsiębiorstw, i zgadza się, że należy koniecznie wspierać ich wykorzystanie przez MŚP. Przyjęcie i zintegrowanie TIK będzie określać potencjał konkurencyjny przedsiębiorstw europejskich w odniesieniu do konkurentów z krajów trzecich. Te technologie wspierają współpracę, przetwarzanie oraz wymianę informacji i pomysłów, a także bardziej bezpośredni dostęp do rynku i klientów.

68. **Podkreśla** kluczowe znaczenie poprawy wewnętrznych powiązań między różnymi podmiotami oraz przyjęcia koncepcji „regionalnych ekosystemów innowacji” w ramach strategii rozwoju regionalnego. „Regionalne ekosystemy innowacji” oznaczają rozwój sieci i kanałów wymiany wiedzy, jednostek ugruntowanych na danym terytorium i elastycznych modeli organizacyjnych.

69. **Zaleca** większe skupienie się na potrzebach MŚP podczas określania kierunków przyszłego programu ramowego Unii Europejskiej na rzecz badań i rozwoju technologicznego, wspierającego udział tych przedsiębiorstw we wspólnych projektach europejskich.

70. **Wzywa** Komisję Europejską do nadania większego znaczenia wymiarowi regionalnemu podczas określania wspólnych ram strategicznych badań i rozwoju, obejmujących program ramowy i program CIP, a także do kontynuowania pilotażowej akcji „Regiony wiedzy” w celu zwiększenia potencjału badawczego regionów europejskich poprzez klastry międzynarodowe.

71. **Podkreśla** konieczność stworzenia warunków korzystnych dla większego zaangażowania kapitału prywatnego w inwestycje produkcyjne związane z innowacją oraz badaniami i rozwojem, co wymaga koniecznie rozwoju form finansowania, takich jak kapitał ryzyka czy „anioły biznesu”.

72. **Wzywa** jednak do wprowadzenia bardziej precyzyjnego systemu wskaźników i celów, który oprócz procentowego udziału nakładów na badania i rozwój ze strony przedsiębiorstw uwzględniłby również aspekty związane z poprawą konkurencyjności i produktywności, tzn. byłby zorientowany na mierzenie wyników w zakresie badań i rozwoju.

Wykorzystajmy mocne strony UE i nowe możliwości do stworzenia bardziej odpowiedzialnej polityki i czynienia postępów w zakresie zrównoważonego rozwoju

73. **Uważa**, że UE powinna wyeksponować atuty, które stworzyła dla poprawy konkurencyjności przemysłu europejskiego: dysponujemy ważną bazą technologiczną, naukową i akademicką na wysokim poziomie oraz wykwalifikowaną i wyspecjalizowaną siłą roboczą, stworzyliśmy jednolity rynek eliminujący bariery dla handlu i swobodnego przepływu pracowników, a ponadto powstały silne klastry i sieci współpracy. Dodatkowo UE była pionierem wdrażania rozwiązań ekologicznych.

74. **Wskazuje**, że pomimo postępów odnotowanych od czasu utworzenia jednolitego rynku nie wykorzystano w pełni wszystkich jego możliwości w zakresie wspierania zrównoważonego wzrostu służącego integracji. Jednolity rynek stanowi siłę napędową gospodarki UE, a jego pełne urzeczywistnienie jest konieczne dla wspierania wzrostu i konkurencyjności naszego przemysłu.

75. **Wzywa** Komisję Europejską i państwa członkowskie do likwidacji przeszkód i niedostatków, które hamują potencjał wzrostu jednolitego rynku. W związku z tym przynajmniej, że dyrektywa usługowa pozwala wyeliminować niektóre bariery, które ciągle istnieją na rynku wewnętrznym w zakresie świadczenia usług i rozpoczynania działalności gospodarczej w innych państwach członkowskich. Komisja Europejska powinna dalej pracować w tym kierunku i angażować władze lokalne i regionalne, ponieważ są to główni uczestnicy rynku usług.

76. **Uważa**, że starzenie się społeczeństwa, zmiana klimatu i ochrona środowiska naturalnego stanowią trzy główne wyzwania, którym UE będzie musiała stawić czoła w najbliższych latach.

77. **Wskazuje** w związku z tym, że zrównoważony rozwój powinien być traktowany jako kluczowa szansa dla przyszłości przemysłu europejskiego, która bez wątplenia umożliwi stworzenie większej liczby nowych miejsc pracy oraz zdecydowanie innowacyjnych i konkurencyjnych przedsiębiorstw.

78. **Pozytywnie przyjmuje** wyrażony w komunikacie Komisji Europejskiej zamiar stymulowania działań służących zacieśnianiu więzi i zwiększaniu spójności między wymogami środowiskowymi i celami polityki przemysłowej poprzez postępy na etapie transformacji w kierunku wydajniejszego zarządzania zasobami w przemyśle jako całości. Niedobory i wzrost cen strategicznych zasobów energetycznych

i surowców zmuszają przemysł do bardziej racjonalnego korzystania z nich, co powinno przekładać się na wydajność zużycia, recykling oraz zastępowanie materiałami alternatywnymi.

79. **Podkreśla** znaczenie konsolidacji „zielonej gospodarki”, co wynika zarówno z potrzeby efektywnego korzystania z energii, jak również szczególnie z rosnącej świadomości tego, że należy tworzyć więcej ekoinnowacji. Dzięki temu rozwijane będą innowacyjne przedsięwzięcia gospodarcze, począwszy od energii ze źródeł odnawialnych, a skończywszy na nowych materiałach, dzięki wsparciu dla gospodarki niskowęglowej.

80. **Uważa** jednak za konieczne, by państwa członkowskie oraz właściwe władze lokalne i regionalne kształciły odpowiedzialnych konsumentów, ukierunkowanych na konsumpcję etyczną i selektywną, co oznacza większe wymogi wobec przedsiębiorstw w zakresie jakości, informacji i przejrzystości. Konsumenti odgrywają więc ważną rolę w stymulowaniu potencjału konkurencyjnego przedsiębiorstw i wdrażaniu odpowiedzialnej polityki.

81. **Z zadowoleniem przyjmuje** włączenie kwestii odpowiedzialności społecznej przedsiębiorstw jako elementu, który również przyczynia się do konkurencyjności i osiągnięcia kluczowej pozycji przemysłu na arenie międzynarodowej, co zostało podkreślone w komunikacie.

82. **Podkreśla**, że władze lokalne i regionalne znają specyficzne warunki na każdym obszarze i mają kompetencje w dziedzinie rozpowszechniania nowych wartości i czynienia postępów w zakresie odpowiedzialności społecznej przedsiębiorstw. Komisja Europejska powinna dalej rozwijać tę koncepcję i polegać na samorządach lokalnych i regionalnych, które są odpowiedzialne za jej wdrażanie w praktyce. W związku z tym kluczową sprawą jest stosowanie zasady pomocniczości i zarządzanie polityką z najbardziej skutecznego i najbliższego obywatelom szczebla administracyjnego.

83. **Popiera** integrację nowych modeli zarządzania w przedsiębiorstwach, w których wzmacnia się udział pracowników jako kluczowy element zarówno poprawy wydajności wszystkich procesów przemysłowych, a tym samym konkurencyjności, jak też zapobiegania pogarszaniu się warunków pracy w kontekście transformacji przemysłowej.

84. **Wskazuje** jednak, że jednocześnie należy czynić postępy w odniesieniu do wewnętrznej elastyczności przemysłu. Różne grupy interesów muszą reagować na zmieniającą się sytuację gospodarczą i dostosowywać się do niej, co oznacza przystosowanie organizacji produkcji do wahań popytu i zmian technologicznych.

85. **Wzywa** w związku z tym do zwiększenia elastyczności rynków pracy we wszystkich państwach członkowskich, w oparciu o dialog między partnerami społecznymi. Powinny temu towarzyszyć systemy ochrony socjalnej zapewniające wspieranie wzrostu gospodarczego, spójności społecznej i większej liczby lepszych miejsc pracy. Regulacja rynków pracy powinna ułatwiać przejście od okresu bezrobocia do okresu zatrudnienia, oferując gwarancje bezpieczeństwa ekonomicznego oraz opcje szkolenia i orientacji zawodowej w celu poprawy szans na zatrudnienie.

Władze lokalne i regionalne jako partnerzy strategiczni w pobudzaniu przemysłu europejskiego

86. **Podkreśla** kluczową rolę samorządów lokalnych i regionalnych Unii Europejskiej w pobudzaniu polityki przemysłowej i rozwoju gospodarczego dzięki działaniom lokalnym oraz znajomości lokalnej struktury przemysłowej i problemów, z jakimi borykają się przedsiębiorcy.

87. **Zachęca**, aby Komisja Europejska i państwa członkowskie wraz z samorządami lokalnymi i regionalnymi dążyły do lepszej koordynacji i zintegrowanego podejścia w opracowywaniu ambitnej polityki przemysłowej, która koncentrowałaby się na konkurencyjności i wykorzystywała synergię z pozostałymi inicjatywami przewodnimi w ramach strategii „Europa 2020”.

88. **Nalega**, aby Komisja Europejska ulepszyła warunki ramowe i sprawowanie rządów w zakresie polityki przemysłowej poprzez wypuklenie roli europejskich podmiotów lokalnych i regionalnych w opracowywaniu i wdrażaniu polityki przemysłowej. Ich znajomość sytuacji przedsiębiorstw oraz

różne kompetencje, w tym ustawodawcze, jakimi dysponują w zakresie polityki przemysłowej, czynią z nich kluczowe podmioty w rozwoju gospodarczym, co stwarza idealną sytuację dla lepszej harmonizacji oddolnego podejścia politycznego.

89. **Zachęca** państwa członkowskie oraz władze lokalne i regionalne do tworzenia paktów terytorialnych na szczeblu krajowym w celu wspólnego określania i wdrażania krajowych programów reform oraz wspólnej oceny postępów, tak aby koordynować i koncentrować działania i programy polityczne na celach strategii „Europa 2020”, co bez wątpienia przyczyni się decydująco do jej realizacji.

90. **Podkreśla rolę** władz lokalnych i regionalnych w dążeniu do spójności terytorialnej i zmniejszaniu różnic gospodarczych i społecznych. Władze te odgrywają kluczową rolę w rozwoju podejścia w skali lokalnej przyczyniającego się do spójności polityki przemysłowej na szczeblu terytorialnym w Europie.

Bruksela, 11 października 2011 r.

Przewodnicząca
Komitetu Regionów
Mercedes BRESSO

Opinia Komitetu Regionów „Europa efektywnie korzystająca z zasobów – inicjatywa przewodnia strategii »Europa 2020«”

(2012/C 9/08)

KOMITET REGIONÓW

- Wzywa do tego, aby bardziej przyspieszyć proponowany w „Planie działania na rzecz zasobooszczędnej Europy” Komisji Europejskiej harmonogram, i opowiada się za przyjęciem wskaźników już w roku 2012. Ponadto wnosi, by skonsultować się z właściwymi instytucjami lokalnymi i regionalnymi, aby zapewnić, że wskaźniki te będą realistyczne i możliwe do zrealizowania zarówno pod kątem zdolności władz lokalnych, jak i kosztów.
- Wzywa Komisję do rozważenia przyjęcia koszyka czterech wskaźników korzystania z zasobów: śladu gruntowego, korzystania z surowców (zasobów biologicznych i surowców mineralnych, różnorodności biologicznej), śladu wodnego i śladu emisji gazów cieplarnianych. Nalega na włączenie wskaźników przez Komisję do systemu sprawozdawczości krajowej w ramach strategii „Europa 2020” i związanej z nią inicjatywy przewodniej, by stanowiły wskazówkę dla krajowych programów reform i przygotowań budżetowych.
- Wyraża ubolewanie, że w planie działań nie wspomina się o możliwości włączenia Porozumienia Burmistrzów w działania podejmowane na rzecz efektywnego korzystania z zasobów, i proponuje, że wspólnie z Komisją Europejską zbada konkretne środki służące rozszerzeniu zakresu Porozumienia Burmistrzów na aspekty o kluczowym znaczeniu dla inicjatywy przewodniej „Europa efektywnie korzystająca z zasobów”, takie jak różnorodność biologiczna i użytkowanie gruntów, gospodarka odpadami i gospodarka wodna czy też zanieczyszczenie powietrza.
- Zaleca podjęcie konkretnych działań zmierzających w szczególności do przejścia na niskoemisyjne i zasobooszczędne systemy transportu i energetyki, propagowania ekologicznych zamówień publicznych, osiągnięcia celu dotyczącego społeczeństwa stosującego zasadę zerowej ilości odpadów, opartego na optymalizacji zapobiegania powstawaniu odpadów i na przetwarzaniu odpadów jako zasobu w ramach obiegu gospodarkarowania materiałami, propagowania wykorzystywania rozwiązań alternatywnych i efektywnego korzystania z zasobów w ramach łańcucha wartości dotyczącego surowców; skutecznego wykorzystywania, ochrony i przywracania funkcji ekosystemów oraz zmniejszania powierzchni gleb zasklepionych tam, gdzie to konieczne.

Sprawozdawca	Michel LEBRUN (BE/PPE), poseł do Parlamentu Wspólnoty Francuskiej
Dokumenty źródłowe	Komunikat Komisji do Parlamentu Europejskiego, Rady, Europejskiego Komitetu Ekonomiczno-Społecznego i Komitetu Regionów „Europa efektywnie korzystająca z zasobów – inicjatywa przewodnia strategii »Europa 2020«” COM(2011) 21 wersja ostateczna Komunikat Komisji do Parlamentu Europejskiego, Rady, Europejskiego Komitetu Ekonomiczno-Społecznego i Komitetu Regionów „Plan działania na rzecz zasobooszczędnej Europy” COM(2011) 571 wersja ostateczna

I. ZALECENIA POLITYCZNE

KOMITET REGIONÓW

1. Uważa, że u podstaw każdej dalekosiężnej polityki w dziedzinie ochrony środowiska, klimatu i energii musi leżeć zasada dobrego gospodarowania. Zdaniem Komitetu oznacza to, że odpowiedzialność ludzkości za zasoby naturalne polega na gospodarowaniu nimi i korzystaniu z nich w taki sposób i z taką intensywnością, które gwarantują ich trwałość i zachowanie ich różnorodności. Ogólnym celem polityki tego rodzaju jest rozwój zaspokajający potrzeby obecnych pokoleń i niestanowiący zagrożenia dla możliwości zaspokojenia potrzeb przyszłych pokoleń.

2. Wyraża zaniepokojenie tym, że Unia Europejska znajduje się obecnie na niebezpiecznej i niepewnej drodze rozwoju, produkcji i konsumpcji, zgodnie ze stwierdzeniem Komisji w tekście inicjatywy przewodniej: „niemożliwe jest dalsze stosowanie naszego obecnego modelu gospodarowania zasobami”.

3. W tym kontekście wyraża zadowolenie z wprowadzenia inicjatywy przewodniej „Europa efektywnie korzystająca z zasobów”, mającej na celu uczynienie z efektywnego korzystania z zasobów zasady przewodniej polityki Unii Europejskiej w zakresie energii i gospodarki niskoemisyjnej, transportu, surowców i podstawowych towarów, zrównoważonej produkcji i konsumpcji produktów i usług, gospodarowania odpadami, użytkowania gruntów i ekosystemów, rolnictwa i rybołówstwa. Istotną funkcją tej inicjatywy jest pomoc w tworzeniu synergii pomiędzy różnymi dziedzinami oraz w wyważeniu poszczególnych interesów i celów, a jednocześnie zapewnienie wspólnej, spójnej i zrównoważonej wizji wykorzystywania zasobów.

4. Z zadowoleniem przyjmuje pozytywny wpływ przedstawionej inicjatywy przewodniej na europejską politykę ochrony środowiska. Jednakże europejska ogólna polityka ochrony środowiska, a w szczególności obecna polityka w dziedzinie efektywnego korzystania z zasobów (np. strategia tematyczna w sprawie zrównoważonego wykorzystywania zasobów naturalnych), skupia się na niwelowaniu negatywnych skutków dla środowiska wynikających z rozwoju gospodarczego i eksploatacji zasobów naturalnych. Przedstawiona inicjatywa przewodnia rozszerza obszar zainteresowania na negatywne skutki nieefektywnego wykorzystywania zasobów naturalnych

dla rozwoju gospodarczego, dając w ten sposób konieczny impuls do ściślejszej integracji polityki ochrony środowiska z unijną polityką gospodarczą i polityką produktową.

5. Wyraża zadowolenie, że w ramach inicjatywy przewodniej włączono w zakres zagadnień, którymi zajmuje się Unia, ogół zasobów naturalnych: tradycyjne zasoby energetyczne, lecz także surowce biotyczne i abiotyczne, takie jak paliwa, biomasa, minerały, metale i drewno, grunty orne i zasoby rybne, gleba, woda, powietrze, jak również funkcje ekosystemów i związane z ochroną różnorodności biologicznej.

6. Z zadowoleniem przyjmuje zaproszenie Komitetu Regionów przez Komisję Europejską do wypowiedzenia się na temat roli, jaką powinny odegrać władze lokalne i regionalne we wdrożeniu przedmiotowej inicjatywy, i to już na początku procesu decyzyjnego, zwłaszcza gdy mają one szczególne kompetencje związane z tą inicjatywą, głównie w zakresie uregulowań stosowanych np. w odniesieniu do budynków lub do gospodarowania odpadami. Dzięki temu Komitet Regionów ma możliwość zabrania głosu na najwcześniejszych etapach opracowywania przyszłej polityki.

7. W pełni podziela ocenę Komisji, że aby odnosić korzyści z niskoemisyjnej gospodarki opartej na efektywnym korzystaniu z zasobów, konieczne jest spełnienie trzech kluczowych warunków: po pierwsze, potrzeba politycznej woli dokonania zmian, po drugie, ukierunkowanego długoterminowo planowania polityki i inwestycji, po trzecie, długofalowej zmiany świadomości i zachowań związanych z korzystaniem z zasobów u wszystkich obywateli. Zasady te należy opracowywać i wdrażać za pośrednictwem systemu wielopoziomowego sprawowania rządów. W tym kontekście KR przypomina o zasadniczej roli, jaką odgrywają samorzady lokalne i regionalne w opracowywaniu, wdrażaniu i ocenie tej polityki⁽¹⁾, która to rola została już wyraźnie uznana przez Komisję i Parlament Europejski.

Strategia „Europa 2020” i inicjatywa przewodnia dotycząca Europy efektywnie korzystającej z zasobów

8. Docenia zaangażowanie Unii na rzecz ścisłego powiązania rozwoju gospodarczego, dobrobytu społeczeństw i odpowiedzialnego korzystania z zasobów naturalnych.

⁽¹⁾ CdR 25/2009 fin, CdR 73/2011 fin.

9. Ocenia, że przejście do gospodarki efektywnie korzystającej z zasobów przyczyni się do zwiększenia dobrostanu obecnych i przyszłych pokoleń. Jednym z elementów tego dobrostanu będzie stworzenie ogromnych możliwości z punktu widzenia gospodarki, handlu i innowacji. Przyczyni się to do wsparcia konkurencyjności Unii, w szczególności poprzez obniżenie kosztów materiałów i zużycia energii oraz poprzez pobudzanie zatrudnienia w sektorze zielonych technologii.

10. Podkreśla, że poprawa środowiska i jakości powietrza wymagają ambitnej polityki zmniejszenia zanieczyszczeń u źródła i apeluje o wzmocnienie polityki Unii Europejskiej w zakresie emisji gazów cieplarnianych i zanieczyszczenia atmosfery.

11. Zaznacza, że wiele samorządów lokalnych i regionalnych przyjęło i wdrożyło już z powodzeniem rozmaite strategie i rozwiązania służące propagowaniu efektywnego korzystania z zasobów. Inicjatywy te zasługują na rozpowszechnienie i uznanie na szczeblu europejskim, aby wszyscy mogli skorzystać z fachowej wiedzy nabytej przez niektóre samorzady w tej dziedzinie oraz aby promować najsukcesywniejsze i najbardziej efektywne inicjatywy.

12. Zwraca uwagę na brak w tekście inicjatywy Komisji odwołania do wielu instrumentów i strategii politycznych Unii Europejskiej, w ramach których zaczęto już poruszać kwestię efektywnego korzystania z zasobów, np. do strategii tematycznej dotyczącej zrównoważonego korzystania z zasobów naturalnych, strategii tematycznej dotyczącej zapobiegania powstawaniu odpadów i ich recyklingu czy też planu działań na rzecz zrównoważonej konsumpcji i produkcji oraz zrównoważonej polityki przemysłowej. Strategie te mogłyby zastąpić orzecznictwo podczas przyjmowania i wdrażania przyszłych strategii dotyczących innych kwestii wchodzących w zakres gospodarowania zasobami naturalnymi.

13. Wskazuje na odpowiedzialność Unii Europejskiej i państw członkowskich w zakresie propagowania wszelkich inicjatyw mających na celu bardziej efektywne korzystanie z zasobów w skali światowej. W tym kontekście Komitet Regionów popiera wszystkie inicjatywy zaproponowane przez Komisję Europejską w ramach przygotowań do konferencji Rio+ 20, która odbędzie się w czerwcu 2012 r., a zwłaszcza środki służące uruchamianiu finansowania i inwestycji prywatnych i publicznych oraz środki zmierzające do stopniowego wdrożenia skutecznego systemu wielostronnego sprawowania rządów na świecie. Komitet Regionów zwraca się o to, by wyposażyć ten system sprawowania rządów w mechanizmy udziału i współpracy na wielu poziomach, umożliwiające aktywny udział regionów i miast w dotyczących je dziedzinach i konsultacje z nimi.

14. Przyłącza się do apelu Komisji Europejskiej o szybkie wdrożenie założeń ogłoszonych w deklaracji OECD na temat rozwoju ekologicznego, przyjętej w czerwcu 2009 r.

15. Wyraża zadowolenie ze wsparcia udzielonego przez Unię Europejską i państwa członkowskie pracom działającej w ramach Programu Narodów Zjednoczonych ds. Ochrony Środowiska (UNEP) międzynarodowej grupy ds. zrównoważonego gospodarowania zasobami oraz jej inicjatywie na rzecz zielonej gospodarki.

16. Wyraża żal, że podczas 19. sesji Komisji ds. Zrównoważonego Rozwoju ONZ nie udało się przyjąć dziesięcioletnich ram programowych w zakresie zrównoważonej konsumpcji i produkcji na lata 2011–2021.

Zarządzanie w ramach strategii „Europa 2020”

17. Podkreśla zależność między polityką dotyczącą środowiska naturalnego a polityką społeczną. Szczyt produkcji ropy naftowej i gazu, których wydobycie według niektórych opinii ustabilizowało się na maksymalnym możliwym do osiągnięcia poziomie, oraz szczyt produkcji innych materiałów bez wątplenia pociągnie za sobą wzrost cen. W pierwszej kolejności ucierpią na tym osoby o najniższych dochodach i regiony o najniższych średnich dochodach.

18. Podkreśla, że ze względu na przekrojowy i złożony charakter inicjatywy przewodniej, skuteczność zarządzania nią i monitorowania postępów w ramach strategii „Europa 2020”, europejskiego semestru i realizacji rocznej wizji wzrostu gospodarczego na podstawie corocznej kontroli wyników państw członkowskich ma zasadnicze znaczenie dla zwiększenia efektywności korzystania z zasobów w Unii Europejskiej.

19. Ponownie podkreśla konieczność wyjaśnienia kwestii wymiaru budżetowego inicjatyw przewodnich w ramach strategii „Europa 2020”⁽²⁾. Ambitne cele inicjatyw przewodniej dotyczącej efektywnego korzystania z zasobów powinny znaleźć odzwierciedlenie w przyszłych wieloletnich ramach finansowych, dzięki zapewnieniu skoordynowania działań UE poprzez wspólne ramy strategiczne, ze względu na powiązania tej inicjatywy z szeregiem strategii politycznych finansowanych z budżetu Unii.

20. Zwraca się do Komisji o uwzględnienie w ocenie krajowych programów reform (KPR) wprowadzonych przez państwa członkowskie w kwietniu 2011 r. stopnia zaangażowania państw w propagowanie efektywnego korzystania z zasobów.

21. Przypomina, że powodzenie strategii „Europa 2020” będzie zależało w dużej mierze od decyzji podejmowanych na szczeblu lokalnym i regionalnym. W tym kontekście Komitet Regionów opowiedział się już za wprowadzeniem do KPR zapisu o utworzeniu paktów terytorialnych służących realizacji strategii „Europa 2020” w formie partnerstw na różnych szczeblach władzy między władzami europejskimi, krajowymi, regionalnymi i lokalnymi⁽³⁾.

22. Dlatego też wspiera zintegrowany rozwój lokalny, jako podstawową metodę realizowania celów tej inicjatywy przewodniej.

23. Przypisuje zasadnicze znaczenie udziałowi Komitetu Regionów we wdrażaniu inicjatywy przewodniej „Europa efektywnie korzystająca z zasobów” oraz zintegrowanej polityki na rzecz efektywnego korzystania z zasobów ze względu na prowadzoną przez Komitet Platformę Monitorowania Strategii „Europa 2020”.

⁽²⁾ CdR 73/2011 fin.

⁽³⁾ CdR 73/2011 fin, CdR 25/2009 fin.

Plan działań na rzecz Europy efektywnie korzystającej z zasobów

24. Wzywa do tego, aby bardziej przyspieszyć proponowany w planie działania harmonogram, w którym określone są terminy ustalenia i przyjęcia kolejnych wskaźników i celów do końca 2013. Komitet Regionów opowiada się za przyjęciem tych wskaźników w roku 2012. Ponadto wnosi, by skonsultować się z właściwymi instytucjami lokalnymi i regionalnymi, aby zapewnić, że wskaźniki te będą realistyczne i możliwe do zrealizowania zarówno pod kątem zdolności władz lokalnych, jak i kosztów.

25. Z zadowoleniem przyjmuje sformułowaną w „Planie działania na rzecz zasobooszczędnej Europy” propozycję Komisji Europejskiej dotyczącą przyjęcia ograniczonej liczby wskaźników w celu zapewnienia ich widoczności i skuteczności, jako podstawy opracowywania strategii politycznych. Wybór wskaźników powinien być uzasadniony stopniem ich ważności, stosowności, niezawodności i trwałości; wskaźniki te powinny też zyskać jak najszersze uznanie.

26. Wzywa Komisję do rozważenia przyjęcia koszyka czterech wskaźników korzystania z zasobów: śladu gruntowego, korzystania z surowców (zasobów biologicznych i surowców mineralnych, różnorodności biologicznej), śladu wodnego i śladu emisji gazów cieplarnianych. Wskaźniki te można stosunkowo łatwo mierzyć, są one także dobrym narzędziem oceny korzystania z zasobów i skutków tego korzystania. Uzupełniłyby one wskaźniki pomiaru oddziaływania na środowisko i wskaźniki efektywności związane z korzystaniem z zasobów.

27. Nalega na konieczność przyjęcia jednego ogólnego wskaźnika, np. śladu ekologicznego jako przydatnego narzędzia kampanii informacyjnych i zwiększających świadomość społeczną tych zagadnień. Niemniej trzeba wyraźnie zaznaczyć, że wskaźnik tego rodzaju, ze względu na wysoki poziom agregacji, tylko w ograniczonym stopniu może być stosowany do celów opracowywania strategii politycznych. Dane i metodologia przyjęte w poszczególnych krajach powinny być ujednolicone, a Komisja może pomóc to osiągnąć.

28. Wyraża zadowolenie z proponowanego przez Komisję Europejską przyjęcia ograniczonej liczby ambitnych, ilościowych, precyzyjnych i zarazem spójnych celów w zakresie efektywnego korzystania z zasobów. W ramach tych celów należy przewidzieć np. poprawę czterech wskaźników wymienionych w punkcie 26, np. zerowy przyrost powierzchni gleb zasklepionych lub podniesienie poziomu zapobiegania powstawaniu odpadów i ich recyklingu.

29. Wzywa Komisję Europejską do zbadania, w ramach oceny wskaźników i celów, wykonalności strategii politycznych, które mogłyby zostać wdrożone przez samorządy lokalne i regionalne na ich podstawie.

30. Nalega, by Komisja włączyła te wskaźniki do swojej rocznej wizji wzrostu gospodarczego, która będzie rozpoczęła semestr gospodarczy od 2012 r. i stanie się tym samym integralną częścią systemu sprawozdawczości krajowej w ramach strategii „Europa 2020”, jak również skieruje debaty na sposoby zapewnienia zgodności między krajowymi programami reform i przygotowaniem budżetowymi a strategią „Europa 2020”.

31. Zwraca się o to, by wskaźniki korzystania z zasobów były obowiązkowo wykorzystywane w ramach ocen skutków propozycji politycznych dokonywanych przez Komisję Europejską i państwa członkowskie. Komisja Europejska powinna przekazać wytyczne i narzędzia, aby umożliwić państwom członkowskim, samorządom lokalnym i regionalnym, przedsiębiorstwom i innym podmiotom proste i skuteczne korzystanie z tych wskaźników.

32. Zauważa, że ze względu na skalę i różnorodność wyzwań związanych z ochroną zasobów konieczne jest zastosowanie wszystkich dostępnych instrumentów na szczeblu europejskim, krajowym, lokalnym i regionalnym. Na poziomie europejskim i krajowym takim instrumentem jest silniejsza integracja aspektów środowiskowych w polityce gospodarczej i polityce produktowej, natomiast na poziomie lokalnym jest to Porozumienie Burmistrzów, którego skuteczność w dziedzinie energetyki została wykazana.

33. Zachęca instytucje międzynarodowe, europejskie, krajowe oraz instytucje szczebla niższego niż krajowy do uwzględnienia w tym kontekście szerokich doświadczeń i wyników zgromadzonych już przez sygnatariuszy Porozumienia Burmistrzów (ok. 3 000 gmin, ponad 100 regionów, w ponad 40 krajach).

34. Zwraca się do Komisji Europejskiej i innych instytucji UE o podjęcie wspólnych prac nad konkretnymi mechanizmami, które umożliwią wymianę doświadczeń między Porozumieniem Burmistrzów a naszymi globalnymi partnerami, np. poprzez wspieranie współpracy lokalnej i regionalnej w zakresie efektywnego gospodarowania zasobami między miastami i regionami w UE i w krajach będących południowymi lub wschodnimi sąsiadami UE, a także w krajach rozwijających się.

35. Wyraża ubolewanie, że w planie działań nie wspomina się o możliwości włączenia Porozumienia Burmistrzów w działania podejmowane na rzecz efektywnego korzystania z zasobów, a w związku z tym nalega, by Komisja Europejska podjęła prace nad rozszerzeniem Porozumienia Burmistrzów o tę dziedzinę.

36. Proponuje również, że wspólnie z Komisją Europejską, zbada konkretne środki służące rozszerzeniu zakresu Porozumienia Burmistrzów na aspekty o kluczowym znaczeniu dla inicjatywy przewodniej „Europa efektywnie korzystająca z zasobów”, takie jak różnorodność biologiczna i użytkowanie gruntów, gospodarka odpadami i gospodarka wodna czy też zanieczyszczenie powietrza (CdR 164/2010 fin).

37. Mając na uwadze przygotowywanie planu ochrony wód w Europie, wzywa w szczególności, by w 2012 r. Komisja Europejska, w partnerstwie z Komitetem, rozszerzyła Porozumienie Burmistrzów, aby uwzględnić cele 20-20-20 dotyczące zintegrowanej gospodarki wodnej wskazane w opinii Komitetu Regionów CdR 5/2011 fin.

38. Zdecydowanie popiera utworzenie przejściowej platformy dotyczącej efektywnego korzystania z zasobów, skupiającej różne podmioty, która powinna też obejmować decydentów należących do różnych szczebli administracyjnych, reprezentujących zwłaszcza szczebel regionalny i lokalny⁽⁴⁾. Możliwe byłoby powierzenie takiej platformie zadania powiązania polityk, których dotyczy przedmiotowe zagadnienie, i pomagania w określaniu celów i przeszkód w przejściu do efektywnego korzystania z zasobów.

(4) Konkluzje Rady ds. Środowiska z grudnia 2010 r.

39. Popiera stanowisko Komisji dotyczące utworzenia sieci wymiany sprawdzonych rozwiązań między agencjami prowadzącymi programy związane z efektywnym wykorzystaniem zasobów. Ponadto Komitet Regionów wzywa Unię Europejską do wspierania tworzenia krajowych, regionalnych i lokalnych agencji odpowiedzialnych za efektywne korzystanie z zasobów tam, gdzie takie agencje nie istnieją. Zakres kompetencji działających już agencji mógłby zostać rozszerzony na ogół zagadnień dotyczących korzystania z zasobów i powinien obejmować także udzielanie władzom publicznym, przedsiębiorstwom i obywatelom informacji i porad dotyczących istniejących i dostępnych środków i rozwiązań w zakresie efektywnego korzystania z zasobów.

Środki służące wdrożeniu inicjatywy przewodniej dotyczącej Europy efektywnie korzystającej z zasobów

40. Stwierdza, że w Europie efektywnie korzystającej z zasobów potrzebne będą nie tylko innowacje technologiczne, lecz także innowacje w systemie społeczno-gospodarczym, obejmujące nowe wzory zachowań dotyczących produkcji i konsumpcji, zmiany w stylu życia i nowe modele zarządzania, jak również program badań strategicznych ukierunkowany na innowacje systemowe.

41. Wzywa w szczególności do przeprowadzenia niezbędnych zmian w infrastrukturze, które pozwolą na realizowanie inteligentnych zintegrowanych sieci, tak aby małe i średnie przedsiębiorstwa oraz spółdzielnie mogły wytwarzać własną ekologiczną energię i wymieniać się nią na zasadach partnerskich w skali międzyregionalnej. Wzywa Komisję Europejską do zwołania specjalnej konferencji z udziałem władz lokalnych i regionalnych i odpowiednich zainteresowanych stron, w celu zapoczątkowania przemian w wytwarzaniu energii w Europie.

42. Oświadcza, że dla osiągnięcia celów inicjatywy przewodniej koniecznych będzie wiele działań, takich jak np. zmiana polityki budżetowej i gospodarczej państw członkowskich oraz ekologiczne reformy podatkowe, nastawione na efektywne wykorzystywanie zasobów. Równie ważne będzie uwzględnienie w rachunkowości krajowej kwestii efektywnego korzystania z zasobów poprzez wsparcie internalizacji kosztów zewnętrznych w celu ustalenia odpowiednich cen, realizacji zasady „zanieczyszczający płaci” przy jednoczesnej ochronie konsumentów i stopniowego zniesienia dotacji niosących ze sobą fatalne skutki dla środowiska.

43. Ocenia, że opracowanie europejskiego systemu transportu niskoemisyjnego i efektywnie korzystającego z zasobów ma zasadnicze znaczenie dla powodzenia inicjatywy przewodniej. W tym kontekście należy zmniejszyć ilość energii i surowców pierwotnych koniecznych do produkcji pojazdów i wesprzeć przemysł w działaniach w tym kierunku, zdecydowanie zmniejszyć ich zużycie i wprowadzić systemy transportowe, których ogólny ślad w zakresie zużycia surowców będzie coraz mniejszy.

44. Docenia włączenie do inicjatywy przewodniej propagowania europejskiej polityki wodnej, w której pierwszeństwo przyznano środkom na rzecz oszczędzania wody i bardziej efektywnemu korzystaniu z wody. Komitet Regionów wyda zalecenia w przedmiotowej kwestii w opinii perspektywicznej „Rola samorządów lokalnych i regionalnych w propagowaniu zrównoważonej gospodarki wodnej”⁽⁵⁾.

Niskoemisyjna gospodarka i system energetyczny efektywnie korzystający z zasobów

45. Ubolewa nad tym, że obecnie wdrożone strategie w zakresie efektywności energetycznej nie pozwalają na osiągnięcie do roku 2020 celów nakreślonych w europejskim pakiecie klimatyczno-energetycznym. Efektywność energetyczna powinna zostać podniesiona do rangi celu obowiązkowego i w znaczny sposób przyczynić się do realizacji celów w zakresie zmniejszenia emisji gazów cieplarnianych do 2050 r.

46. Proponuje, aby Komisja w dalszym ciągu koncentrowała się na sektorach budownictwa, usług i transportu w ramach inicjatyw ustawodawczych i finansowych, które będą wynikiem niedawno przyjętego planu na rzecz efektywności energetycznej na 2011 r.⁽⁶⁾

47. Ponownie podkreśla, że sektor budowlany powinien otrzymać odpowiednie zachęty regulacyjne i finansowe mające na celu podniesienie stopy modernizacji budynków służącej zwiększeniu efektywności energetycznej.

48. Zwraca uwagę na to, że we wszystkich związanych z tym zagadnieniem sektorach gospodarki – a więc i w budownictwie – istnieje konieczność zadbania o szkolenie kompetentnych i dyspozycyjnych pracowników w zakresie efektywności energetycznej. Komitet Regionów proponuje opracowanie europejskiej strategii podnoszenia poziomu świadomości wśród tych pracowników i ich szkolenia. Podkreśla przy tym potencjał inicjatywy przewodniej i towarzyszących jej niezbędnych nowatorskich działań na rzecz tworzenia trwałych i wymagających wysokich kwalifikacji miejsc pracy w wielu różnych branżach i obszarach zawodowych w UE.

49. Wzywa Komisję Europejską do zaproponowania konkretnych środków w zakresie renowacji budynków w ramach przyszłej dyrektywy w sprawie oszczędności energii oraz do zapewnienia wystarczających kwot w ramach wieloletniego planu budżetowego dotyczącego renowacji i modernizacji służącej zapewnieniu efektywności energetycznej budynków europejskich po 2013 r. Środki te powinny zostać powiązane ze strategią finansowania przeznaczoną na budynki o bardzo niskim zużyciu energii.

50. Wzywa Komisję Europejską do zaproponowania jednolitego systemu pomiaru efektywności energetycznej w Unii Europejskiej, obejmującego metodologię możliwą do zastosowania na szczeblu samorządów lokalnych i regionalnych.

51. Popiera wyrażony przez Komisję Europejską cel, jakim jest pomyślnie przejście do gospodarki niskoemisyjnej, efektywnie korzystającej z zasobów⁽⁷⁾.

52. Zwraca się o należyte odzwierciedlenie tych celów w wieloletnich ramach finansowych, także poprzez udostępnienie dodatkowego finansowania władzom lokalnym i regionalnym.

53. Uznaje znaczenie europejskiego systemu handlu uprawnieniami do emisji jako instrumentu służącego ukierunkowaniu inwestycji w sektorach, które system ten obejmuje – sektorze produkcji energii elektrycznej, sektorze energochłonnych i, począwszy od przyszłego roku, sektorze lotnictwa – poprzez finansowe rekompensaty za inwestycje na rzecz zmniejszenia śladu węglowego, i wyraża nadzieję, że skuteczność tego systemu poprawi się po 2012 r.

⁽⁶⁾ COM(2011) 109 wersja ostateczna.

⁽⁷⁾ COM(2011) 112 wersja ostateczna.

⁽⁵⁾ CdR 5/2011.

54. Wzywa jednak do tego, aby europejski system handlu uprawnieniami do emisji odgrywał większą rolę w propagowaniu technologii niskoemisyjnych, pod warunkiem, że technologie te przyczyniają się także do poprawy wskaźników korzystania z zasobów i nie zwiększają zagrożenia dla środowiska.

55. Pochwala w związku z tym plany Komisji Europejskiej dotyczące wycofania z rynku części obecnych uprawnień w celu przyspieszenia przejścia do gospodarki niskoemisyjnej w Unii Europejskiej.

56. Pochwala włączenie do planu działań metod użytkowania gleby sprzyjających skuteczniejszemu magazynowaniu CO₂ w glebie i przypomina, że zwiększenie zawartości materii organicznej w glebie ma jeszcze dodatkowe korzystne skutki dla środowiska i rolnictwa oraz dla ochrony gleby i jej żyzności.

57. Ubolewa jednak nad tym, że potencjał sektora rolnego w zakresie łagodzenia zmiany klimatu jest rozdrobniony w ramach wielu różnych kategorii w protokołach ONZ i z Kioto dotyczących przekazywania informacji i rozliczania, podczas gdy sektor ten ma odegrać podstawową rolę w efektywnym i zrównoważonym korzystaniu z zasobów.

58. Podkreśla, jak ważne jest znalezienie równowagi między stosowaniem biopaliw w gospodarce niskoemisyjnej a ochroną różnorodności biologicznej, gospodarką wodną i ogólnie ochroną środowiska oraz kwestiami wyżywienia na świecie.

59. Zaznacza, że istotne jest, by polityce w zakresie efektywności energetycznej towarzyszyły działania socjalne, tak by umożliwić osobom i regionom znajdującym się w najtrudniejszej sytuacji dostęp do efektywnych usług energetycznych.

Zrównoważona produkcja i konsumpcja

60. Wzywa Komisję Europejską do zapewnienia skutecznego wdrożenia planu działań Unii Europejskiej na rzecz zrównoważonej konsumpcji i produkcji oraz zrównoważonej polityki przemysłowej i do przyjęcia szerszego podejścia.

61. Zwraca się o to, by Komisja wspierała podejście „top runner” w dziedzinie polityki produktowej, w większym stopniu łącząc instrumenty odstrasżające, które powodują wycofywanie z rynku produktów najmniej wydajnych, i instrumenty zachęcające, które nagradzają najlepsze produkty i przyspieszają ich wprowadzanie na rynek.

62. Popiera ekoinnowacje służące tworzeniu nowych produktów i usług efektywnie korzystających z zasobów, jako główny sposób osiągnięcia tego celu, jak również wspierania konkurencyjności i tworzenia miejsc pracy. W ramach przyszłego planu działań na rzecz ekoinnowacji należałoby wprowadzić nowe partnerstwa w dziedzinie innowacji, łączące samorządy lokalne i regionalne.

63. Potwierdza swoje zobowiązanie do propagowania ekologicznych zamówień publicznych wśród samorządów lokalnych i regionalnych.

64. Zwraca się o ustalenie obowiązkowych celów w zakresie ekologicznych zamówień publicznych dla rządów państw członkowskich i dla instytucji europejskich, jak również o włączenie takich zamówień jako elementu przyszłej dyrektywy w sprawie zamówień publicznych w celu zwiększenia jasności prawa w ich zakresie i upowszechnienia ich stosowania.

65. Wzywa do pogłębionego przeglądu dyrektywy w sprawie ekoprojektu i środków wykonawczych do tej dyrektywy, aby propagować efektywne korzystanie z zasobów dzięki rozszerzeniu zakresu stosowania dyrektywy o produkty nieenergetyczne mające znaczny wpływ na środowisko⁽⁸⁾, i zachęca do opracowania metod analizy cyklu życia towarów i usług, których wyniki byłyby łatwo dostępne dla samorządów regionalnych i lokalnych, by pomóc im lepiej pokierować ich decyzjami.

66. Wzywa do przyjęcia środków na rzecz przeciwdziałania praktykom mającym na celu nadmiernie szybkie zużywanie się towarów i usług. Środki te powinny służyć przedłużeniu trwałości i zwiększeniu możliwości naprawy towarów oraz możliwości ich recyklingu w chwili ich zużycia oraz wsparciu inicjatyw gospodarczych i przemysłowych, które się do tego przyczyniają.

67. Popiera częstsze korzystanie, zwłaszcza przez samorządy lokalne i regionalne, ze wspólnotowego systemu zarządzania środowiskowego i audytu (EMAS), jako instrumentu ukierunkowanego na rynek i mającego na celu analizę zarządzania zasobami przez organizacje. Komitet Regionów ocenia, że byłoby możliwe zwiększenie udziału w tym systemie, gdyby związane z nim opłaty mogły zostać zniesione lub ograniczone i gdyby zwrócono się do państw członkowskich o ustalenie ich własnych celów dotyczących liczby organizacji uczestniczących oficjalnie w EMAS.

68. Usilnie wzywa Komisję Europejską, państwa członkowskie i samorządy lokalne i regionalne do wzmocnienia środków mających na celu podniesienie wśród konsumentów i przedsiębiorców poziomu świadomości wpływu konsumpcji na środowisko i społeczeństwo, zwłaszcza środków takich jak plany dotyczące oznakowania, włączenie zrównoważonej konsumpcji do systemów kształcenia i szkolenia oraz nasilenie kontroli argumentów handlowych o charakterze ekologicznym.

Przekształcenie Unii Europejskiej w „gospodarkę obiegową”

69. Opowiada się za przyjęciem celu dotyczącego społeczeństwa stosującego zasadę zerowej ilości odpadów, opartego na optymalizacji zapobiegania powstawaniu odpadów i na przetwarzaniu odpadów jako zasobu w ramach obiegowego gospodarowania materiałami.

70. Ubolewa nad tym, że składowanie pozostaje wciąż jeszcze najbardziej powszechną formą usuwania odpadów komunalnych. W związku z tym Komitet Regionów prosi Komisję o zwrócenie szczególnej uwagi na wdrożenie i stosowanie istniejącego prawodawstwa Unii Europejskiej dotyczącego odpadów, które ma zasadnicze znaczenie dla propagowania efektywnego korzystania z zasobów.

⁽⁸⁾ Art. 21 dyrektywy 2009/125/WE.

71. Usilnie wzywa instytucje europejskie, państwa członkowskie i władze lokalne i regionalne do przedsięwzięcia skutecznych środków służących przeciwdziałaniu wyciekowi odpadów do niespełniających norm zakładów przetwarzania w UE lub poza nią, do zwiększenia konkurencyjności europejskiego przemysłu recyklingu na wszystkich etapach łańcucha wartości, do pobudzania innowacyjności w dziedzinach efektywnego korzystania z zasobów i projektowania produktów nadających się do recyklingu, do tworzenia zachęt gospodarczych i nowych instrumentów rynkowych w celu recyklingu i wykorzystywania surowców wtórnych oraz do optymalizacji opracowywania i stosowania kryteriów zniesienia statusu odpadu i kryteriów jakości materiałów poddanych recyklingowi, z uwzględnieniem w tym kontekście bieżących prac Komisji Europejskiej dotyczących kryteriów zniesienia statusu odpadu. Komitet Regionów wnosi także o zwrócenie szczególnej uwagi na towary zawierające surowce, których może zabraknąć, zwłaszcza zaś metale ziem rzadkich.

72. Wzywa państwa członkowskie i samorządy lokalne i regionalne do przyjęcia ambitnych programów zapobiegania powstawaniu odpadów, zgodnie z wymogami art. 29 dyrektywy ramowej w sprawie odpadów, w tym do przyjęcia jasnych ilościowych punktów odniesienia dla środków zapobiegania powstawaniu odpadów⁽⁹⁾.

73. Wzywa Komisję Europejską do propagowania w szczególności zapobiegania powstawaniu odpadów biologicznych i zmniejszenia ilości odpadów spożywczych oraz do dalszego wspierania inicjatywy „Europejski Tydzień Zapobiegania Powstawaniu Odpadów”, która odniosła sukces w wielu regionach i miastach.

74. Podkreśla zasadniczą rolę samorządów lokalnych i regionalnych w rozwoju rynków recyklingu i wtórnego wykorzystania. W tym kontekście Komitet Regionów ponawia propozycję włączenia do dyrektywy WEEE konkretnych i szczegółowych celów dotyczących wtórnego wykorzystania odpadów elektronicznych, przy jednoczesnym zapewnieniu pełnego uwzględnienia zasady odpowiedzialności producenta w przepisach prawa.

75. Zwraca uwagę na to, że samorządy lokalne i regionalne mają już znaczną swobodę w zakresie propagowania recyklingu wykraczającego poza obecne cele Unii Europejskiej. Wiele postępowych miast i regionów przekroczyło już znacznie minimalne cele europejskie w zakresie recyklingu i rozwiązań alternatywnych względem składowania odpadów i obecnie zmierza do stosowania zasady zerowej ilości odpadów do składowania i spalania oraz do osiągnięcia wysokiego poziomu recyklingu odpadów pochodzących z gospodarstw domowych. W tym kontekście Komitet Regionów może jedynie zachęcać Unię Europejską i państwa członkowskie do dalszego wspierania wprowadzania instrumentów służących propagowaniu recyklingu, stosowanych przez miasta i regiony uzyskujące dobre wyniki, zwłaszcza w regionach najmniej zaawansowanych w tej dziedzinie.

76. Wzywa Komisję Europejską do przyspieszenia oceny – zgodnie z wymogiem dyrektywy ramowej w sprawie odpadów – korzyści płynących z wprowadzenia wiążących celów europejskich w zakresie zapobiegania powstawaniu odpadów oraz ze zwiększenia obecnego wiążącego celu w zakresie recyklingu

stałych odpadów komunalnych. Skutkiem wprowadzenia tego ostatniego środka mogłoby być utworzenie 500 tys. nowych miejsc pracy w Europie⁽¹⁰⁾.

Efektywne korzystanie z surowców (minerały, lasy i biomasa)

77. Wyraża zadowolenie z tego, że komunikat Komisji Europejskiej „Stawianie czoła wyzwaniom związanym z rynkami towarowymi i surowcami”⁽¹¹⁾, opublikowany w ramach inicjatywy przewodniej dotyczącej Europy efektywnie korzystającej z zasobów, obejmuje efektywne korzystanie z zasobów.

78. Wzywa Komisję Europejską i państwa członkowskie do dalszego propagowania zwiększonego wykorzystywania rozwiązań alternatywnych i bardziej efektywnego korzystania z zasobów w ramach łańcucha wartości dotyczącego surowców, co obejmuje poszukiwanie, wydobywanie, przetwarzanie, recykling, ekoprojekt, ekologię przemysłową i produkcję efektywnie korzystającą z zasobów.

79. Wzywa państwa członkowskie i regiony do określenia, przy dalszym wsparciu ze strony Komisji Europejskiej, zrównoważonej i opartej na efektywnym korzystaniu z zasobów polityki dotyczącej surowców mineralnych, do opracowania polityki planowania przestrzennego w odniesieniu do surowców mineralnych oraz do wprowadzenia jasnej procedury udzielania zezwoleń na wydobywanie.

80. Pochwala wytyczne Komisji dotyczące wydobywania surowców nieenergetycznych i wymogów w odniesieniu do sieci Natura 2000⁽¹²⁾ i wzywa do przyjęcia w przyszłości zintegrowanego podejścia do przedmiotowych zagadnień.

81. Przyjmuje do wiadomości zaproszenie skierowane przez Radę do Komisji Europejskiej, aby ta zaproponowała kroki służące rozwiązaniu problemów dotyczących zaopatrzenia w przeznaczonych dla przemysłu surowce pochodzące z leśnictwa i sektora energii ze źródeł odnawialnych.

82. Wzywa do przyjęcia obowiązkowego systemu certyfikacji w całej Unii, jak również zachęt do wykorzystywania biomasy do celów energetycznych oraz drewna pochodzącego ze zrównoważonej gospodarki leśnej. Komitet Regionów zwraca uwagę na rolę, jaką w zakresie zarządzania mogą odegrać w tym kontekście samorządy lokalne i regionalne.

83. Ponawia wniosek do Komisji o przedstawienie propozycji wiążących minimalnych kryteriów dotyczących zrównoważonego wykorzystania biomasy stałej i gazowej do celów produkcji energii elektrycznej, ciepła i chłodzenia⁽¹³⁾.

Różnorodność biologiczna, funkcje ekosystemów i użytkowanie gruntów

84. Stwierdza, że skuteczne wykorzystywanie, ochrona i przywracanie funkcji ekosystemów, określone przez państwa członkowskie w ramach nowego celu na 2020 r. dotyczącego różnorodności biologicznej i przedstawione w dokumencie zatytułowanym „Strategia na rzecz różnorodności biologicznej UE 2020”⁽¹⁴⁾, mają zasadnicze znaczenie dla efektywnego korzystania z zasobów.

⁽¹⁰⁾ CEE Bankwatch 2011, BEE & FoEE 2011.

⁽¹¹⁾ COM(2011) 25 wersja ostateczna.

⁽¹²⁾ EC guidance on undertaking non-energy extractive activities in accordance with Natura 2000 requirements (wytyczne KE „Wydobywanie surowców nieenergetycznych i sieć Natura 2000”), http://ec.europa.eu/environment/nature/natura2000/management/docs/nee_n2000_guidance.pdf.

⁽¹³⁾ CdR 312/2010 fin.

⁽¹⁴⁾ COM(2011) 244 wersja ostateczna.

⁽⁹⁾ CdR 47/2006 fin.

85. Wyraża zadowolenie ze wsparcia, jakie przyniosła strategia UE na rzecz różnorodności biologicznej do 2020 r. w kontekście postępów prac dotyczących wykorzystania różnorodności biologicznej, w tym gospodarczego wykorzystania różnorodności biologicznej i funkcji ekosystemów, zachęcania organów zarządzających funduszami strukturalnymi do inwestowania w zasoby naturalne jako dziedzictwo dla przyszłych pokoleń stanowiące źródło rozwoju gospodarczego, propagowania wsparcia WPR na rzecz różnorodności biologicznej, ustalenia celu częściowego dotyczącego odbudowy ekosystemów, jak również propagowania tworzenia zielonej infrastruktury.

86. Ubolewa nad tym, że wbrew jego wcześniejszym zaleceniom zasadnicza rola samorządów lokalnych i regionalnych, jeśli chodzi o powodzenie wspomnianej strategii, nie została w wystarczającym stopniu uznana.

87. Wzywa Unię Europejską i państwa członkowskie do wprowadzenia lokalnych i regionalnych projektów pilotażowych dotyczących zachowania różnorodności biologicznej, zwłaszcza projektów pilotażowych w zakresie ekonomii ekosystemów i różnorodności biologicznej (TEEB), wspierających samorządy lokalne i regionalne w przyjmowaniu i wdrażaniu instrumentów, o których mowa w międzynarodowym raporcie zatytułowanym „TEEB Report for Local and Regional Policy Makers” („Raport TEEB dotyczący ekonomii ekosystemów i bioróżnorodności skierowany do lokalnych i regionalnych decydentów politycznych”) ⁽¹⁵⁾.

88. Zauważa, że pogarszanie się stanu siedlisk naturalnych i półnaturalnych, między innymi użytków zielonych, bagien, wrzosowisk i terenów podmokłych, które mają zasadnicze znaczenie dla przeciwdziałania zmianie klimatu, jest wciąż głównym powodem do niepokojów. Komitet Regionów wzywa zatem Unię Europejską, państwa członkowskie i samorządy lokalne i regionalne do podjęcia wysiłków na rzecz opracowania stosownych programów ochrony i odbudowy tych ekosystemów.

89. Wyraża zaniepokojenie w związku z zajmowaniem coraz większych obszarów pod rozwój miast i sieci transportu, które pociąga za sobą przyrost powierzchni gleb zasklepionych, zmniejszenie infiltracji wody, wzrost liczby powodzi i zagrożenia erozją, fragmentację siedlisk i rozdrobnienie populacji zwierząt oraz nasilenie się efektu miejskiej wyspy ciepła, zwiększające narażenie miast na fale upałów i zmianę klimatu.

90. Wzywa państwa członkowskie do wspólnej z samorządami lokalnymi i regionalnymi pracy nad wdrożeniem zintegrowanych systemów planowania użytkowania gruntów i zagospodarowania przestrzennego, zdolnych przyczynić się do realizacji zrównoważonych schematów zaludnienia miast, do stworzenia szeregu zachęt mających na celu propagowanie ponownego wykorzystania obszarów nieużytków zamiast wykorzystania terenów zielonych i obszarów wiejskich, do utworzenia bazy danych dotyczących obszarów nieużytków i wreszcie do zmniejszenia obecnej powierzchni gruntów zabudowanych wszędzie tam, gdzie okaże się to konieczne.

91. Ponownie podkreśla, że wspólna strategia tematyczna dotycząca ochrony gleby, obejmująca cel, jakim jest przyjęcie dyrektywy ramowej w sprawie gleby, powinna w dalszym ciągu należeć do przyszłej unijnej polityki ochrony środowiska.

Wspólna polityka rolna, wspólna polityka rybołówstwa i polityka spójności efektywnie korzystające z zasobów

92. Wyraża zaniepokojenie tym, że szacowane zasoby handlowe ryb przekraczają bezpieczną granicę biologiczną. Komitet Regionów ponawia w związku z tym swój wniosek o przyjęcie do 2015 r. celu dotyczącego maksymalnego zrównoważonego odłowu jako podstawowej zasady przewodniej przyszłej wspólnej polityki rybołówstwa (WPRyb) ⁽¹⁶⁾.

93. Popiera podejście zalecane przez Komisję Europejską w komunikacie „Wkład polityki regionalnej w zrównoważony wzrost w ramach strategii »Europa 2020« ” ⁽¹⁷⁾.

94. Opowiada się zwłaszcza za zwiększeniem wkładu funduszy strukturalnych we wdrożenie inicjatywy przewodniej, wzywając organy zarządzające funduszami strukturalnymi do inwestowania większych środków w gospodarkę niskoemisyjną, funkcje ekosystemów i różnorodność biologiczną, jak również ekoinnowacje.

95. Popiera też optymalizację inwestycji w efektywne korzystanie z zasobów.

96. Uważa, że inteligentny i zrównoważony rozwój sprzyjający włączeniu społecznemu w UE, a także w innych częściach świata jest możliwy, jeżeli władze lokalne i regionalne będą motorem zmian i rozwoju społeczno-gospodarczego.

Bruksela, 11 października 2011 r.

Przewodnicząca
Komitetu Regionów
Mercedes BRESSO

⁽¹⁵⁾ <http://www.teebweb.org>.

⁽¹⁶⁾ CdR 218/2009 fin.

⁽¹⁷⁾ COM(2011) 17 wersja ostateczna.

Zmieniona opinia Komitetu Regionów „Zasady UE dotyczące pomocy państwa w odniesieniu do usług świadczonych w ogólnym interesie gospodarczym”

(2012/C 9/09)

KOMITET REGIONÓW

- Wyraża zadowolenie, że Komisja Europejska zgadza się na propozycję Komitetu Regionów, który twierdzi, że należy rozróżnić: 1. sytuacje, w których rekompensaty *de minimis* z tytułu świadczenia usług publicznych nie mają wpływu na handel między państwami członkowskimi; 2. rekompensaty z tytułu świadczenia usług publicznych mających wymiar lokalny i społeczny, które przekraczają pułap pomocy *de minimis*, ale ze względu na odpowiednie cechy organizacyjne i przy obecnym stanie rozwoju rynku wewnętrznego nie mają wpływu na handel między państwami członkowskimi oraz 3. rekompensaty z tytułu świadczenia pozostałych usług publicznych, które mają wymiar europejski lub transgraniczny i podlegają przepisom dyrektyw lub rozporządzeń sektorowych.
- Ponawia apel o podniesienie pułapu *de minimis* do 800 tys. euro rocznie.
- Zwraca się do Komisji o porzucenie zamiaru, w odniesieniu do władz lokalnych, wprowadzenia do warunków stosowania nowego rozporządzenia dotyczącego pomocy *de minimis* kryterium liczby ludności.
- Jest przeciwny wprowadzeniu przez Komisję oceny efektywności ekonomicznej rekompensaty z tytułu świadczenia usług świadczonych w ogólnym interesie gospodarczym; zdaniem Komitetu nie ma wystarczającej podstawy prawnej dla takiej inicjatywy ustawodawczej ani w art. 106, ani w jednostronnej decyzji bądź dyrektywie Komisji przyjętej na podstawie postanowień art. 106 ust. 3. Mandat Komisji, jako europejskiego organu właściwego ds. konkurencji, nie dotyczy w żaden sposób warunków skutecznej alokacji zasobów publicznych przez władze publiczne państw członkowskich.

Sprawozdawca generalny	Karl-Heinz LAMBERTZ (BE/PSE), minister-prezydent Wspólnoty Niemieckojęzycznej Belgii
Dokumenty źródłowe	<ul style="list-style-type: none"> — Wniosek dotyczący komunikatu w sprawie reformy zasad UE dotyczących pomocy państwa w postaci rekompensaty z tytułu świadczenia usług w ogólnym interesie gospodarczym — Wniosek dotyczący rozporządzenia w sprawie stosowania przepisów art. 107 i 108 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej do pomocy de minimis przyznawanej przedsiębiorstwom świadczącym usługi w ogólnym interesie gospodarczym — Wniosek dotyczący komunikatu w sprawie wspólnotowych ram prawnych dla pomocy państwa w postaci rekompensaty z tytułu świadczenia usług publicznych (2011 r.) — Wniosek dotyczący decyzji w sprawie stosowania art. 106 ust. 2 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej do pomocy państwa w formie rekompensaty z tytułu świadczenia usług publicznych, przyznawanej niektórym przedsiębiorstwom zobowiązanym do zarządzania usługami świadczonymi w ogólnym interesie gospodarczym — Komunikat Komisji do Parlamentu Europejskiego, Rady, Europejskiego Komitetu Ekonomiczno-Społecznego i Komitetu Regionów „Reforma zasad UE dotyczących pomocy państwa w odniesieniu do usług świadczonych w ogólnym interesie gospodarczym” <p>COM(2011) 146 wersja ostateczna</p> <p>Zmieniona opinia Komitetu Regionów powiązana z dokumentem CdR 150/2011 fin, zgodnie z art. 52 regulaminu wewnętrznego – ECOS-V-016</p>

I. ZALECENIA POLITYCZNE

KOMITET REGIONÓW

1. Z zadowoleniem przyjmuje wniosek dotyczący pakietu legislacyjnego Komisji w sprawie wspólnotowych ram prawnych dla pomocy publicznej w postaci rekompensaty z tytułu świadczenia usług publicznych.

2. Jest zdania, że wniosek w sprawie przeglądu jest inicjatywą polityczną ważną dla samorządów terytorialnych, ponieważ ma on na celu określenie nowych, jasnych i proporcjonalnych zasad zgodności sposobów finansowania usług publicznych z rynkiem wewnętrznym, a tym samym zagwarantowanie pewności i przewidywalności prawa, niezbędnych do rozwoju usług publicznych w Unii. Jednakże ubolewa, że Komisja nie realizuje celu, który sama wyznaczyła, a mianowicie wyjaśnienia kwestii związanych z zakresem stosowania i stosowaniem przepisów oraz zminimalizowania kosztów administracyjnych, zwłaszcza ponoszonych przez zainteresowane strony.

3. Jest zdania, że ogólna struktura zaproponowanych przez Komisję Europejską przepisów w zakresie kontroli pomocy państwowej powinna lepiej uwzględniać wymiar lokalny, transgraniczny i europejski usług publicznych, różnorodne sposoby ich organizowania i rzeczywisty poziom zagrożenia, jaki one stanowią w wymianie handlowej pomiędzy państwami członkowskimi Unii Europejskiej. W rzeczywistości jednak elementy te znajdują jedynie częściowe odzwierciedlenie w przedstawionych propozycjach

4. Wyraża zadowolenie, że Komisja Europejska zgadza się na propozycję Komitetu Regionów⁽¹⁾, który twierdzi, że należy rozróżnić: 1. sytuacje, w których rekompensaty de minimis z tytułu świadczenia usług publicznych nie mają wpływu na handel między państwami członkowskimi i w związku z tym nie mogą podlegać kontroli sprawowanej nad pomocą państwa, 2. rekompensaty z tytułu świadczenia usług publicznych mających wymiar lokalny i społeczny, które przekraczają pułap pomocy de minimis, ale ze względu na odpowiednie cechy organizacyjne i przy obecnym stanie rozwoju rynku wewnętrznego nie mają wpływu na handel między państwami członkowskimi w stopniu, który byłby sprzeczny z interesem Unii, oraz 3. rekompensaty z tytułu świadczenia pozostałych usług publicznych, które mają wymiar europejski lub transgraniczny, podlegają przepisom dyrektyw lub rozporządzeń sektorowych lub posiadają strukturę przedsiębiorstw handlowych upoważnionych do działalności transgranicznej lub międzynarodowej.

Wniosek dotyczący komunikatu dotyczącego reformy zasad UE dotyczących pomocy państwa w postaci rekompensaty z tytułu świadczenia usług w ogólnym interesie gospodarczym

5. Z zadowoleniem przyjmuje wniosek dotyczący komunikatu, który uściśla i uaktualnia różne pojęcia i koncepcje prawne Unii mające zastosowanie do usług świadczonych w ogólnym interesie gospodarczym, zwłaszcza w świetle zmian zachodzących w orzecznictwie Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej. Jednakże ubolewa, że Komisja nie ustanowiła wykraczających poza zalecenia ETS-u, jasnych kryteriów określania działalności gospodarczej, wymiaru lokalnego i znaczenia dla rynku wewnętrznego. W ten sposób Komisja pozostawia sobie w przypadku kontroli szeroki margines interpretacyjny, a przez to utrzymuje się niepewność prawna.

⁽¹⁾ Opinia nr 150/2011, pkt 44.

6. Podkreśla, że art. 14 TFUE, wchodzący w zakres postanowień ogólnych Traktatu, stanowi dla Parlamentu i Rady nową podstawę prawną do ustanawiania – w drodze rozporządzeń – zasad i warunków, które pozwalają usługom świadczonym w ogólnym interesie gospodarczym wypełniać ich poszczególne zadania. Wobec powyższego wzywa Komisję do formalnego wyjaśnienia kluczowych pojęć, które nie są zdefiniowane w Traktacie, w ramach wniosku w sprawie rozporządzenia Rady i Parlamentu Europejskiego zgodnie z art. 14 TFUE.

7. Uważa, że przedmiotowy wniosek dotyczący komunikatu nie zwalnia Komisji ze zobowiązania do określenia rzetelnych ram dotyczących usług świadczonych w interesie ogólnym.

Wniosek dotyczący rozporządzenia dotyczącego stosowania przepisów art. 107 i 108 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej do pomocy de minimis przyznawanej przedsiębiorstwom świadczącym usługi w ogólnym interesie gospodarczym

8. Z zadowoleniem odnosi się do zamiaru Komisji Europejskiej, która zapowiada podniesienie pułapu pomocy *de minimis* (?), poniżej którego na mocy rozporządzenia pomoc publiczna nie podlega kontroli z tytułu pomocy państwa, tak aby wyłączyć z zakresu jej stosowania ogół lokalnych usług publicznych, zwłaszcza w zakresie lokalnego rozwoju społecznego, dotyczących integracji społecznej, zwalczania wykluczenia społecznego, pomocy osobom starszym, organizowania życia danej społeczności, życia kulturalnego, sportowego i zajęć społeczno-edukacyjnych, opartych na działalności lokalnych i dzielnicowych stowarzyszeń i mikroprzedsiębiorstw społecznych. Propozycja ta wynika z braku ryzyka wpływu takich usług publicznych na wymianę handlową między państwami członkowskimi.

9. Ubolewa niemniej, że Komisja ograniczyła się jedynie do propozycji podniesienia pułapu 200 tys. euro w ciągu trzech lat do 150 tys. euro w ciągu roku, co pozwala na pokrycie kosztów struktur lokalnych zatrudniających mniej niż czterech pracowników. Wobec tego ponawia apel o podniesienie tego pułapu do 800 tys. rocznie, tak by objąć wszystkie placówki lokalne zatrudniające mniej niż 20 pracowników i których środki finansowe pochodzą jedynie z rekompensat przyznawanych przez władze publiczne, gdyż ich usługi lokalne są bezpłatne i świadczone na ściśle określonym obszarze.

10. Zwraca się do Komisji o porzucenie zamiaru, w odniesieniu do władz lokalnych, wprowadzenia do warunków stosowania nowego rozporządzenia dotyczącego pomocy *de minimis* kryterium liczby ludności. Liczba ludności wcale nie ma decydującego znaczenia przy określaniu wpływu działalności gospodarczej prowadzonej przez dany samorząd na wymianę handlową między państwami członkowskimi. Co więcej nie może być mowy o kierowaniu się przesłankami, które mogłyby doprowadzić do dyskryminacji między różnymi jednostkami administracyjnymi (gminami, regionami,

państwami itd.). Samo kryterium liczby ludności nie uwzględniłoby także faktu, że usługi lokalne mogą być współfinansowane przez jednostki władz publicznych różnej wielkości i działające na różnych szczeblach zgodnie z zapisaną w traktacie zasadą swobody w organizowaniu i świadczeniu usług publicznych. Nie może być także mowy o postawieniu w niekorzystnej sytuacji tych, którzy zdecydowali się na wspólne świadczenie tych usług, zwłaszcza w ramach działań podejmowanych wspólnie przez różne gminy. W tej sytuacji sprawdzanie, czy usługi te mają charakter lokalny i są świadczone na ograniczonym obszarze, musi opierać się na szeregu wskaźników uwzględniających położenie geograficzne danej gminy oraz potencjalnych użytkowników danych usług publicznych. Weryfikacja ta powinna uwzględniać, w rozumieniu art. 174 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej, sytuację regionów, które cierpią na skutek poważnych i trwałych niekorzystnych warunków przyrodniczych lub demograficznych, by przewidzieć dzięki temu działania odpowiednio zróżnicowane. Należy podnieść pułap wysokości obrotów, który został ograniczony do kwoty 5 mln EUR.

11. Z zadowoleniem stwierdza, że Komisja bardzo poważnie podchodzi do kwestii przejrzystości i wyłącza z zakresu rozporządzenia wszelkie formy nieprzejrzystej pomocy, których wartości nie da się dokładnie obliczyć.

Wniosek dotyczący decyzji w sprawie stosowania art. 106 ust. 2 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej do pomocy państwa w formie rekompensaty z tytułu świadczenia usług publicznych, przyznawanej niektórym przedsiębiorstwom zobowiązanym do zarządzania usługami świadczonymi w ogólnym interesie gospodarczym

12. Popiera proponowaną przez Komisję metodę, zgodnie z zasadą proporcjonalności, o której mowa w Traktacie, polegającą na uwzględnianiu jedynie charakteru lokalnego niektórych usług publicznych oraz wniosek o objęcie decyzją o kompatybilności a priori także innych usług społecznych, a nie tylko szpitalnictwa i mieszkalnictwa socjalnego.

13. Uważa, że wprowadzenie tego nowego pojęcia „najważniejszych potrzeb socjalnych” wprowadza zamęt wśród samorządów terytorialnych i ich partnerów, gdyż dodaje się w ten sposób nowe pojęcie do istniejących już pojęć usług socjalnych świadczonych w interesie ogólnym i usług społecznych nieobjętych zakresem dyrektywy w sprawie usług zgodnie z jej art. 2 ust. 2 lit. j). Wnosi wobec tego, by Komisja posługiwała się raczej pojęciem usług socjalnych w rozumieniu art. 2 ust. 2 lit. j) dyrektywy w sprawie usług, który zgodnie z zasadą pomocniczości pozostawia państwom członkowskim i samorządom terytorialnym swobodę określenia ich zakresu, oraz by uściśliła, że wykaz przykładów usług, przedstawiony przez nią we wniosku w sprawie decyzji w sprawie stosowania art. 106 ust. 2 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej, nie jest ani wyczerpujący ani ograniczający.

14. Wzywa Komisję o porzucenie zamiaru obniżenia o połowę progu rocznej rekompensaty, który jest warunkiem stosowania tej decyzji, i o utrzymanie progu 30 mln euro rocznie.

(?) Rozporządzenie (WE) nr 1998/2006 Komisji z dn. 15.12.2006 „pomoc de minimis”

15. Zwraca się do Komisji o to, by nie uzależniła zwolnienia z obowiązku zgłaszania od maksymalnego okresu aktu delegującego uprawnienia, zgodnie z zasadą swobody administrowania i swobody organizowania usług publicznych przysługującej władzom publicznym państw członkowskich.

16. Wnosi do Komisji, by nie uzależniła zwolnienia z obowiązku zgłaszania w odniesieniu do usług socjalnych od wyłącznego świadczenia tych usług przez upoważnione do tego przedsiębiorstwa w chwili, gdy stosowane są przepisy dyrektywy w sprawie przejrzystości stosunków finansowych między przedsiębiorstwami a władzami publicznymi (dokumenty źródłowe) a dane przedsiębiorstwa wprowadziły księgowość analityczną.

17. Uważa, że w chwili gdy samorzady terytorialne przeprowadzają procedurę zamówienia publicznego i mają zamiar spełnić czwarte kryterium wymienione w wyroku w sprawie Altmark w odniesieniu do kwalifikowania się do rekompensaty z tytułu świadczenia usług publicznych, muszą one być w stanie ustanowić kryteria jakości do wyboru oferty najbardziej korzystnej z ekonomicznego punktu widzenia zamiast odwoływać się do kryterium najniższej ceny.

18. Uważa, że nowa definicja „rozsądnego zysku” w oparciu o stopę zwrotu z kapitału i wskaźniki poziomu zysku jest tak bardzo złożona, że znaczna liczba samorządów terytorialnych nie będzie w stanie jej zastosować.

19. Wzywa Komisję do włączenia do przedstawianych przez nią ostatecznych propozycji dotyczących przeglądu wszelkich form, jakie mogą przyjmować rekompensaty z tytułu świadczenia usług publicznych z uwagi na dużą swobodę samorządów terytorialnych w finansowaniu usług publicznych, które to formy obejmują też rekompensaty w postaci dotacji na inwestycje długoterminowe, koniecznych do sfinansowania lokalnej infrastruktury usług publicznych; wzywa Komisję, aby nie ograniczała swojego pojmowania zgodności jedynie do rocznych dotacji na działalność operacyjną oraz aby uściśliła warunki oceny braku nadmiernej rekompensaty w przypadku dotacji na inwestycje długoterminowe, w szczególności w nieruchomości i grunty.

20. Przypomina Komisji, że należałoby uwzględnić inne obiektywne kryteria neutralizujące z góry ryzyko wpływu na handel między państwami członkowskimi, zakłócenia konkurencji lub subsydiowania skrośnego, takie jak: ograniczona właściwość miejscowa niektórych podmiotów podlegających lokalnym systemom zezwoleń, ograniczona właściwość rzeczowa niektórych podmiotów, publicznych bądź prywatnych, utworzonych specjalnie w celu świadczenia określonej usługi publicznej na danym obszarze i nieprowadzących żadnej działalności handlowej na rynku, niedochodowy charakter niektórych przedsiębiorstw społecznych, które przeznaczają ewentualne dochody na finansowanie usługi publicznej, do której świadczenia są zobowiązane, odejmując je od przyszłej rekompensaty.

21. Proponuje, aby zgodnie z zasadami pomocniczości i proporcjonalności, o których mowa w Traktacie, w ostatecznej decyzji Komisja powierzyła władzom publicznym przyznającym rekompensaty dopilnowanie, aby zostały podjęte

wszelkie użyteczne środki mające na celu zapobieganie wszelkim ewentualnym przypadkom nadmiernej rekompensaty, ich kontrolę i neutralizację, mając na uwadze, że zapobieganie wszelkim ewentualnym przypadkom nadmiernej rekompensaty leży w bezpośrednim interesie samorządów terytorialnych. W zamian należy uprościć środki odwoławcze w przypadku stwierdzenia nadmiernej rekompensaty w stosunku do przedsiębiorstw, które faktycznie i bezpośrednio na tym ucierpiały.

22. Proponuje Komisji, by stosowanie tych przepisów było uzależnione od:

- istnienia „umowy o świadczenie usług publicznych”⁽³⁾ – to jest wszelkiego oficjalnego aktu: 1. potwierdzającego, że zadania wykonywane przez podmiot gospodarczy mają charakter użyteczności publicznej i wchodzą w zakres art. 14 i 106 ust. 2 TFUE oraz art. 2 protokołu nr 26; 2. określającego charakter wynikających z tych zadań specyficznych zobowiązań i obszar, którego dotyczy usługa; 3. ustanawiającego parametry, na których podstawie obliczana jest rekompensata z tytułu świadczenia usługi publicznej;
- publikowania przedmiotowej „umowy o świadczenie usług publicznych” w Dz.U. UE w ramach utworzonego do tego celu specjalnego rejestru.

Wniosek dotyczący komunikatu dotyczącego wspólnotowych ram prawnych dla pomocy publicznej w postaci rekompensaty z tytułu świadczenia usług publicznych (2011 r.)

23. Przypomina, że jest przeciwny wprowadzeniu przez Komisję oceny efektywności ekonomicznej rekompensaty z tytułu świadczenia usług świadczonych w ogólnym interesie gospodarczym; zdaniem Komitetu nie ma wystarczającej podstawy prawnej dla takiej inicjatywy ustawodawczej ani w art. 106, ani w jednostronnej decyzji bądź dyrektywie Komisji przyjętej na podstawie postanowień art. 106 ust. 3. Mandat Komisji, jako europejskiego organu właściwego ds. konkurencji, nie dotyczy w żaden sposób warunków skutecznej alokacji zasobów publicznych przez władze publiczne państw członkowskich. Ten wyłączny mandat, sprawowany pod nadzorem Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej, ogranicza się do dopilnowania zgodności rekompensat z tytułu świadczenia usług publicznych niespełniających warunków ustalonych przez Trybunał w sprawie Altmark i wchodzących tym samym w zakres systemu zakazu i kontroli pomocy państwa.

24. Sprzeciwia się zobowiązaniu państw członkowskich do udowodnienia poprzez badanie rynku, że usługa publiczna jest potrzebna, gdyż tego rodzaju zobowiązanie stanowi pogwałcenie suwerennego prawa państw członkowskich do organizowania i kształtowania usług świadczonych w ogólnym interesie gospodarczym.

II. ZALECANE POPRAWKI

Wniosek dotyczący rozporządzenia dotyczącego stosowania przepisów art. 107 i 108 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej do pomocy de minimis przyznawanej przedsiębiorstwom świadczącym usługi w ogólnym interesie gospodarczym

⁽³⁾ W rozumieniu wymienionego wyżej rozporządzenia WE nr 1370/2007.

Poprawka 1

Motyw 4

Tekst zaproponowany przez Komisję	Poprawka KR-u
<p>W świetle doświadczeń Komisji należy uznać, że rekompensata za wykonywanie usług świadczonych w ogólnym interesie gospodarczym nie wpływa na handel między państwami członkowskimi ani nie zakłóca bądź nie grozi zakłóceniem konkurencji, jeżeli jest przyznawana przez władze lokalne reprezentujące społeczność mniejszą niż 10 000 mieszkańców, przynosi korzyści przedsiębiorstwom o obrocie rocznym poniżej 5 mln EUR w ciągu dwóch poprzedzających lat obrotowych, a łączna kwota rekompensaty za wykonywanie usług świadczonych w ogólnym interesie gospodarczym otrzymana przez przedsiębiorstwo będące beneficjentem nie przekracza 150 000 EUR na rok budżetowy.</p>	<p>W świetle doświadczeń Komisji należy uznać, że rekompensata za wykonywanie usług świadczonych w ogólnym interesie gospodarczym nie wpływa na handel między państwami członkowskimi ani nie zakłóca bądź nie grozi zakłóceniem konkurencji, jeżeli jest przyznawana przez władze <u>publiczne lokalne</u> reprezentujące społeczność mniejszą niż 10 000 mieszkańców, przynosi korzyści przedsiębiorstwom o obrocie rocznym poniżej 5 mln EUR w ciągu dwóch poprzedzających lat obrotowych, a łączna kwota rekompensaty za wykonywanie usług świadczonych w ogólnym interesie gospodarczym otrzymana przez przedsiębiorstwo będące beneficjentem nie przekracza 150 000 <u>800 000</u> EUR na rok budżetowy.</p>

Uzasadnienie

Zob. punkty 9 i 10 opinii.

Poprawka 2

Motyw 16

Tekst zaproponowany przez Komisję	Poprawka KR-u
<p>Komisja ma obowiązek czuwać nad przestrzeganiem zasad przyznawania pomocy państwa, a w szczególności nad tym, aby zasady te były respektowane przy przyznawaniu pomocy de minimis. Zgodnie z zasadą współpracy ustanowioną w art. 4 ust. 3 Traktatu UE państwa członkowskie powinny ułatwiać osiągnięcie tego celu poprzez ustanowienie niezbędnego mechanizmu gwarantującego, że łączna kwota pomocy przyznawanej zgodnie z zasadą de minimis temu samemu przedsiębiorstwu za wykonywanie usług świadczonych w ogólnym interesie gospodarczym nie przekroczy pułapu rocznego w wysokości 150 000 EUR. (...)</p>	<p>Komisja ma obowiązek czuwać nad przestrzeganiem zasad przyznawania pomocy państwa, a w szczególności nad tym, aby zasady te były respektowane przy przyznawaniu pomocy de minimis. Zgodnie z zasadą współpracy ustanowioną w art. 4 ust. 3 Traktatu UE państwa członkowskie powinny ułatwiać osiągnięcie tego celu poprzez ustanowienie niezbędnego mechanizmu gwarantującego, że łączna kwota pomocy przyznawanej zgodnie z zasadą de minimis temu samemu przedsiębiorstwu za wykonywanie usług świadczonych w ogólnym interesie gospodarczym nie przekroczy pułapu rocznego w wysokości <u>800 000</u> 150 000 EUR. (...)</p>

Uzasadnienie

Zob. punkt 9 opinii.

Poprawka 3

Artykuł 1 ust. 2 – Zakres

Tekst zaproponowany przez Komisję	Poprawka KR-u
<p>Niniejsze rozporządzenie ma zastosowanie tylko do pomocy udzielanej przez władze lokalne reprezentujące mniej niż 10 000 mieszkańców.</p>	<p>Niniejsze rozporządzenie ma zastosowanie tylko do pomocy <u>leżącej w interesie społeczności lokalnej</u> udzielanej przez władze <u>publiczne w odniesieniu do określonego obszaru geograficznego</u> lokalne reprezentujące mniej niż 10 000 mieszkańców.</p>

Uzasadnienie

Zob. punkt 10 opinii.

Poprawka 4

Artykuł 2

Tekst zaproponowany przez Komisję	Poprawka KR-u
Do pomocy stosuje się przepisy niniejszego rozporządzenia tylko wówczas, (i) gdy łączna kwota pomocy przyznanej przedsiębiorstwu wykonującemu usługi świadczone w ogólnym interesie gospodarczym nie przekracza 150 000 EUR na rok budżetowy i (ii) gdy przedsiębiorstwo to w dwóch latach obrotowych poprzedzających rok przyznania pomocy uzyskało z całej działalności przeciętny obrót roczny przed opodatkowaniem w wysokości poniżej 5 mln EUR.	Do pomocy stosuje się przepisy niniejszego rozporządzenia tylko wówczas, (i) gdy łączna kwota pomocy przyznanej przedsiębiorstwu wykonującemu usługi świadczone w ogólnym interesie gospodarczym nie przekracza <u>800 000</u> 150 000 EUR na rok budżetowy i (ii) gdy przedsiębiorstwo to w dwóch latach obrotowych poprzedzających rok przyznania pomocy uzyskało z całej działalności przeciętny obrót roczny przed opodatkowaniem w wysokości poniżej 5 mln EUR.

Uzasadnienie

Zob. punkt 9 opinii.

Wniosek dotyczący decyzji w sprawie stosowania art. 106 ust. 2 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej do pomocy państwa w formie rekompensaty z tytułu świadczenia usług publicznych, przyznawanej niektórym przedsiębiorstwom zobowiązanym do zarządzania usługami świadczonymi w ogólnym interesie gospodarczym

Poprawka 5

Motyw 9

Tekst zaproponowany przez Komisję	Poprawka KR-u
Po spełnieniu szeregu warunków niewielkie rekompensaty przyznawane przedsiębiorstwom, którym powierzono świadczenie UOIG, nie wpływają na rozwój handlu i konkurencję w sposób pozostający w sprzeczności z interesem Unii. Indywidualne zgłoszenia pomocy państwa nie powinny zatem być wymagane w przypadku rekompensat, których roczna wysokość nie przekracza 15 mln EUR.	Po spełnieniu szeregu warunków niewielkie rekompensaty przyznawane przedsiębiorstwom, którym powierzono świadczenie UOIG, nie wpływają na rozwój handlu i konkurencję w sposób pozostający w sprzeczności z interesem Unii. Indywidualne zgłoszenia pomocy państwa nie powinny zatem być wymagane w przypadku rekompensat, których roczna wysokość nie przekracza <u>30</u> 15 mln EUR.

Uzasadnienie

Zob. punkt 12 opinii.

Poprawka 6

Motyw 17

Tekst zaproponowany przez Komisję	Poprawka KR-u
Rozsądny zysk powinien zostać określony jako stopa zwrotu z kapitału, która uwzględni stopień poniesionego ryzyka lub jego brak. Zysk nie przekraczający odpowiedniej stopy swap plus 100 punktów bazowych nie powinien być uznawany za nierozsądny. W tym kontekście odpowiednia stopa swap postrzegana jest jako właściwa stopa zwrotu z inwestycji nieobciążonych ryzykiem. Premia w wysokości 100 punktów bazowych służy między innymi do zrównoważenia ryzyka utraty płynności związanego z faktem, że podmiot świadczący UOIG, inwestujący kapitał w umowę o UOIG, angażuje ten kapitał na okres obowiązywania aktu powierzenia i nie będzie w stanie sprzedać swoich udziałów tak szybko i ponosząc tak niewielkie koszty, jak w przypadku aktywów szeroko wykorzystywanych i nieobciążonych ryzykiem utraty płynności.	Rozsądny zysk powinien zostać określony jako stopa zwrotu z kapitału⁷, która uwzględni stopień poniesionego ryzyka lub jego brak. Zysk nie przekraczający odpowiedniej stopy swap plus 100 punktów bazowych nie powinien być uznawany za nierozsądny. W tym kontekście odpowiednia stopa swap postrzegana jest jako właściwa stopa zwrotu z inwestycji nieobciążonych ryzykiem. Premia w wysokości 100 punktów bazowych służy między innymi do zrównoważenia ryzyka utraty płynności związanego z faktem, że podmiot świadczący UOIG, inwestujący kapitał w umowę o UOIG, angażuje ten kapitał na okres obowiązywania aktu powierzenia i nie będzie w stanie sprzedać swoich udziałów tak szybko i ponosząc tak niewielkie koszty, jak w przypadku aktywów szeroko wykorzystywanych i nieobciążonych ryzykiem utraty płynności.

Uzasadnienie

Zob. poprawka dotycząca nowego punktu po punkcie 15. Odniesienie do p. 17 decyzji Komisji.

Poprawka 7

Artykuł 1 ust. 1 lit. a)

Tekst zaproponowany przez Komisję	Poprawka KR-u
rekompensata za świadczenie usług w ogólnym interesie gospodarczym, której roczna wysokość wynosi poniżej 15 mln EUR. Jeśli wysokość rekompensaty zmienia się w okresie obowiązywania aktu powierzenia, próg można obliczyć za pomocą średniej z różnych rocznych kwot rekompensaty;	rekompensata za świadczenie usług w ogólnym interesie gospodarczym, której roczna wysokość wynosi poniżej 15 30 mln EUR. Jeśli wysokość rekompensaty zmienia się w okresie obowiązywania aktu powierzenia, próg można obliczyć za pomocą średniej z różnych rocznych kwot rekompensaty;

Uzasadnienie

Zob. punkt 12 opinii.

Poprawka 8

Art. 1 ust. 1 lit. c)

Tekst zaproponowany przez Komisję	Poprawka KR-u
rekompensata za wykonywanie usług świadczonych w ogólnym interesie gospodarczym zaspokajających najważniejsze potrzeby socjalne w zakresie opieki zdrowotnej, opieki nad dziećmi, szkoleń zawodowych, dostępu do rynku pracy, budownictwa socjalnego, opieki nad słabszymi grupami społecznymi oraz włączenia społecznego tych grup. Niniejszą literę stosuje się wyłącznie w przypadkach, gdy rekompensatę przyznaje się przedsiębiorstwom, których działalność jest ograniczona do jednej lub kilku usług, o których mowa w niniejszej literze lub w lit. b). Realizacja usług pomocniczych bezpośrednio związanych z główną działalnością nie uniemożliwia jednak stosowania niniejszej litery;	rekompensata za wykonywanie usług <u>świadczonych w ogólnym interesie gospodarczym zaspokajających najważniejsze potrzeby socjalne</u> <u>art. 2 ust. 2 lit. j) dyrektywy w sprawie usług, zwłaszcza</u> <u>socialnych w rozumieniu</u> w zakresie opieki zdrowotnej, opieki nad dziećmi, <u>pomocy osobom starszym</u> , szkoleń zawodowych, dostępu do rynku pracy, budownictwa socjalnego, opieki nad słabszymi grupami społecznymi oraz włączenia społecznego tych grup. Niniejszą literę stosuje się wyłącznie w przypadkach, gdy rekompensatę przyznaje się przedsiębiorstwom, których działalność jest ograniczona do jednej lub kilku usług, o których mowa w niniejszej literze lub w lit. b). Realizacja usług pomocniczych bezpośrednio związanych z główną działalnością nie uniemożliwia jednak stosowania niniejszej litery.

Uzasadnienie

Zob. poprawka dotycząca nowego punktu po punkcie 11. Odniesienie do decyzji Komisji.

Poprawka 9

Artykuł 1 ust. 2

Tekst zaproponowany przez Komisję	Poprawka KR-u
Niniejsza decyzja ma zastosowanie wyłącznie w przypadkach, gdy okres powierzenia świadczenia usług w ogólnym interesie gospodarczym jest ograniczony do maksymalnie 10 lat. Akty powierzenia, które obejmują dłuższe okresy, są objęte niniejszą decyzją wyłącznie wtedy, gdy dostawca usług musi przeprowadzić znaczne inwestycje, które muszą być amortyzowane przez cały okres świadczenia powierzonych usług zgodnie z ogólnie przyjętymi zasadami rachunkowości. Jeśli podczas okresu powierzenia warunki stosowania niniejszej decyzji przestaną być spełnione, środek pomocy należy zgłosić zgodnie z art. 108 ust. 3 TFUE.	Niniejsza decyzja ma zastosowanie wyłącznie w przypadkach, gdy okres powierzenia świadczenia usług w ogólnym interesie gospodarczym jest ograniczony do maksymalnie 10 lat. Akty powierzenia, które obejmują dłuższe okresy, są objęte niniejszą decyzją wyłącznie wtedy, gdy dostawca usług musi przeprowadzić znaczne inwestycje, które muszą być amortyzowane przez cały okres świadczenia powierzonych usług zgodnie z ogólnie przyjętymi zasadami rachunkowości. Jeśli podczas okresu powierzenia warunki stosowania niniejszej decyzji przestaną być spełnione, środek pomocy należy zgłosić zgodnie z art. 108 ust. 3 TFUE.

Uzasadnienie

Zob. punkt 13 opinii.

Poprawka 10

Artykuł 4 ust. 6

Tekst zaproponowany przez Komisję	Poprawka KR-u
<p>Na potrzeby niniejszej decyzji stopa zwrotu z kapitału, która nie przekracza odnośnej stopy swap powiększonej o premię w wysokości 100 punktów bazowych, jest uznawana za rozsądną w każdym przypadku. Odnośna stopa swap to stopa swap, której wymagalność i waluta odpowiadają okresowi obowiązywania aktu powierzenia i określonej w nim walucie. Jeśli świadczenie usług w ogólnym interesie gospodarczym nie jest związane z istotnym ryzykiem handlowym lub umownym, np. ponieważ koszty netto ex post są zasadniczo w pełni rekompensowane, rozsądny zysk nie może przekraczać odpowiedniej stopy swap powiększonej o premię w wysokości 100 punktów bazowych.</p>	<p>Na potrzeby niniejszej decyzji stopa zwrotu z kapitału, która nie przekracza odnośnej stopy swap powiększonej o premię w wysokości 100 punktów bazowych, jest uznawana za rozsądną w każdym przypadku. Odnośna stopa swap to stopa swap, której wymagalność i waluta odpowiadają okresowi obowiązywania aktu powierzenia i określonej w nim walucie. Jeśli świadczenie usług w ogólnym interesie gospodarczym nie jest związane z istotnym ryzykiem handlowym lub umownym, np. ponieważ koszty netto ex post są zasadniczo w pełni rekompensowane, rozsądny zysk nie może przekraczać odpowiedniej stopy swap powiększonej o premię w wysokości 100 punktów bazowych.</p>

Uzasadnienie

Zob. poprawka dotycząca nowego punktu po punkcie 15. Odniesienie do decyzji Komisji.

Poprawka 11

Artykuł 4 ust. 7

Tekst zaproponowany przez Komisję	Poprawka KR-u
<p>W przypadku gdy wykorzystanie stopy zwrotu z kapitału jest niemożliwe, państwa członkowskie mogą opierać się na innych wskaźnikach poziomu zysku w celu określenia rozsądnego zysku, takich jak mierniki księgowe (np. średnia stopa zwrotu z kapitału własnego (ang. ROE)¹⁵, stopa zwrotu z zaangażowanego kapitału (ROCE), stopa zwrotu z aktywów (ROA) lub stopa zwrotu ze sprzedaży (ROS)). Niezależnie od wybranego wskaźnika państwo członkowskie musi być w stanie przekazać Komisji, na jej wniosek, odpowiednie dane potwierdzające, że zysk nie przekracza zysku, którego wymagałoby typowe przedsiębiorstwo podczas podejmowania decyzji, czy świadczyć daną usługę, np. poprzez przedstawienie danych o zwrocie uzyskanym z podobnego typu zamówień udzielonych na warunkach rynkowych.</p>	<p>W przypadku gdy wykorzystanie stopy zwrotu z kapitału jest niemożliwe, państwa członkowskie mogą opierać się na innych wskaźnikach poziomu zysku w celu określenia rozsądnego zysku, takich jak mierniki księgowe (np. średnia stopa zwrotu z kapitału własnego (ang. ROE)¹⁵, stopa zwrotu z zaangażowanego kapitału (ROCE), stopa zwrotu z aktywów (ROA) lub stopa zwrotu ze sprzedaży (ROS)). Niezależnie od wybranego wskaźnika państwo członkowskie musi być w stanie przekazać Komisji, na jej wniosek, odpowiednie dane potwierdzające, że zysk nie przekracza zysku, którego wymagałoby typowe przedsiębiorstwo podczas podejmowania decyzji, czy świadczyć daną usługę, np. poprzez przedstawienie danych o zwrocie uzyskanym z podobnego typu zamówień udzielonych na warunkach rynkowych.</p>

Uzasadnienie

Zob. poprawka dotycząca nowego punktu po punkcie 15. Odniesienie do decyzji Komisji.

Bruksela, 11 października 2011 r.

Przewodnicząca
Komitetu Regionów
Mercedes BRESSO

**Opinia Komitetu Regionów „Rola władz lokalnych i regionalnych w realizacji celów strategii
»Europa 2020«”**

(2012/C 9/10)

KOMITET REGIONÓW

- Zwraca uwagę na swe zdecydowane zaangażowanie na rzecz swojej propozycji dotyczącej ustanowienia terytorialnego paktu władz lokalnych i regionalnych na rzecz strategii „Europa 2020” w celu zapewnienia wielopoziomowej odpowiedzialności za realizację tej strategii poprzez skuteczne partnerstwo pomiędzy władzami publicznymi na poziomie Unii Europejskiej oraz na szczeblu krajowym, regionalnym i lokalnym. Propozycję tę popiera Parlament Europejski, Komisja Europejska i Rada Europejska. Pakty terytorialne powinny koncentrować się na kilku indywidualnych priorytetach o szczególnym znaczeniu dla danego regionu.
- Dostrzega ogromną lukę pomiędzy najnowszą wiedzą naukową a praktyką życiową. Aby przekształcić wyniki badawcze na innowacje, dostosowane do warunków lokalnych i mające zastosowanie w całej Europie, należy podjąć zdecydowane działania na szczeblu regionalnym.
- Podkreśla znaczenie rozwoju innowacyjności lokalnej w oparciu o inteligentną specjalizację i uzupełnianie się z sąsiadującymi regionami.
- Zachęca pionierskie regiony do tworzenia europejskich konsorcjów łączących różne zdolności w celu opracowywania nowatorskich innowacji społecznych o zastosowaniu ogólnoeuropejskim. Za pośrednictwem różnych podmiotów działających na jego terenie każdy region może stać się pionierem w oparciu o własne potrzeby i mocne strony.
- Zachęca regiony do dążenia do otwartych innowacji w ramach zorientowanej na człowieka wizji partnerstw między podmiotami sektora publicznego i prywatnego a uniwersytetami i innymi ośrodkami wiedzy, które odgrywają kluczową rolę, tj. do unowocześnienia koncepcji „potrójnej spirali”.

Sprawozdawca Markku MARKKULA (FI/PPE), członek Rady Miasta Espoo, członek Rady Regionu Helsinki-Uusimaa

Dokument źródłowy /

I. ZALECENIA POLITYCZNE

KOMITET REGIONÓW

Najważniejsze przesłania: w odniesieniu do potrzeby radykalnych przemian na szczeblu lokalnym i regionalnym

1. Uznaje, że strategia „Europa 2020” jest zarówno przekrojowym planem reformy strukturalnej, jak i strategią wyjścia z kryzysu. Strategia „Europa 2020” obejmuje ponadto szerszy zestaw celów i bardziej zintegrowane zarządzanie gospodarką⁽¹⁾. W tym kontekście władze lokalne i regionalne mają możliwość i są zobowiązane politycznie do zajęcia się kwestiami gospodarczymi, społecznymi i środowiskowymi z perspektywy terytorialnej.

2. Podkreśla, że dobre plany i nawet właściwe analizy nie wystarczają do osiągnięcia satysfakcjonujących rezultatów, na co wskazuje niepowodzenie strategii lizbońskiej. Należy poczynić odważne kroki w praktyce i przekazać wszystkim szczeblom władzy w państwach członkowskich – władzy lokalnej i regionalnej, a także centralnej – większą odpowiedzialność oraz zaangażować wszystkie inne zainteresowane podmioty. Regiony trzeba zachęcać do tworzenia regionalnych platform innowacji, które działałyby jako ukierunkowane na popyt centra usług i promowałyby wykorzystywanie międzynarodowej wiedzy w celu realizacji strategii „Europa 2020”, inteligentną specjalizację oraz współpracę w ramach UE z uwzględnieniem interesów poszczególnych regionów. W tym celu musimy zastosować nowe dynamiczne rozumienie regionalnych ekosystemów innowacji, w których przedsiębiorstwa, miasta i uczelnie wyższe, a także inne podmioty sektora publicznego i prywatnego („potrójna spirala”) uczą się współpracować ze sobą na nowe i kreatywne sposoby w celu pełnego wykorzystania swojego innowacyjnego potencjału.

3. Podkreśla, że biorąc pod uwagę to, że regiony stały się najważniejszymi graczami w wielu obszarach polityki, w tym w zakresie polityki społecznej, gospodarczej, przemysłowej, edukacyjnej i polityki ochrony środowiska oraz polityki innowacji, mają one do odegrania kluczową rolę we wdrażaniu strategii „Europa 2020” na zasadzie partnerstwa. Będzie to wymagało zakrojonego na szeroką skalę, kompleksowego, otwartego i multidyscyplinarnego podejścia, łączącego w sobie wiele uzupełniających się walorów regionów i miast.

4. Zdecydowanie popiera potrzebę – zgodnie ze stwierdzeniem Komisji – pełnego włączenia krajowych programów reform (KPR) oraz programów stabilności i konwergencji do krajowych procedur budżetowych, a także zaangażowania władz lokalnych i regionalnych oraz odpowiednich zainteresowanych podmiotów w opracowywanie i wdrażanie KPR⁽²⁾.

5. Apeluje o przeprowadzenie radykalnych przemian poprzez umożliwienie regionom i miastom skoncentrowania się na:

- trwającej fundamentalnej zmianie w kulturze pracy w kierunku zorganizowanej współpracy, wymiany wiedzy i wspólnego wykorzystywania zasobów zamiast prowadzenia odrębnych prac nad procesami przemysłowymi i realizowania odrębnych małych projektów;
- nowych podejściach do przedsiębiorczości przejawiających się w takich zjawiskach jak „Venture Garage Mindset”, które umożliwiają młodemu europejskiemu pokoleniu cyfrowemu współpracę z publicznymi i prywatnymi inwestorami oferującymi kapitał wysokiego ryzyka w celu uczynienia przedsiębiorczości motorem innowacji;
- europejskiej kulturze otwartych innowacji: gdy przedsiębiorstwa prowadzą większą część swoich działań w zakresie badań i rozwoju w otwartej współpracy z najlepszymi uniwersytetami i instytucjami badawczymi, sprzyja to powodzeniu biznesu na szczeblu regionalnym i lokalnym oraz przyspieszeniu wzrostu;
- ludziach jako na głównym atucie naszych społeczeństw: w centrum naszych strategii muszą znaleźć się ludzie; należy opracować nowe sposoby zaangażowania zwłaszcza osób starszych, które przeszły na emeryturę, oraz bezrobotnych młodych ludzi, aby każdy mógł żyć w poczuciu sensu życia oraz mógł i umiał wykorzystywać własny potencjał.

6. Podkreśla, jak ważne jest umożliwienie miejscowej ludności i jej społecznościom wykorzystanie swojego pełnego potencjału. Wymaga to wzmocnienia roli władz lokalnych i regionalnych, i to nie tylko ich tradycyjnej roli jako usługodawców, lecz również jako inicjatorów nowej działalności gospodarczej poprzez aktywną współpracę. Wszystkie podmioty powinny ze sobą współpracować w celu wykształcenia regionalnej kultury współpracy, charakteryzującej się zdolnością reagowania na motywy, cele i zasoby lokalnej ludności i ich społeczności.

Najważniejsze przesłania: w odniesieniu do roli regionalnych decydentów jako inicjatorów zmian i rzeczników innowacji społecznych

7. Z zadowoleniem przyjmuje szerszą wizję strategiczną, która obejmuje wymiary społeczny i środowiskowy jako równorzędne i uzupełniające się filary wzrostu gospodarczego, oraz apeluje, by we wszystkich inicjatywach przewodnich na rzecz wdrożenia trzech celów strategii, tj. inteligentnego i zrównoważonego rozwoju sprzyjającego włączeniu społecznemu, uznano istotne znaczenie innowacji społecznych.

8. Wzywa decydentów, zarówno publicznych, jak i prywatnych, do uznania potrzeby funkcjonowania w ramach działalności przedsiębiorstw o zasięgu globalnym nowych umiejętności, kompetencji, struktur i praktyk w zakresie przywództwa i zarządzania.

⁽¹⁾ Europejski semestr i roczna wizja wzrostu gospodarczego, COM(2011) 11.

⁽²⁾ Komisja Europejska, strategia „Europa 2020”, COM(2010) 2020 wersja ostateczna, oraz pismo Sekretarza Generalnego do Komitetu Regionów z dnia 19 lipca 2010 r.

9. Zachęca regionalnych decydentów i osoby odpowiedzialne za wyznaczanie kierunków polityki do pełnienia funkcji inicjatorów zmian oraz do opracowania strategicznych ram rozwoju regionalnego opartego na innowacyjności, zważywszy na to, że innowacje poprawiają jakość i zwiększają efektywność wydatków publicznych i prywatnych, a także mogą w znaczący sposób przyczynić się do wzrostu gospodarczego i tworzenia nowych miejsc pracy. Zadaniem polityki jest określenie atutów właściwych dla danego regionu i bazowanie na nich w celu osiągnięcia strategicznych celów rozwoju. W tym celu regiony muszą nakreślić rozsądną i realistyczną wizję swojej przyszłości gospodarczej i społecznej oraz sformułować szerszą, bardziej zintegrowaną i skuteczniejszą kombinację polityk. Będzie to wymagało połączenia instrumentów z różnych obszarów polityki i poziomów sprawowania rządów, wsparcia zdobywania, rozpowszechniania i wykorzystywania wiedzy, a także opracowania spójnych pakietów politycznych, wspieranych lepszym systemem pomiaru, przyszłościowym planowaniem wydatków i eksperymentowaniem opartym na dowodach naukowych.

10. Proponuje, by mając na względzie osiągnięcie celu przedstawionego powyżej, Komisja we współpracy z regionami i ekspertami z różnych dziedzin rozpoczęła potrzebne projekty na rzecz rozwoju. Należy między innymi opracować metody umożliwiające uzyskanie na podstawie ogólnych danych statystycznych informacji i prognoz, które można będzie zastosować do analizy konkretnego regionu lub tematu.

11. Zachęca pionierskie regiony do tworzenia europejskich konsorcjów łączących różne zdolności w celu opracowywania nowatorskich innowacji społecznych o zastosowaniu ogólnoeuropejskim. Za pośrednictwem różnych podmiotów działających na jego terenie każdy region może stać się pionierem w oparciu o własne potrzeby i mocne strony.

12. Apeluje o opracowanie ukierunkowanego procesu uczenia się, łączącego różne poziomy kształtowania polityki, w celu koordynacji wykorzystania zasobów i wzmocnienia skutków podejmowanych działań. Aby zbudować wspólny potencjał, należy opracować programy Executive MBA, obejmujące wielopoziomowe, strategiczne procesy kształtowania polityki, przeznaczone dla decydentów, starszych urzędników służby cywilnej, menadżerów z sektora przemysłu i naukowców. Tego rodzaju programy szkoleniowe są potrzebne zarówno na szczeblu europejskim, jak i regionalnym. Umożliwią one wzmocnienie roli decydentów regionalnych z różnych krajów w realizacji strategii „Europa 2020”, a także pogłębienie współpracy między nimi i rozpowszechnienie sprawdzonych rozwiązań.

II. ZALECENIA DOTYCZĄCE ROLI WŁADZ LOKALNYCH I REGIONALNYCH W ODNIESIENIU DO SIĘDMU INICJATYW PRZEWODNICH

W odniesieniu do potrzeby współpracy interdyscyplinarnej

13. Podkreśla potrzebę podjęcia wspólnych działań i zakrojonej na szeroką skalę współpracy w ramach różnych inicjatyw przewodnich w celu umożliwienia i wsparcia skutecznego wdrożenia strategii „Europa 2020”. Za pomocą takiego podejścia władze lokalne i regionalne będą w stanie rozwinąć współpracę międzyterytorialną. W szczególności będą one mogły promować podejścia funkcjonujące na zasadzie otwartej

platformy, a także zwiększyć możliwość wielokrotnego wykorzystania i interoperacyjność opracowywanych przez siebie rozwiązań i struktur. Mimo że rezultaty końcowe mogą mieć silne zabarwienie lokalne, pod względem struktur i interoperacyjności aktywna współpraca przynosi korzyści skali i prowadzi do wykształcenia szerszych rynków dla działalności lokalnej.

14. Uznaje, że głównym wyzwaniem, jakiemu muszą stawić czoła władze lokalne i regionalne (biorąc pod uwagę dużą liczbę działań wynikających z inicjatyw przewodnich i związanych z nimi), jest znalezienie sposobu na przyspieszenie wdrożenia najistotniejszych działań. W celu zwiększenia regionalnego oddziaływania inicjatyw przewodnich należy uwzględnić kilka aspektów, do których zalicza się:

- ich wpływ, specjalizację i skalowalność oraz zdolność do podnoszenia świadomości społecznej;
- skuteczne wykorzystywanie benchmarkingu, wymianę najlepszych praktyk i współpracę między regionami;
- opracowanie systemów pomiaru tworzenia wartości, a także innowacji społecznych, koncepcji i metod oraz platform na rzecz partnerstw publiczno-prywatnych z udziałem obywateli;
- świadomość znaczenia dialogu pomiędzy środowiskiem naukowym i społeczeństwem, systemowej natury innowacji oraz elementów prognozowania przeznaczonych dla podmiotów lokalnych i regionalnych;
- przede wszystkim każdej inicjatywie przewodniej powinna towarzyszyć ocena zaproponowanych środków pod względem wpływu na budżet.

W odniesieniu do inicjatywy przewodniej „Unia innowacji” uznaje szczególną potrzebę:

- a) wsparcia takich inicjatyw jak: region wiedzy, „żywe laboratoria” i inteligentne miasta;
- b) tworzenia partnerstw służących jako platformy na rzecz zwiększania bazy wiedzy decydentów regionalnych oraz promowania innowacji społecznych;
- c) utworzenia platformy inteligentnej specjalizacji mającej na celu wspieranie regionów i zachęcanie ich do przyjmowania strategii kładących nacisk na przewagę konkurencyjną oraz potencjalną współpracę z innymi regionami;
- d) wspierania współpracy pomiędzy przedsiębiorstwami i środowiskiem akademickim poprzez tworzenie „przymierzy wiedzy”, ze szczególnym naciskiem na wypełnianie luk w zakresie umiejętności innowacyjnych;
- e) wzmocnienia podstaw naukowych przy stanowieniu polityki przy pomocy europejskiego forum ds. działań przyszłościowych, w którego prace zaangażowane byłyby władze lokalne i regionalne a także inne podmioty sektora publicznego i prywatnego, tak aby udoskonalić naukową podstawę polityk;

- f) szerszego zainteresowania wykorzystywaniem modelu potrojnej spirali w zakresie inicjowania innowacyjnych regionalnych (subregionalnych) klastrów badawczych i rozwijania platform innowacji, a także wzmocnienia działań w ramach trójkąta wiedzy (synergii między działalnością badawczą, edukacyjną i innowacyjną);
- g) wyeliminowania różnic organizacyjnych między organami władz lokalnych i regionalnych w Europie poprzez różne formy partnerstwa i projekty proaktywnej współpracy zmierzające do „Unii innowacji”, które miałyby długofalowy charakter i zachęcałyby instytucje mniejsze pod względem strukturalnym i organizacyjnym do zrzeszania się w celu korzystania ze specjalistycznych umiejętności w sposób stabilny i zorganizowany.

W odniesieniu do inicjatywy przewodniej „Mobilna młodzież” uznaje szczególną potrzebę:

- a) skoncentrowania się na kompetencjach kluczowych dla społeczeństwa opartego na wiedzy, takich jak umiejętność uczenia się, znajomość języków obcych i kultury, umiejętności w zakresie przedsiębiorczości i innowacji, umiejętności interpersonalne oraz zdolność do pełnego wykorzystania możliwości TIK;
- b) powiązania edukacji formalnej, nieformalnej i pozaformalnej z potrzebami rynku pracy w celu zwiększenia możliwości zatrudnienia młodych ludzi i umożliwienia im realizacji ich potencjału oraz rozwoju osobistego i zawodowego;
- c) stwarzania okazji do mobilności możliwie największej liczby młodych ludzi niezależnie od ich pochodzenia, sytuacji finansowej lub położenia geograficznego regionu, z którego pochodzą;
- d) dalszego opracowywania europejskich instrumentów i narzędzi służących ułatwianiu i ożywianiu mobilności edukacyjnej we wszystkich częściach systemu edukacji;
- e) wsparcia włączenia dokumentu Europass (wzór europejskiego CV) do przyszłego „europejskiego paszportu umiejętności” w celu promowania mobilności;
- f) podejmowania inicjatyw współpracy władz publicznych na zasadzie zawierania porozumień w celu szukania jak najlepszych rozwiązań zmierzających do rzetelnego przygotowania ucznia do odpowiedzialnego dorosłego życia, zacieśniania współpracy między szkołami zawodowymi a pracodawcami i uczelniami w zakresie wprowadzania optymalnych ścieżek kształcenia, w tym zawodowego, spełniających oczekiwania uczniów i pracodawców, współuczestnictwa pracodawców w identyfikowaniu problemów edukacyjnych i wypracowywanie sposobów ich rozwiązywania, wspierania szkół w realizacji przygotowawczych programów edukacyjnych, uczestnictwa młodzieży w prowadzonych praktykach zawodowych oraz popularyzacji kształcenia ustawicznego wśród pracodawców;
- g) podkreślenia tego, że podstawy zdrowia i mobilności, które są warunkiem wysokiej jakości życia, kształtują się już w młodym wieku, zaś działalność organizacji non-profit stanowi fundament życia społecznego; Komitet wzywa zatem Komisję, by nie rozwijała dalej tych propozycji, które zagrażają istnieniu oraz sytuacji ekonomicznej

stowarzyszeń (opublikowanej przez Komisję Europejską Zielonej księgi w sprawie przyszłości podatku VAT (COM(2010) 695)).

W odniesieniu do inicjatywy przewodniej „Europejska agenda cyfrowa” uznaje szczególną potrzebę:

- a) tworzenia lokalnych agend cyfrowych w celu przyspieszenia optymalnego wykorzystania TIK poprzez zorganizowaną współpracę lokalną, regionalną i europejską;
- b) poprawy interoperacyjności i e-administracji poprzez opracowanie nowych zastosowań, takich jak usługi elektroniczne ukierunkowane na człowieka, e-nauczanie, e-zdrowie, e-głosowanie, e-administracja, inteligentne systemy transportowe i regionalne modelowanie informacji w planowaniu urbanistycznym;
- c) promowania cyfrowego jednolitego rynku jako podstawy Europejskiej agendy cyfrowej oraz wsparcia pionierskich przedsięwzięć na dużą skalę wykorzystujących najwyższej jakości europejską wiedzę specjalistyczną oraz angażujących różne zainteresowane podmioty;
- d) zapewnienia szerokopasmowego dostępu po rozsądnej cenie na wszystkich obszarach i prowadzenia projektów pilotażowych, których celem jest zniwelowanie różnic pod względem dostępności;
- e) opracowywania wspólnych rozwiązań zagadnień związanych z ochroną danych i kwestii bezpieczeństwa dotyczących produktów i usług TIK; rozwiązania te są podstawowym warunkiem zdobycia zaufania obywateli i wykorzystania możliwości.

W odniesieniu do inicjatywy przewodniej „Europa efektywnie korzystająca z zasobów” uznaje szczególną potrzebę:

- a) poprawy sprawowania rządów w zakresie przeciwdziałania zmianie klimatu, przy włączeniu w te działania władz lokalnych i regionalnych jako podmiotów odgrywających główną rolę w wysiłkach podejmowanych na rzecz przeciwdziałania zmianie klimatu i łagodzenia jej skutków oraz upowszechniania bardziej zrównoważonego korzystania z zasobów, a także zachęcania producentów i konsumentów do przyjęcia takiego podejścia, które jest bardziej przyjazne dla klimatu i promuje efektywne korzystanie z zasobów;
- b) opracowania ukierunkowanych na użytkowników systemów pomiaru tworzenia wartości i oceny skutków, z których to systemów korzystałyby różne szczeble sprawowania rządów w związku z kształtowaniem zrównoważonego społeczeństwa wiedzy i – w tym kontekście – zmniejszenia liczby wskaźników, tak aby zagwarantować, że strategie będą sporządzane w sposób efektywny, przejrzysty i zrozumiały dla opinii publicznej;
- c) przyjęcia lokalnych lub regionalnych strategii w zakresie klimatu i energii, przewidujących zwiększenie udziału ekologicznych zamówień publicznych w budżetach publicznych, łącznie z projektami finansowanymi ze środków państw członkowskich i Unii Europejskiej;
- d) korzystania z planów i paktów działania w celu mobilizacji wsparcia politycznego i promowania inwestowania w infrastrukturę przyjazną dla klimatu, modernizację systemu energetycznego i ekologiczne usługi publiczne.

W odniesieniu do inicjatywy przewodniej „Polityka przemysłowa w erze globalizacji” uznaje szczególną potrzebę:

- a) wspierania modernizacji przemysłu za pośrednictwem strategicznych projektów europejskich mających służyć zwiększeniu skuteczności przepływu wiedzy i technologii na arenie międzynarodowej (w takich dziedzinach jak ekologiczny transport i energooszczędne budynki);
- b) zapewnienia twórczej wymiany pomysłów i modeli biznesowych za pośrednictwem takich inicjatyw jak „Europejski Region Przedsiębiorczości”, tak aby zachęcić władze lokalne i regionalne do promowania nowych rozwiązań w odniesieniu do MŚP i kultury przedsiębiorczości;
- c) promowania koncepcji regionalnych ekosystemów innowacji oraz ściślejszej współpracy pomiędzy strukturami produkcyjnymi, szkołami wyższymi i ośrodkami technologicznymi w celu przyczynienia się do wzrostu gospodarczego i tworzenia nowych miejsc pracy;
- d) wdrożenia rozwiązań na rzecz godzenia pracy z życiem rodzinnym, polegających na poprawie jakości usług publicznych, np. zapewnieniu wystarczającej ilości placówek oferujących całodzienną opiekę nad dziećmi, oraz wspieraniu kształtowania środowiska pracy tak, by było przyjazne rodzinie, m.in. dzięki elastycznym modelom czasu pracy i zatrudnienia.

W odniesieniu do inicjatywy przewodniej „Program na rzecz nowych umiejętności i zatrudnienia” uznaje szczególną potrzebę:

- a) zapewniania warunków do tworzenia miejsc pracy oraz lokalnych środków służących zarządzaniu zmianami przemysłowymi i gospodarczymi, na przykład poprzez określenie rozbieżności pomiędzy e-umiejętnościami oraz powiązanych możliwości gospodarczych;
- b) promowania partnerstw strategicznych pomiędzy władzami lokalnymi i regionalnymi, instytucjami edukacyjnymi i przedsiębiorstwami w celu wzmocnienia regionalnych ekosystemów innowacji oraz pogodzenia ich z polityką *flexicurity*;
- c) zachęcania do podejmowania działań lokalnych służących rozwojowi umiejętności wykorzystywania technologii cyfrowych, zmniejszeniu odsetka uczniów przedwcześnie kończących naukę, promowaniu uczenia się przez całe życie i umożliwieniu większego uczestnictwa starszemu pokoleniu;
- d) tworzenia silniejszych powiązań pomiędzy przedsiębiorstwami i szkołami wyższymi, na przykład poprzez włączenie do wszystkich programów uniwersyteckich praktyk „premiowanych punktami” oraz uwzględniania przy opracowywaniu programów także potrzeb osób jednocześnie uczących się i pracujących oraz wyzwania, z jakimi się zmagają, np. poprzez oferowanie krótszych pobytów za granicą i „internacjonalizacji w domu” („Internationalisation at Home”).

W odniesieniu do inicjatywy przewodniej „Europejski program walki z ubóstwem” uznaje szczególną potrzebę:

- a) opracowania lokalnego i regionalnego programu na rzecz włączenia społecznego w celu zwiększenia skuteczności lokalnych usług społecznych i zapewnienia do nich powszechnego dostępu;

- b) wykorzystywania kompetencji prawnych oraz programów dostosowanych do lokalnych potrzeb w sektorach edukacji, budownictwa mieszkaniowego, planowania przestrzennego, usług społecznych, bezpieczeństwa i działalności kulturalnej, ze szczególnym uwzględnieniem młodych ludzi i dzieci;
- c) promowania e-integracji, gospodarki społecznej, działalności wolontariackiej i społecznej odpowiedzialności przedsiębiorstw;
- d) oceny przeprowadzonych reform, w szczególności w odniesieniu do zasięgu, kosztów i wpływu innowacji społecznych, a także do rozpowszechniania w całej Europie i lokalnego stosowania nowych rozwiązań, które okazały się skuteczne.

III. ZALECENIA DOTYCZĄCE WIELOPOZIOMEGO SPRAWOWANIA RZĄDÓW I FINANSOWANIA**Przesłania dotyczące wielopoziomowego sprawowania rządów: w odniesieniu do paktów terytorialnych i odpowiedzialności politycznej**

15. Podkreśla, że celem zwiększenia regionalnego i lokalnego wymiaru strategii jest wzmocnienie zaangażowania państw członkowskich we wdrażanie strategii oraz politycznej odpowiedzialności za jej realizację, co zwiększy jej znaczenie i dostosowanie do potrzeb obywateli.

16. Zwraca uwagę na swe zdecydowane zaangażowanie na rzecz swojej propozycji dotyczącej ustanowienia terytorialnego paktu władz lokalnych i regionalnych na rzecz strategii „Europa 2020” w celu zapewnienia wielopoziomowej odpowiedzialności za realizację tej strategii poprzez skuteczne partnerstwo pomiędzy władzami publicznymi na poziomie Unii Europejskiej oraz na szczeblu krajowym, regionalnym i lokalnym. Propozycję tę popiera Parlament Europejski, Komisja Europejska i Rada Europejska ⁽³⁾.

17. Zauważa, że szereg krajowych programów reform strategii „Europa 2020”, przedłożonych Komisji przez rządy krajowe do kwietnia 2011 r. w ramach europejskiego semestru, zawiera odniesienie do roli odgrywanej przez władze lokalne i regionalne w ich kształtowaniu. Niemniej jednak tylko niektóre KPR zawierają informację o tym, że podejście opierające się na wielopoziomowym sprawowaniu rządów zostało przyjęte w celu wdrożenia niektórych części nowej strategii, i tylko w jednym KPR wyraźnie wspomniano o wniosku KR-u dotyczącym paktów terytorialnych.

18. Gorąco zachęca państwa członkowskie do pomocy swoim regionom i miastom w tworzeniu paktów terytorialnych na rzecz strategii „Europa 2020” ⁽⁴⁾ w celu ustanowienia, wspólnie ze swoimi centralnymi rządami, celów krajowych, zobowiązań i struktur sprawozdawczych z myślą o osiągnięciu celów strategii „Europa 2020”, przy pełnym poszanowaniu krajowych ram ustawodawczych ⁽⁵⁾.

⁽³⁾ Rezolucja Komitetu Regionów „Większe zaangażowanie władz lokalnych i regionalnych w strategię »Europa 2020«”, CdR 199/2010 fin.

⁽⁴⁾ Oświadczenie Prezydium Komitetu Regionów na wiosenne posiedzenie Rady Europejskiej 2011 r., CdR 73/2011.

⁽⁵⁾ Rezolucja Komitetu Regionów „Większe zaangażowanie władz lokalnych i regionalnych w strategię »Europa 2020«”, CdR 199/2010 fin.

19. Podkreśla wartość dodaną paktów terytorialnych. Pakty terytorialne powinny koncentrować się na kilku indywidualnych priorytetach o szczególnym znaczeniu dla danego regionu, przy czym nie powinny one stać się nowym biurokratycznym instrumentem, lecz powinny odzwierciedlać naturalne elementy krajowych programów reform, tak aby zapewnić zgodność z zasadami wielopoziomowego sprawowania rządów i partnerstwa. Mogłyby one przyjąć formę zobowiązań politycznych, ewentualnie uzupełnionych dobrowolnymi umowami pomiędzy organami publicznymi, przy jednoczesnym skoncentrowaniu się na sprawowaniu rządów i wdrażaniu strategii „Europa 2020”. Pakty terytorialne można by ustanowić zwłaszcza w tych obszarach polityki, w których władze lokalne i regionalne odgrywają kluczową rolę w kształtowaniu i realizowaniu najważniejszych celów i inicjatyw przewodnich strategii „Europa 2020”.

20. Przypomina, że istnieje kilka przykładów umów dotyczących wielopoziomowego sprawowania rządów, które mają służyć realizacji wspólnych celów w zakresie rozwoju terytorialnego poprzez zintegrowane i skoordynowane kształtowanie polityki. Umowy te są bardzo zróżnicowane – mają nie tylko różne cele, lecz również odzwierciedlają faktyczne różnice pomiędzy zainteresowanymi państwami i ich różnorodnością społeczno-gospodarczą, kulturalną, instytucjonalną i środowiskową. Jako przykłady można wymienić między innymi umowy obowiązujące w Austrii (pakty terytorialne na rzecz zatrudnienia), Hiszpanii (pakty terytorialne Katalonii na rzecz obszarów wiejskich), Belgii („Flanders in Action Pact 2020” i drugi plan Marshalla dla Walonii), Wielkiej Brytanii (partnerstwo na rzecz obszaru Greater Nottingham), Francji (pakty terytorialne na rzecz włączenia, kontrakty planistyczne między państwem i regionem) i Niemczech (inicjatywa Federalnego Ministerstwa Edukacji i Badań Naukowych na rzecz innowacyjnych i przedsiębiorczych regionów). KR ponownie podkreśla swoje zaangażowanie na rzecz promowania jak najszerzego upowszechniania doświadczeń w celu wsparcia procesów wzajemnego uczenia się⁽⁶⁾. Ponadto zwraca uwagę na wspólne podejmowanie działań mających na celu umacnianie i dalszy rozwój sąsiedzkich kontaktów między wspólnotami i władzami terytorialnymi dwóch lub większej liczby sąsiadujących ze sobą krajów, realizowanej na zasadzie zawierania porozumień o wielostronnej lub dwustronnej współpracy pomiędzy zainteresowanymi stronami.

21. Ponownie zwraca uwagę na przesłanie zawarte w oświadczeniu Prezydium Komitetu Regionów na wiosenne posiedzenie Rady Europejskiej w 2011 r.: pakty terytorialne przyczynią się do nadania nowej strategii wymiaru terytorialnego oraz pomogą skupić się na wszystkich instrumentach politycznych i kanałach finansowania dostępnych na różnych szczeblach zaangażowanych rządów.

22. Podkreśla, że władze lokalne i regionalne powinny realizować cele strategii „Europa 2020” zgodnie z przepisami obowiązującymi na szczeblu krajowym i na poziomie Unii Europejskiej, i w związku z tym wzywa prezydencje Unii Europejskiej do wyrażenia w konkluzjach Rady Europejskiej zdecydowanego poparcia dla zasad wielopoziomowego sprawowania rządów, łącznie z wnioskiem KR-u dotyczącym paktów terytorialnych.

23. Odnotowuje, że z analizy krajowych programów reform (KPR) wynika, iż w większości państw członkowskich władze

lokalne i regionalne nie były wystarczająco zaangażowane w sporządzanie przez państwa członkowskie KPR. Komitet Regionów wzywa państwa członkowskie do możliwie najpełniejszego włączenia władz lokalnych i regionalnych w realizację KPR. Strategia wdrażania ukierunkowana z dołu w górę hierarchii, w której możliwie najpełniej uwzględnia się właściwe szczeble władzy, zgodnie z zasadą pomocniczości, nie tylko zwiększa szanse na powodzenie realizacji KPR, ale także zapewnia szerszą akceptację dla ich realizacji. Komitet Regionów wyraża gotowość do rozwinięcia koncepcji paktów terytorialnych oraz regionalnych programów operacyjnych we współpracy z zainteresowanymi regionami. Umożliwiłoby to sprawne rozpoczęcie realizacji strategii „Europa 2020”, a także wdrożenie inicjatyw przewodnich na szczeblu regionalnym. Do inicjatyw tych należą lokalna agenda cyfrowa, a także lokalna agenda innowacji, które wspomagają regiony w inteligentnej specjalizacji oraz w rozwoju współpracy europejskiej i podstaw ich dobrobytu.

24. Podkreśla znaczenie rozwoju innowacyjności lokalnej w oparciu o inteligentną specjalizację i uzupełnianie się z sąsiadującymi regionami. Pełny potencjał europejskich makroregionów powinno się wykorzystać w celu rozszerzenia rynków i funkcjonowania jako innowacyjny teren badań służący wsparciu wzrostu. W tym kontekście jasno widać, że region Morza Bałtyckiego można by wykorzystać jako region pionierski i pierwowzór dla całej Europy.

Przesłania dotyczące wielopoziomowego sprawowania rządów: w odniesieniu do decydującej roli wdrożenia strategii

25. Dostrzega ogromną lukę pomiędzy najnowszą wiedzą naukową a praktyką życiową. Aby przekształcić wyniki badawcze na innowacje, dostosowane do warunków lokalnych i mające zastosowanie w całej Europie, należy podjąć zdecydowane działania na szczeblu regionalnym. Władze lokalne i regionalne muszą tworzyć partnerstwa publiczno-prywatne i zachęcać obywateli do udziału w nich (tak zwane zorientowane na użytkowników otwarte innowacje w otwartych społecznościach sprzyjające tworzeniu wartości).

26. Podkreśla istotną nadrzędną rolę inicjatyw przewodnich „Unia innowacji”⁽⁷⁾ i „Agenda cyfrowa”⁽⁸⁾ w tworzeniu korzystnych warunków dla wypełnienia luki pomiędzy dostępnymi wynikami badań a praktyką. Należy opracować, a nawet radykalnie zmienić strategiczne i operacyjne praktyki na poziomie lokalnym i regionalnym zgodnie z najnowszymi wynikami badań.

27. Usilnie zachęca do promowania innowacji w usługach, tak by unowocześnić procesy i stosować je w oparciu o cyfrowe podejście systemowe.

28. Zaleca, aby Komisja podjęła szybkie decyzje w celu stworzenia podstawy dla rozwoju jednolitego rynku, a w szczególności cyfrowego jednolitego rynku, oraz sfinansowania kilku zakrojonych na szeroką skalę inicjatyw w dziedzinie B+R, które przyczyniłyby się do multidyscyplinarnego i kreatywnego przekształcenia światowej wiedzy naukowej na praktyczne zastosowania w życiu codziennym. Muszą to być pionierskie inicjatywy, w realizację których należy zaangażować najlepszych ekspertów i inicjatorów zmian działających w różnych dziedzinach.

⁽⁶⁾ W tym celu na stronie internetowej Platformy Monitorowania Strategii „Europa 2020” KR-u uruchomiona została specjalna podstrona.

⁽⁷⁾ Opinia „Projekt przewodni strategii »Europa 2020«: Unia innowacji”, CđR 373/2010 rev. 2.

⁽⁸⁾ Opinia „Europejska agenda cyfrowa”, CđR 104/2010 fin.

29. Apeluje do Komisji o uruchomienie, wspólnie z Komitetem Regionów, szerszej kampanii informacyjnej w celu podniesienia świadomości na temat strategii „Europa 2020” wśród decydentów lokalnych i regionalnych oraz całego społeczeństwa. W tym celu KR proponuje opracowanie, wspólnie z Komisją, „Podręcznika dotyczącego strategii »Europa 2020« dla miast i regionów”, aby wyjaśnić im, w jaki sposób mogą przyczynić się do realizacji strategii, i wskazać im różne źródła finansowania (na szczeblu krajowym, regionalnym i lokalnym oraz na poziomie Unii Europejskiej).

30. Potwierdza, że w dalszym ciągu będzie monitorował realizację strategii „Europa 2020” w terenie za pośrednictwem swojej Platformy Monitorowania Strategii „Europa 2020”. Jako wkład w sukces nowej strategii w kontekście europejskiego semestru co roku w grudniu, czyli przed przedstawieniem przez Komisję rocznej wizji wzrostu gospodarczego i przed wiosennym posiedzeniem Rady Europejskiej, będą publikowane wyniki monitorowania prowadzonego przez KR.

Przesłania dotyczące finansowania: w odniesieniu do potrzeby synergii pomiędzy różnymi źródłami finansowania

31. Podkreśla, że prawdziwym wyzwaniem dla Unii Europejskiej, państw członkowskich i regionów jest stworzenie wymaganej synergii pomiędzy instrumentami finansowania sektorów publicznego i prywatnego w celu wdrożenia strategii „Europa 2020”, oraz apeluje o zwiększenie koordynacji między krajowymi, regionalnymi i lokalnymi budżetami publicznymi w celu umożliwienia regionom i miastom lepszego wykorzystania funduszy strukturalnych i innych programów Unii Europejskiej.

32. W szczególności podkreśla potrzebę postępów, jeśli chodzi o koncentrowanie zasobów na realizacji celów strategii „Europa 2020”, oraz zwraca uwagę na połączenie polityki spójności ze strategią „Europa 2020”, które faktycznie umożliwiają dalszą pomoc biedniejszym regionom Unii Europejskiej w odrabianiu strat, usprawnianiu koordynacji pomiędzy unijnymi strategiami politycznymi oraz przekształcaniu polityki spójności w główny czynnik sprzyjający wzrostowi w całej Unii Europejskiej przy jednoczesnym stawianiu czoła wyzwaniom społecznym, takim jak starzenie się i zmiana klimatu⁽⁹⁾.

33. Potwierdza w tym celu swoje zainteresowanie dwoma wnioskami Komisji dotyczącymi nowych wieloletnich ram finansowych obejmujących okres po 2013 r.⁽¹⁰⁾, a mianowicie: umowami o partnerstwie w dziedzinie rozwoju i inwestycji, zawieranymi między Komisją a każdym państwem członkowskim, odzwierciedlającymi zobowiązania partnerów na szczeblu krajowym, regionalnym i lokalnym, oraz wspólnymi ramami strategicznymi mającymi na celu zwiększenie spójności strategii politycznych na rzecz realizacji strategii „Europa 2020” oraz osiągnięcie celów w zakresie spójności, zastępującymi istniejące oddzielne pakiety wytycznych.

34. Przypomina, że działania z zakresu polityki spójności mają służyć opracowaniu regionalnych systemów innowacji i instrumentów współpracy terytorialnej, udostępnieniu kapitału

podwyższonego ryzyka i środków przyspieszających wprowadzenie innowacyjnych produktów i zachęcających do tworzenia sieci pomiędzy przedsiębiorstwami, środowiskiem naukowym i administracją⁽¹¹⁾.

35. Przypomina o potrzebie opracowania lepszych systemów pomiaru niż samo PKB w celu zajęcia się takimi sprawami jak: zmiana klimatu, efektywne wykorzystanie zasobów, jakość życia czy włączenie społeczne, oraz zwraca uwagę na to, że wskaźniki stosowane przez władze lokalne, regionalne i krajowe oraz przez instytucje Unii Europejskiej muszą być jednolite, a także muszą wspierać tworzenie i rozpowszechnianie innowacji społecznych oraz spójność przyjmowania decyzji⁽¹²⁾. Podczas wdrażania i oceniania polityki spójności należy uwzględnić te dodatkowe wskaźniki w celu lepszego odzwierciedlenia rozwoju poszczególnych regionów⁽¹³⁾.

36. Wzywa Komisję, by ułatwiała tworzenie nowych partnerstw terytorialnych poprzez uproszczenie i poprawę sposobu zarządzania programami współpracy międzyregionalnej⁽¹⁴⁾.

37. Apeluje o zwiększenie możliwości regionów i miast w zakresie korzystania z siódmego programu ramowego, programu na rzecz konkurencyjności i innowacji oraz innych podobnych inicjatyw. Szczególny nacisk należy położyć na pełne wykorzystanie cyfryzacji i nowych kluczowych technologii wspomagających w celu modernizacji regionalnej polityki innowacyjności.

Przesłania dotyczące finansowania: w odniesieniu do otwartych innowacji i zamówień publicznych sprzyjających efektywnemu wykorzystaniu zasobów

38. Uznaje, że innowacje wynikają z połączenia różnych elementów i multidyscyplinarnych podejść, oraz wzywa do podjęcia działań mających na celu zwiększenie strukturalnego i relacyjnego kapitału regionów, zarówno w ramach wspólnot związanych praktyką, jak i we współpracy z innymi.

39. Uważa, że przedsiębiorstwa muszą otworzyć się na nowe sposoby myślenia oraz powszechnie wykorzystywać zbiorowe zasoby dostępne w ramach ich regionów i że w związku z tym ich sukces jest uzależniony od kapitału społecznego. Z drugiej strony KR zachęca regiony do dążenia do otwartych innowacji w ramach zorientowanej na człowieka wizji partnerstw między podmiotami sektora publicznego i prywatnego a uniwersytetami i innymi ośrodkami wiedzy, które odgrywają kluczową rolę, tj. do unowocześnienia koncepcji „potrójnej spirali”.

40. Z zadowoleniem przyjmuje wykorzystanie zamówienia przedkomercyjnego jako narzędzia łączącego innowacje społeczne z rozwiązaniami technologicznymi oraz podkreśla, że unowocześnienie przepisów dotyczących zamówień musi wzmacniać rolę sektora publicznego w celu uzyskania najlepszej relacji jakości do ceny⁽¹⁵⁾. Pod warunkiem, że możliwa będzie koordynacja specyfikacji i procesów między regionami, przedkomercyjne zamówienia publiczne również mogą być istotnym bodźcem do stworzenia w Europie jednolitego rynku.

⁽¹¹⁾ Opinia „Wkład polityki spójności w strategię »Europa 2020«”, CDR 223/2010 fin.

⁽¹²⁾ Opinia „Pomiar postępu: wyjść poza PKB”, CDR 163/2010 fin.

⁽¹³⁾ Opinia „Piąte sprawozdanie w sprawie spójności”, CDR 369/2010 fin.

⁽¹⁴⁾ Ibid.

⁽¹⁵⁾ Opinia „Modernizacja polityki UE w dziedzinie zamówień publicznych”, CDR 70/2011 fin.

⁽⁹⁾ Przegląd budżetu UE — COM(2010) 700.

⁽¹⁰⁾ Przedstawionymi również w przeglądzie budżetu UE — COM(2010) 700.

41. Ponownie podkreśla, że przedkomercyjne zamówienia publiczne można jeszcze bardziej wzmocnić poprzez ich połączenie z otwartymi innowacjami mającymi na celu przyspieszenie rozwoju ekologicznego społeczeństwa opartego na wiedzy, innymi słowy, jeśli takie zamówienia będą wykorzystywane do opracowywania wspólnych, nadających się do powielenia rozwiązań dotyczących stworzenia takiej infrastruktury i takich usług, na których opierają się nowoczesne ekosystemy innowacji w warunkach rzeczywistych.

Bruksela, 12 października 2011 r.

Przewodnicząca
Komitetu Regionów
Mercedes BRESSO

Opinia Komitetu Regionów „Strategia skutecznego wprowadzania w życie Karty praw podstawowych”

(2012/C 9/11)

KOMITET REGIONÓW

- Przyjmuje z zadowoleniem wzmocnienie praw podstawowych w Unii Europejskiej. Mimo solidnych ram regulacyjnych w zakresie praw człowieka w Europie, występują nieprawidłowości w ich zagwarantowaniu w praktyce.
- Popiera trzy główne elementy strategii Komisji, lecz jednocześnie stwierdza, że strategia skierowana jest w pierwszym rzędzie do instytucji i mowa w niej przede wszystkim o tym, co powinna i musi robić Komisja. Komitet opowiada się za bardziej strategicznym podejściem do wdrażania Karty, co wymaga włączenia wszystkich instytucji, także organów szczebla lokalnego i regionalnego.
- Deklaruje chęć współpracy przy „kształtowaniu kultury ochrony i propagowania praw podstawowych” na różnych szczeblach politycznych. Współpraca ta obejmuje także lepsze informowanie obywateli o prawach podstawowych oraz pogłębianie wśród urzędników Unii Europejskiej, państw członkowskich oraz władz lokalnych i regionalnych wiedzy o Kartie praw podstawowych jako bezpośrednio obowiązującym prawie.
- Jest zdania, że zaproponowana strategia powinna zawierać jaśniejsze sformułowania co do procedury zasięgania opinii na etapie konsultacji przygotowawczych w sprawie proponowanego ustawodawstwa. Procedury te muszą być jasno określone, tak by ocena skutków była rzetelna i użyteczna. Dla umacniania demokracji w Unii Europejskiej ważne jest, by poszczególne strony, w tym podmioty polityczne szczebla lokalnego i regionalnego, miały możliwość wyrażenia swojego stanowiska.

Sprawozdawca	Lotta Håkansson HARJU (SE/PSE), radna gminy Järfälla
Dokument źródłowy	Strategia skutecznego wprowadzania w życie Karty praw podstawowych przez Unię Europejską COM(2010) 573 wersja ostateczna

I. ZALECENIA POLITYCZNE

STANOWISKO KOMITETU REGIONÓW

Kontekst

1. Karta praw podstawowych Unii Europejskiej stała się prawnie wiążąca wraz z wejściem w życie Traktatu z Lizbony. Praw wynikających z Karty można dochodzić przed Trybunałem Sprawiedliwości Unii Europejskiej w Luksemburgu, a sądy krajowe muszą w pełni uwzględniać ją w swoich decyzjach. Ponadto w Traktacie z Lizbony przewiduje się przystąpienie Unii Europejskiej do europejskiej Konwencji o ochronie praw człowieka i podstawowych wolności.

2. Sprawy związane z prawami wynikającymi z europejskiej konwencji praw człowieka rozpatruje Europejski Trybunał Praw Człowieka w Strasburgu. Gdy zatem UE ratyfikuje europejską konwencję praw człowieka, Europejski Trybunał Praw Człowieka w Strasburgu będzie mógł także badać akty prawne UE.

3. Skargi o naruszenie europejskiej konwencji praw człowieka mogą wносить obywatele państw należących do Rady Europy, zaś skargi o naruszenie Karty praw podstawowych UE mogą wносить państwa członkowskie UE, instytucje UE, osoby prawne lub osoby fizyczne. Jednym z warunków koniecznych do sprawnego funkcjonowania ram regulacyjnych w całej Europie jest szybka ratyfikacja europejskiej konwencji praw człowieka przez Unię Europejską.

4. W Karcie praw podstawowych zebrano w jednym dokumencie i jednoznacznie określono wszystkie prawa podstawowe objęte ochroną w Unii Europejskiej. Bezpieczeństwo prawne zostało wzmocnione, a prawa indywidualnego obywatela jaśniej określone. Karta skierowana jest do instytucji UE oraz do państw członkowskich UE, w zakresie, w jakim stosują bądź wdrażają one prawo unijne.

5. W karcie stwierdza się, że nowe artykuły nie rozszerzają kompetencji UE. Należy przestrzegać podziału kompetencji między UE a państwami członkowskimi.

6. W Traktacie UE uznano znaczenie samorządności terytorialnej, umieszczając w nim zapis (art. 4 ust. 2), że Unia szanuje tożsamość narodową państw członkowskich, nierozzerwalnie związaną z ich podstawowymi strukturami politycznymi i konstytucyjnymi, w tym w odniesieniu do samorządu lokalnego i regionalnego. Silny samorząd na szczeblu niższym niż krajowy jest głównym elementem systemu demokratycznego

państw członkowskich UE. Traktat z Lizbony na nowo określił zasadę pomocniczości, rozszerzając ją tak, że po raz pierwszy odnosi się ona zarówno do szczebla krajowego, jak i do regionalnego i lokalnego. Ponadto wszystkie państwa członkowskie UE ratyfikowały Europejską kartę samorządu lokalnego.

7. W komunikacie (COM(2010) 573 wersja ostateczna) Komisja Europejska przedstawia swą strategię. Nadrzędnym celem jest wspieranie „kultury praw podstawowych”. Strategia obejmuje trzy główne elementy, które zatytułowano:

— *Unia powinna stanowić przykład;*

— *Lepiej informować obywateli;*

— *Sprawozdanie roczne ze stosowania Karty.*

8. Strategia koncentruje się przede wszystkim na działaniach i procedurach Komisji i pozostałych instytucji UE. Mowa w niej o tym, że Komisja ma czuwać nad tym, aby wszystkie akty prawne UE, na każdym etapie procesu ustawodawczego, łącznie z wdrażaniem na szczeblu krajowym, regionalnym i lokalnym, były zgodne z Kartą.

Uwagi ogólne

9. Komitet Regionów przyjmuje z zadowoleniem wzmocnienie praw podstawowych w Unii Europejskiej. Mimo solidnych ram regulacyjnych w zakresie praw człowieka w Europie, występują nieprawidłowości w ich zagwarantowaniu w praktyce.

10. Dlatego Komitet z zadowoleniem przyjmuje zainicjowaną przez Komisję Europejską strategię skutecznego wprowadzania w życie Karty praw podstawowych przez Unię Europejską. Komitet podziela pogląd Komisji, zgodnie z którym należy zwiększyć starania na rzecz lepszego stosowania praw, które gwarantuje Unia Europejska.

11. Komitet popiera trzy główne elementy strategii Komisji. Jednocześnie stwierdza, że strategia skierowana jest w pierwszym rzędzie do instytucji i mowa w niej przede wszystkim o tym, co powinna i musi robić Komisja. Komitet opowiada się za bardziej strategicznym podejściem do wdrażania Karty, co wymaga włączenia wszystkich instytucji, także organów szczebla lokalnego i regionalnego.

12. Komitet Regionów uważa za ważne, by w najbliższych latach krytycznie przeanalizować zapisany w traktatach UE i w Karcie podział kompetencji w zakresie praw podstawowych pod kątem jego zrównoważenia, ponieważ treść Karty będzie nabierać konkretnego kształtu zarówno w postaci działań politycznych, jak i w formie orzeczeń sądowych. Karta praw podstawowych nie powoduje rozszerzenia kompetencji UE. Należy odpowiednio uwzględnić rolę, jaka przypada gminom i regionom w systemach politycznych poszczególnych państw.

13. Komitet Regionów zwraca także uwagę na różnorodność przejawów demokracji na szczeblu lokalnym i regionalnym w państwach członkowskich. Zapewniając poszanowanie praw podstawowych, należy respektować tradycje konstytucyjne poszczególnych państw oraz samorządność lokalną. Strategia musi opierać się na współdziałaniu mieszkańców, państwa oraz wszystkich grup społeczeństwa na różnych poziomach organizacji. Trzeba w większym stopniu uwzględnić szczebel lokalny i regionalny, muszą one także odgrywać aktywną rolę we wdrażaniu strategii.

14. Komitet Regionów podkreśla, że kształtowanie i gwarantowanie wielu praw podstawowych odbywa się na szczeblu lokalnym i regionalnym; jako przykład można wymienić choćby ochronę zdrowia (art. 35 Karty), prawo do nauki (art. 14), prawo własności (art. 17), zabezpieczenie społeczne i pomoc społeczną (art. 34), ochronę konsumentów (art. 38), partycypację demokratyczną (art. 39 i 40).

15. Znaczenie szczebla lokalnego i regionalnego dla zapewnienia poszanowania praw człowieka podkreśliły także Kongres Władz Lokalnych i Regionalnych Rady Europy (m.in. w sprawozdaniu „The role of local and regional authorities in the implementation of human rights”, Lars O. Molin, 2010) oraz Agencja Praw Podstawowych UE (m.in. w dialogu z Komisją CIVEX Komitetu Regionów na temat wielopoziomowej ochrony i promowania praw podstawowych w dniu 26 listopada 2010 r.).

16. Aby strategia przyniosła lepsze efekty, a podstawowe prawa mogły być realizowane w pełnym zakresie, znaczenie szczebla lokalnego i regionalnego oraz strategiczna rola gmin i regionów w tej dziedzinie muszą być o wiele bardziej widoczne. Komitet zachęca władze lokalne i regionalne w państwach członkowskich do opracowania i wdrożenia, drogą otwartych konsultacji z obywatelami i zainteresowanymi stronami, własnych kart praw podstawowych, które będą odpowiadały Karcie UE.

17. Komitet Regionów podkreśla, że potrzebne są wspólne wysiłki i wspólna odpowiedzialność wszystkich grup społeczeństwa na wszystkich poziomach jego organizacji. Dlatego zaangażowanie na rzecz skutecznej i sprawnej współpracy między tymi poziomami powinno być ważnym elementem strategii. Konieczny jest regularny dialog między wszystkimi szczeblami politycznymi w UE na temat zapewnienia poszanowania praw podstawowych. Podkreślił to także komisarz Rady Europy ds. praw człowieka Thomas Hammarberg (w zaleceniu dotyczącym systematycznych działań na rzecz stosowania praw człowieka na szczeblu krajowym: „Recommendation on systematic work for implementing human rights at the national level”, CommDH(2009)3).

18. Dobrym przykładem współpracy między wszystkimi poziomami organizacji społeczeństwa jest doroczny dialog na temat wielopoziomowej ochrony i promowania praw podstawowych organizowany przez Komisję CIVEX Komitetu Regionów oraz Agencję Praw Podstawowych UE z siedzibą

w Wiedniu. Istnieje potrzeba regularnego dialogu służącego włączeniu wszystkich szczebli w ochronę i promowanie praw podstawowych oraz informowaniu o tych prawach samorządów lokalnych i regionalnych w całej Unii Europejskiej.

19. Agencja Praw Podstawowych realizuje ponadto projekt mający na celu poprawę współpracy między poszczególnymi szczeblami politycznymi UE. Projekt poświęcony jest współdziałaniu różnych szczebli decyzyjnych w zakresie praw człowieka („Joined-up governance: connecting fundamental rights”), a celem jest koordynacja szczebli politycznych, tak by zapewnić przestrzeganie praw podstawowych.

20. Komitet Regionów deklaruje chęć współpracy przy „kształtowaniu kultury ochrony i propagowania praw podstawowych” na różnych szczeblach politycznych. Współpraca ta obejmuje także lepsze informowanie obywateli o prawach podstawowych oraz pogłębianie wśród urzędników Unii Europejskiej, państw członkowskich oraz władz lokalnych i regionalnych wiedzy o Karcie praw podstawowych jako bezpośrednio obowiązującym prawie. Proponuje, by Komisja wsparła prace nad tworzeniem odpowiednich narzędzi, takich jak np. e-learning, aby zapewnić jednolite podstawy stosowania prawa.

21. Wszystkie państwa członkowskie UE ratyfikowały europejską Konwencję o ochronie praw człowieka i podstawowych wolności, co zobowiązuje je do przestrzegania – także na niższych niż krajowy szczeblach sprawowania rządów – zasady poszanowania zapisanych w niej praw człowieka i podstawowych wolności. Ponadto wszystkie państwa należące do UE ratyfikowały Europejską kartę społeczną Rady Europy (a większość także uaktualnioną kartę społeczną, która rozszerza zakres praw). Prawa wynikające z tych instrumentów przysługują wszystkim osobom w Unii Europejskiej, zatem także obywatelom państw trzecich przebywającym na terenie państwa członkowskiego UE. Treść tych dokumentów zawarta jest w znacznym zakresie także w Karcie praw podstawowych UE.

22. Komitet Regionów podkreśla, że zgodnie z europejską Konwencją o ochronie praw człowieka i podstawowych wolności, prawa podstawowe muszą przysługiwać wszystkim osobom w państwach członkowskich UE, niezależnie od ich obywatelstwa. Prawa te stanowią podstawę godności i wolności, do których musi mieć prawo każdy człowiek, niezależnie od tego, czy jest obywatelem UE, czy nie. Większość artykułów Karty praw podstawowych UE także dotyczy wszystkich, również obywateli państw trzecich.

23. Podkreśla, że prawa podstawowe mają także chronić jednostki słabsze, takie jak np. przybywających do Europy uchodźców, oraz że w związku z tym gwarantowanie praw podstawowych wymaga zaangażowania, a niekiedy i poświęceń ze strony Wspólnoty.

„Unia powinna stanowić przykład”

24. Komitet Regionów jest zdania, że zaproponowana strategia powinna zawierać jaśniejsze sformułowania co do procedury zasięgania opinii na etapie konsultacji przygotowawczych w sprawie proponowanego ustawodawstwa. Procedury te muszą być jasno określone, tak by ocena skutków była rzetelna i użyteczna. Dla umacniania demokracji w Unii Europejskiej ważne jest, by poszczególne strony, w tym podmioty polityczne szczebla lokalnego i regionalnego, miały możliwość wyrażenia swojego stanowiska.

25. Komitet Regionów podkreśla, że już na wstępnym etapie konsultacji poszczególne podmioty muszą dysponować wystarczającym czasem i dostatecznymi możliwościami przekazania swojej opinii. Podmiotami tymi mogą być np. parlamenty krajowe, różnego rodzaju rzecznicy praw lub inne instytucje odpowiedzialne za prawa człowieka, należy jednak włączyć w ten proces także podmioty polityczne szczebla lokalnego i regionalnego oraz organizacje społeczeństwa obywatelskiego i zapewnić im możliwość wyrażenia swego zdania.

26. Komitet Regionów uważa za istotne, by wyraźnie wyeksponować wpływ praw określonych w Karcie na ustawodawstwo. Powinna to jednak być „prawdziwa” ocena skutków, a nie standardowe sformułowania. Poza tym ważne jest podkreślenie przez Komisję Europejską znaczenia przedstawiania uzasadnienia, tak by mogło ono stanowić wytyczne dla późniejszego stosowania. Zaproponowana w strategii lista kontrolna może być odpowiednim punktem wyjścia do dalszej pracy.

27. UE, a także władze wszystkich szczebli sprawowania rządów w jej państwach członkowskich, powinny dawać przykład, aktywnie działając na rzecz zapewnienia poszanowania praw podstawowych. Chodzi tu nie tylko o same prawa, ale także o zajęcie zdecydowanej postawy, aby wskazać wzorcowe zachowanie krajom w sąsiedztwie Unii, które nie przestrzegają praw człowieka.

„Lepiej informować obywateli”

28. Komitet Regionów przyjmuje z zadowoleniem stwierdzenia Komisji Europejskiej o znaczeniu łatwo dostępnych i rzetelnych informacji dla obywateli. Trzeba jednak przyjrzeć się przepływowi tych informacji i zbadać, do jakiego stopnia docierają one do ludzi. Dopiero wtedy można będzie ocenić, jak skuteczne i łatwo dostępne są te informacje naprawdę.

29. Komitet pragnie szczególnie podkreślić znaczenie szczebla lokalnego i regionalnego w rozpowszechnianiu informacji. Gminy i regiony to ważne podmioty, które mogą pełnić funkcję łączników, docierać do obywateli i informować ich o ich prawach. Gruntowne, jasne informacje o tym, kiedy Karta ma zastosowanie, a kiedy nie, pomogą zapobiec nieporozumieniom wśród społeczeństwa co do tego, w jakich przypadkach można się na niej oprzeć.

30. Informacje na linii UE – obywatele nie mogą płynąć tylko w jedną stronę. Gminy i regiony mogą przekazywać informacje o tym, jakie doświadczenia mają obywatele z praktycznym stosowaniem Karty w praktyce. Dialog na temat praw podstawowych powinien prowadzić do tego, by stały się one rzeczywistym i naprawdę działającym narzędziem, służącym wszystkim jednostkom w społeczeństwie. Decydującą rolę może tu odegrać szczebel lokalny i regionalny, co powinno także znaleźć wyraz w strategii.

31. Ważnym elementem są przy tym inicjatywy na rzecz walki z wykluczeniem społecznym podejmowane przez władze lokalne i regionalne oraz społeczeństwo obywatelskie. Dlatego też słuszny jest zamiar Komisji, by uwzględnić w sprawozdaniu rocznym informacje płynące od społeczeństwa obywatelskiego. Warunkiem tego jest systematyczny dialog służący włączeniu wszystkich szczebli politycznych w ochronę i promowanie praw podstawowych oraz uwrażliwienie władz lokalnych i regionalnych w UE na kwestie związane z prawami podstawowymi.

„Sprawozdanie roczne”

32. Zdaniem Komitetu Regionów sprawozdania roczne, z których pierwsze niedawno się ukazało, powinny mieć i będą miały duże znaczenie dla monitorowania i oceny strategii wdrażania Karty praw podstawowych UE. Komitet wyraża jednak rozczarowanie, iż w przedstawionym sprawozdaniu nie znalazło się odniesienie do istotnej roli, jaką władze lokalne i regionalne odgrywają we wzmacnianiu praw podstawowych w UE, ani także do idei wielopoziomowego systemu ochrony praw podstawowych. A zatem Komitet wzywa Komisję Europejską, by w przyszłości w znacznie większym stopniu włączała w te działania samorządy lokalne i regionalne.

33. Wyjaśnienia wymaga kwestia tego, w jakim stopniu powinno się w sprawozdaniu rocznym uwzględnić działania instytucji UE, jak dokonuje się oceny poszczególnych wniosków legislacyjnych oraz w jakim stopniu sprawozdanie powinno przedstawiać ogólny opis sytuacji w UE w zakresie praw podstawowych.

34. Ważną funkcją sprawozdania rocznego musi być pomoc przy ocenie konkretnych wyników działań w dziedzinie praw człowieka w państwach członkowskich. Tutaj punktem wyjścia może być także własna ocena ze strony podmiotów politycznych szczebla lokalnego i regionalnego co do poszanowania tych praw. Na przykład w Wielkiej Brytanii utworzono narzędzie służące mierzeniu równości szans i przestrzegania praw człowieka (*Equality Measurement Framework*), a w Szwecji opracowuje się wskaźniki dotyczące praw człowieka na szczeblu lokalnym i regionalnym. Także Agencja Praw Podstawowych UE oraz Kongres Władz Lokalnych i Regionalnych Rady Europy rozpoczęły prace nad wskaźnikami.

35. Uważa za konieczne, by opracowując sprawozdania z oceny, np. przy gromadzeniu danych i definiowaniu kryteriów, przykładać większą wagę do praw podstawowych obywateli.

36. Sprawozdanie roczne powinno także stanowić podstawę corocznego dialogu dotyczącego praw podstawowych. Z uwagi na duże znaczenie szczebla lokalnego i regionalnego dla wdrażania praw podstawowych do udziału w tym dialogu należy zaprosić Komitet Regionów.

Bruksela, 12 października 2011 r.

Przewodnicząca
Komitetu Regionów
Mercedes BRESSO

Opinia Komitetu Regionów „Europejski plan działań na rzecz administracji elektronicznej na lata 2011–2015”

(2012/C 9/12)

KOMITET REGIONÓW

- Przyjmuje z zadowoleniem opracowanie europejskiego planu działań na rzecz administracji elektronicznej na lata 2011–2015. Priorytety tego planu – usługi transgraniczne, wzmocnienie pozycji użytkownika, ponowne wykorzystywanie informacji sektora publicznego (ang. PSI), e-uczestnictwo, jednolity rynek internetowy, ekologiczna administracja i interoperacyjność – to dziedziny, w których władze lokalne i regionalne są jednocześnie podmiotami, dostawcami i beneficjentami.
- Przyjmuje z zadowoleniem starania organów UE o wzmocnienie pozycji obywateli i przedsiębiorstw dzięki wykorzystywaniu usług administracji elektronicznej, poprawie dostępu do informacji publicznych i większej przejrzystości. Za właściwe uznaje dążenie do zwiększenia uczestnictwa obywateli w procesie kształtowania polityki, zwiększenia mobilności w ramach jednolitego rynku oraz zmniejszenia obciążenia administracyjnego obywateli.
- Podkreśla, że europejski plan działań na rzecz administracji elektronicznej może znacząco przyczynić się do zmniejszenia przepaści cyfrowej i do realizacji celów strategii „Europa 2020”, a także do zaspokojenia szeregu istotnych potrzeb społecznych, kulturalnych i gospodarczych obywateli europejskich.
- Podkreśla, że oprogramowanie otwarte odnosi coraz większe sukcesy na rynku, a otwarte standardy i otwarte interfejsy są także głównymi rozwiązaniami umożliwiającymi przekazywanie i wykorzystywanie informacji oraz interoperacyjność w ramach wielu organizacji, systemów i urzędzeń.

Sprawozdawca	Ján ORAVEC (SK/PPE), burmistrz miasta Štúrovo
Dokument źródłowy	Komunikat Komisji do Parlamentu Europejskiego, Rady, Europejskiego Komitetu Ekonomiczno-Społecznego i Komitetu Regionów „Europejski plan działań na rzecz administracji elektronicznej na lata 2011–2015: Technologie informacyjno-komunikacyjne w służbie inteligentnej, zrównoważonej i innowacyjnej administracji publicznej”
	COM(2010) 743 wersja ostateczna

I. ZALECENIA POLITYCZNE

Społeczeństwo informacyjne przyniosło ogromne przyspieszenie postępu społeczno-gospodarczego. Uwzględniając ten fakt, wszystkie państwa i regiony na całym świecie włączają wspieranie społeczeństwa informacyjnego do swoich planów rozwojowych oraz, poprzez działania władz publicznych, starają się przyspieszyć tworzenie infrastruktury dla technologii informacyjno-komunikacyjnych (TIK), wspierają tworzenie treści, zwiększają szybkość świadczenia usług i pomagają obywatelom w większym stopniu korzystać z tych możliwości. Pod tym względem Europa należy do światowych liderów i jej program należałoby wzmocnić dzięki udziałowi władz lokalnych i regionalnych.

Europejski plan działań na rzecz administracji elektronicznej na lata 2011–2015 trzeba postrzegać jako konkretną realizację celów inicjatywy „Europejska agenda cyfrowa”. Przeszkody utrudniające dynamiczne zwiększanie potencjału TIK, które były bodźcem do opracowania omawianych inicjatyw, są w Europie bardzo widoczne. Trzeba zwłaszcza poprawić dostępność innowacyjnych technologii w samorządach terytorialnych, które są najbliżej obywateli i świadczą usługi na szczeblu lokalnym. Trzeba też wyciągnąć wnioski płynące z już zrealizowanych projektów, które nie przyniosły oczekiwanych rezultatów.

Komitet Regionów

1. Popiera propozycje poczynione w planie działań na rzecz administracji elektronicznej, które w dużej mierze dotyczą władz lokalnych i regionalnych, i uważa, że w ramach tych propozycji należy uznać TIK za kluczowy element rozwoju tego planu. Priorytety nowej strategii na szczeblu lokalnym i regionalnym mogą poprawić jakość życia oraz stać się bodźcem do działalności społeczno-gospodarczej obywateli, a także wspierać efektywniejsze i lepiej dostosowane do indywidualnych potrzeb usługi publiczne oraz lokalne przedsiębiorstwa. Regiony i miasta dysponują szeregiem środków, które mogą przyczynić się do pełnego wykorzystania tego potencjału.

2. Popiera jeden z głównych celów planu działań, którym jest propagowanie włączenia cyfrowego, czyli integracyjnego społeczeństwa informacyjnego opartego na zasadach sprawiedliwości regionalnej i społecznej oraz wykorzystującego technologie TIK w celu zwiększenia konkurencyjności i ulepszenia usług publicznych.

3. Popiera zaangażowanie władz lokalnych i regionalnych w szeroko zakrojoną współpracę na rzecz poprawy interoperacyjności systemów administracyjnych oraz zwiększenia efektywności świadczenia usług publicznych ⁽¹⁾.

⁽¹⁾ CdR 10/2009 fin.

Komitet Regionów

4. Przyjmuje z zadowoleniem opracowanie europejskiego planu działań na rzecz administracji elektronicznej na lata 2011–2015. Priorytety tego planu – usługi transgraniczne, wzmocnienie pozycji użytkownika, ponowne wykorzystywanie informacji sektora publicznego (ang. PSI), e-uczestnictwo, jednolity rynek internetowy, ekologiczna administracja i interoperacyjność – to dziedziny, w których władze lokalne i regionalne są jednocześnie podmiotami, dostawcami i beneficjentami.

5. Przyjmuje z zadowoleniem starania organów UE o wzmocnienie pozycji obywateli i przedsiębiorstw dzięki wykorzystywaniu usług administracji elektronicznej, poprawie dostępu do informacji publicznych i większej przejrzystości. Za właściwe uznaje dążenie do zwiększenia uczestnictwa obywateli w procesie kształtowania polityki, zwiększenia mobilności w ramach jednolitego rynku oraz zmniejszenia obciążenia administracyjnego obywateli.

6. Przyjmuje z zadowoleniem koncepcję pojedynczych punktów kompleksowej obsługi, która funkcjonuje już w szeregu państw członkowskich. Stopniowe utworzenie takich centrów usługowych administracji publicznej w całej UE miałyby kluczowe znaczenie dla obywateli i przedsiębiorców państw członkowskich UE. Niemniej jednak należy stworzyć odpowiednie warunki dla administracji elektronicznej i jednocześnie dokonać pełnej oceny wdrożenia dyrektywy w sprawie usług.

7. Przyjmuje z zadowoleniem użyteczne działania w dziedzinie promocji zdrowia publicznego i monitorowania stanu zdrowia ludności, zwłaszcza na obszarach trudno dostępnych i peryferyjnych. Opracowanie i wdrożenie krajowych programów informatyzacji służby zdrowia w państwach członkowskich w dużym stopniu ułatwiłoby świadczenie usług zdrowotnych na szczeblu lokalnym, regionalnym i transgranicznym.

Komitet Regionów

8. Podkreśla, że samorzady terytorialne odgrywają w tym procesie ważną rolę, dlatego też:

— Komisja Europejska i państwa członkowskie powinny przyjąć konieczne środki w celu zagwarantowania, by władze lokalne i regionalne mogły w pełni i skutecznie uczestniczyć w zarządzaniu inicjatywami związanymi z TIK ⁽²⁾.

⁽²⁾ CdR 283/2008 fin.

— Należy w pełni wykorzystać potencjał Europy w zakresie rozwoju usług opartych na TIK w sektorze publicznym i prywatnym, a zatem TIK powinny być stosowane jako narzędzia umożliwiające poprawę usług świadczonych przez władze lokalne i regionalne w takich dziedzinach, jak opieka zdrowotna, edukacja, zamówienia publiczne, bezpieczeństwo i usługi społeczne. Za podstawę procesu gromadzenia umiejętności i wiedzy na szczeblu lokalnym w całej Unii mogą służyć wspierane przez UE partnerstwa publiczno-prywatne w dziedzinie usług publicznych wykorzystujących TIK zawierane między władzami lokalnymi i regionalnymi a MŚP zajmującymi się rozwojem TIK⁽³⁾.

— Przy dalszym tworzeniu infrastruktury i usług w ramach planu działań na rzecz administracji elektronicznej konieczne będzie zadbanie o to, by wszelkie wymogi bezpieczeństwa – głównie w zakresie poufności, dostępności i integralności – były przestrzegane na wszystkich szczeblach, co pozwoli zagwarantować jak największą ochronę prywatności i danych osobowych oraz zapobiec nielegalnemu śledzeniu wszelkiego rodzaju informacji osobowych i profilowaniu użytkowników⁽⁴⁾, m.in. w odniesieniu do preferencji zakupowych, stanu zdrowia, dokumentacji medycznej itd., a także wykluczyć możliwość zastosowania jakiegokolwiek znanej metody do przeprowadzenia ataku na system przetwarzający i przechowujący tego rodzaju dane.

— Rozwijanie transgranicznych usług administracji elektronicznej wymaga, by w powiązanych projektach informatyzacji uwzględniane były aspekty interoperacyjności, identyfikacja elektroniczna obywateli (STORK), podpis elektroniczny, elektroniczne doręczanie dokumentów i inne zasadnicze elementy administracji elektronicznej oraz aby zajmowano się nimi w kontekście europejskim – jest to także podstawowy warunek zwiększenia indywidualnej mobilności obywateli w UE. Interoperacyjność jest podstawowym elementem transgranicznych usług administracji elektronicznej, który wymaga podejścia międzynarodowego wykraczającego poza zakres kompetencji władz lokalnych.

— Podczas opracowywania i wprowadzania rozwiązań służących wdrożeniu administracji elektronicznej w całej Europie oraz zarządzania nimi należy przeprowadzać systematyczne konsultacje z władzami lokalnymi i regionalnymi. Władze lokalne i regionalne powinny podobnie jak państwa członkowskie być uznawane za głównych propagatorów ściślejszej współpracy między użytkownikami a twórcami innowacji z zakresu TIK w najróżniejszych obszarach sprawowania rządów i administracji publicznej⁽⁵⁾.

9. Podkreśla, że przyjęcie środków zmierzających do racjonalizacji, modernizacji i ograniczenia obciążeń administracyjnych jako podstawowego narzędzia ograniczenia kosztów, racjonalizacji i uproszczenia procedur administracyjnych oraz usług, które będą sprzyjać ożywieniu działalności gospodarczej, a także ograniczenie procedur i obciążeń biurokratycznych, nie tylko ułatwią kontakty obywateli z administracją, ale przyczynią się również do zmniejszenia kosztów administracyjnych związanych z prowadzeniem działalności gospodarczej, zwiększenia konkurencyjności przedsiębiorstw i ożywienia ich rozwoju.

10. Podkreśla, że zasady, na których opiera się plan działań, tzn. otwartość, elastyczność i współpraca w relacjach między

europejską administracją publiczną a obywatelami, są niezwykle ważne dla powodzenia procesu wdrażania.

11. Podkreśla, że szczególne znaczenie ma tu idea przejrzystości, zgodnie z którą z chwilą gdy dane osobowe staną się dostępne elektronicznie, państwa członkowskie zapewnią obywatelom elektroniczny dostęp do ich danych osobowych⁽⁶⁾. Obywatele już obecnie mają prawo wglądu w swoje dane. Komitet ma jednak zastrzeżenia co do propozycji Komisji, by od 2014 r. informować elektronicznie o każdym przypadku automatycznego przetwarzania tych danych. Tego rodzaju informowanie powinno mieć miejsce jedynie wówczas, gdy jest celowe z punktu widzenia danego obywatela oraz gdy nie pociąga za sobą nieproporcjonalnych kosztów.

12. Podkreśla, że ściślejsze zaangażowanie władz lokalnych i regionalnych umożliwiłoby dostęp do pełnego zakresu możliwości związanych z ponownym wykorzystywaniem informacji sektora publicznego, ponieważ władze lokalne i regionalne mogłyby w znacznym stopniu przyczynić się do wspierania ponownego wykorzystywania tych informacji w celu zwiększenia konkurencyjności i tworzenia nowych miejsc pracy⁽⁷⁾.

13. Podkreśla, że europejski plan działań na rzecz administracji elektronicznej może znacząco przyczynić się do zmniejszenia przepaści cyfrowej i do realizacji celów strategii „Europa 2020”, a także do zaspokojenia szeregu istotnych potrzeb społecznych, kulturalnych i gospodarczych obywateli europejskich⁽⁸⁾.

14. Podkreśla, że stosowanie w całej Europie zasady jednorazowej rejestracji danych dotyczących osób i przedmiotów, bez potrzeby wielokrotnego wypełniania różnych formularzy znacznie przyczyni się do usunięcia niepotrzebnych obciążeń administracyjnych dla obywateli oraz ogólnie do obniżenia nakładów na administrację publiczną. Trzeba przy tym zadbać o przestrzeganie wymogów z zakresu ochrony danych.

15. Podkreśla, że podstawowym warunkiem lepszego wykorzystywania TIK jest zniwelowanie różnic między obywatelami w zakresie dostępu i wyposażenia technicznego, które nadal występują w różnych regionach Unii Europejskiej, w szczególności w regionach najbardziej oddalonych. Dotyczy to zwłaszcza samorządów terytorialnych, ponieważ istnieją znaczne różnice nie tylko między regionami w danym państwie, ale także pomiędzy władzami lokalnymi w zależności od wielkości gminy. Małe gminy na ogół wyraźnie pozostają w tyle, jeśli chodzi o zapewnianie technicznych, organizacyjnych i kadrowych warunków do szerszego wykorzystywania TIK. Dlatego też trzeba rozpocząć oferowanie urzędem gminnym i miejskim jednolitych platform świadczenia usług opartych na koncepcji „oprogramowanie jako usługa” („software as a service” – SaaS). Będzie to oznaczało wykorzystanie aktualnych trendów w rozwoju informatyki, takich jak wirtualizacja i przetwarzanie w chmurze, które umożliwiają obniżenie nakładów i skrócenie czasu realizacji projektów. Działania te zasadniczo powinny wykorzystywać już istniejące platformy oraz oprogramowanie otwarte.

16. Podkreśla, że w omawianym dokumencie powinno się szczególnie uwypuklić potrzebę wyrównywania czy przynajmniej nie pogłębiania różnic między poszczególnymi regionami. Komitet jest zwłaszcza świadomy ryzyka związanego z przyjęciem i realizacją projektów administracji elektronicznej tylko w niektórych regionach.

⁽³⁾ CdR 156/2009 fin.

⁽⁴⁾ CdR 104/2010 fin.

⁽⁵⁾ COM(2009) 116 wersja ostateczna.

⁽⁶⁾ COM(2010) 743 wersja ostateczna.

⁽⁷⁾ CdR 247/2009 fin.

⁽⁸⁾ CdR 14/2010 fin.

17. Podkreśla, że sprawne usługi transgraniczne umożliwiające przedsiębiorstwom sprzedawanie produktów i świadczenie usług w całej UE (SPOCS – uproszczone formalności elektronicznej obsługi transgranicznej) dzięki nieskomplikowanym zamówieniom publicznym (PEPPOL – paneuropejski system publicznych zamówień online) będą istotnym bodźcem do dalszego rozwoju przedsiębiorczości w UE.

18. Podkreśla, że oprogramowanie otwarte odnosi coraz większe sukcesy na rynku, a otwarte standardy i otwarte interfejsy są także głównymi rozwiązaniami umożliwiającymi przekazywanie i wykorzystywanie informacji oraz interoperacyjność w ramach wielu organizacji, systemów i urzędów.

19. Podkreśla, że władze lokalne i regionalne odgrywają kluczową rolę i ciąży na nich istotna odpowiedzialność w zakresie rozszerzania szerokopasmowego dostępu w regionach, w których mechanizmy rynku zawodzą⁽⁹⁾.

20. Popiera rezolucję Parlamentu Europejskiego z 6 lipca 2011 r. w sprawie: „Internet szerokopasmowy w Europie: inwestycje na rzecz rozwoju opartego na technologiach szerokopasmowych”⁽¹⁰⁾, a w szczególności pogląd, że obowiązek świadczenia usługi powszechnej znacząco przyczyniłby się do rozwoju usług szerokopasmowych na obszarach wiejskich.

21. Podkreśla, że wysokiej jakości szerokopasmowy dostęp do internetu po przystępnej cenie może zwiększyć dostępność i jakość usług świadczonych przez władze lokalne i regionalne, a także – w przypadku mikroprzedsiębiorstw i MŚP – ułatwić wprowadzanie produktów do obrotu. Można oczekiwać w szczególności, że regiony i gminy peryferyjne, a zwłaszcza najbardziej oddalone, osiągną znaczne korzyści z szerszego i szybszego dostępu do usług szerokopasmowych⁽¹¹⁾.

22. Podkreśla, że szerokopasmowy dostęp do internetu pozwoliłby również zrekomensować utrudnienia związane z peryferyjnym położeniem obszarów wiejskich dzięki poprawie komunikacji między administracją publiczną a użytkownikami, zarówno osobami prywatnymi, jak i przedsiębiorstwami⁽¹²⁾.

23. Podkreśla, że usługi administracji elektronicznej, które mają powstać, powinny obejmować następujące dziedziny: relacje użytkowników z administracją publiczną; wkład administracji w prowadzenie debaty publicznej (rozpowszechnianie niezbędnych informacji o charakterze publicznym, fora publiczne, konsultacje online oraz, w szerszym ujęciu, nowe mechanizmy konsultacji z obywatelami); relacje między przedsiębiorstwami i administracją (np. zgłaszanie danych społecznych i danych o zatrudnieniu, przekazywanie danych podatkowych i księgowych); wdrażanie technologii handlu elektronicznego w zakresie zamówień publicznych (e-zamówienia); stosowanie przez administrację nowych metod pracy i organizacji pracy (przeobrażenia zawodowe, praca zespołowa, telepraca).

24. Podkreśla, że należy szybko wprowadzić środki mające na celu zapewnienie każdemu Europejczykowi dostępu do podstawowego internetu szerokopasmowego do 2013 r. oraz do szybkiego i bardzo szybkiego internetu szerokopasmowego do 2020 r., zgodnie ze zobowiązaniami UE podjętymi w Europejskiej agendzie cyfrowej.

25. Podkreśla, że jeśli chodzi o wykorzystywanie potencjału administracji elektronicznej w zakresie zmniejszenia śladu węglowego, regiony i miasta mogłyby odgrywać główną rolę w poszukiwaniu możliwości podjęcia na szczeblu lokalnym działań związanych z TIK, a także w wymianie sprawdzonych rozwiązań w zakresie technologii, wyborze partnerów do poszczególnych projektów, rozdzielaniu środków finansowych na inwestycje w narzędzia TIK, ocenie postępów i informowaniu o osiągniętych sukcesach.

Komitet Regionów

26. Zwraca uwagę na szczególne znaczenie sektora usług pod względem czerpania korzyści z TIK, jako że branże handlu hurtowego i detalicznego oraz usług finansowych i biznesowych należą do największych inwestorów w TIK⁽¹³⁾.

27. Zwraca uwagę na to, że utrzymująca się przepaść cyfrowa pogłębia wykluczenie społeczne i różnice gospodarcze. Stworzenie równych szans w świecie cyfrowym jest więc konieczne ze względów społecznych i gospodarczych. W związku z tym włączenie cyfrowe ma kluczowe znaczenie dla osiągnięcia celów europejskiego planu działań na rzecz administracji elektronicznej, a tym samym także celów strategii „Europa 2020”⁽¹⁴⁾ w dziedzinie rozwoju społeczno-gospodarczego.

28. Zwraca uwagę na to, że zapewnienie ochrony prywatności zależy od określonych czynników, w tym organizacji organów publicznych (w większości działających na szczeblu lokalnym), konwergencji przepisów UE, wspierania kultury innowacyjności wśród pracowników administracji publicznej, także poprzez stosowanie wspólnego kodeksu etyki, oraz wśród obywateli, określenia praw konsumentów w świecie cyfrowym i informowania ich o tych prawach oraz zarządzania aplikacjami opartymi na TIK⁽¹⁵⁾.

29. Zwraca uwagę na to, że przy tworzeniu infrastruktury dla internetu i rozwijaniu powiązanych usług konieczne będzie zadbanie o to, by na każdym szczeblu spełniać wszystkie wymogi bezpieczeństwa. Umożliwi to zagwarantowanie optymalnego poziomu ochrony prywatności i danych osobowych oraz zapobieżenie nieupoważnionemu śledzeniu wszelkiego rodzaju danych osobowych i profilowaniu użytkowników, m.in. w odniesieniu do preferencji zakupowych, stanu zdrowia, dokumentacji medycznej itd.⁽¹⁶⁾

30. Zwraca uwagę na to, że władze lokalne i regionalne mają do odegrania kluczową rolę w zakresie walki z cyberprzestępczością i zapewniania ochrony danych. Powinny zostać włączone do gromadzenia danych na temat cyberprzestępczości i do szkolenia pracowników.

31. Zwraca uwagę na to, że jeśli chodzi o zasadę konkurencji na rynku informacji sektora publicznego, istotne jest zapewnienie takich samych warunków dla prywatnych usługodawców i instytucji publicznych, umożliwienie dostępu do danych publicznych użytkownikom prywatnym oraz wyraźne określenie warunków, na których dane te mogą być wykorzystywane do celów komercyjnych⁽¹⁷⁾.

⁽⁹⁾ CdR 5/2008 fin.

⁽¹⁰⁾ Zob. <http://www.europarl.europa.eu/sides/getDoc.do?pubRef=-//EP//TEXT+TA+P7-TA-2011-0322+0+DOC+XML+V0//PL>.

⁽¹¹⁾ CdR 252/2005 fin.

⁽¹²⁾ CdR 14/2010 fin.

⁽¹³⁾ *The Economic Impact of ICT – Measurement, Evidence and Implications*. OECD Publishing (2004).

⁽¹⁴⁾ COM(2010) 2020.

⁽¹⁵⁾ CdR 247/2009 fin.

⁽¹⁶⁾ CdR 247/2009 fin.

⁽¹⁷⁾ CdR 247/2009 fin.

32. Zwraca uwagę na to, że – jak zauważył w Białej księdze w sprawie wielopoziomowego sprawowania rządów⁽¹⁸⁾ – przy zarządzaniu procesami w ramach planu działań na rzecz administracji elektronicznej i powiązanych strategii publicznych ogromne znaczenie mają skoordynowane działania Unii Europejskiej, państw członkowskich oraz władz lokalnych i regionalnych prowadzone w sposób w pełni zgodny z zasadą pomocniczości.

Komitet Regionów

33. Zauważa, że stworzenie pozytywnego cyklu obejmującego podniesienie wartości zasobów ludzkich, zmiany organizacyjne, TIK i wydajność oraz zapewnienie efektywnego rozwoju i wykorzystywania TIK wymaga współpracy partnerów społecznych, władz lokalnych i regionalnych oraz rządów. Szczególne znaczenie mają tu należące do podstawowych kompetencji władz lokalnych i regionalnych działania na rzecz poprawy podstawowej umiejętności posługiwania się TIK, rozwijania zaawansowanych umiejętności w tej dziedzinie, promowania uczenia się przez całe życie w zakresie TIK oraz wzmacniania zdolności menedżerskich i wprawy w tworzeniu sieci kontaktów, niezbędne w celu skutecznego wykorzystania TIK⁽¹⁹⁾.

34. Zauważa, że Komisja Europejska w omawianym komunikacie zapowiada ogromną liczbę działań, które mają zostać podjęte w ramach planu działań na rzecz administracji elektronicznej.

35. Zauważa, że działania i środki przewidziane w komunikacie nie budzą kontrowersji, jeśli chodzi o zasadę proporcjonalności, ponieważ ograniczają się do tego, co jest niezbędne dla osiągnięcia wytyczonych celów. Na ile to możliwe, należy zminimalizować dodatkowe obciążenia dla państw członkowskich związane z tymi działaniami i środkami oraz poddać je ocenie z punktu widzenia efektywności.

36. Zauważa, że proponowana forma działań (nieobligatoryjne środki polityczne) jest jak najprostsza, tak by możliwa była realizacja określonych celów, a jednocześnie istniała jak największa swoboda działania w zakresie podejmowania decyzji na szczeblu krajowym (w tym regionalnym).

37. Zauważa, że trzeba będzie uważnie monitorować i oceniać poszczególne realizowane działania, aby zadbać o to, by były one ograniczone do tego, co jest niezbędne do osiągnięcia wytyczonych celów, pozostawiały jak największą swobodę decyzji państwom członkowskim i nie obciążały nadmiernie przedsiębiorstw. Konieczne jest w związku z tym utworzenie systemu monitorowania.

38. Zaznacza, że naruszenia bezpieczeństwa są istotnym zagrożeniem dla służb użyteczności publicznej (gospodarki wodnej, energetyki, firm wytwarzających ekologiczną energię itd.).

39. Zaznacza, że przeciwdziałanie zmianie klimatu jest jednym z największych wyzwań politycznych, z którymi władze lokalne i regionalne zetkną się w nadchodzących latach. Aby osiągnąć ambitne cele wytyczone na rok 2020, konieczne jest

zagwarantowanie, że rozwiązania oparte na TIK będą łatwo dostępne i w pełni stosowane.

40. Zaznacza, że władze lokalne i regionalne są kluczowymi podmiotami w dziedzinie TIK wspierających zrównoważony wzrost, ponieważ są odpowiedzialne za szereg działań związanych z planowaniem, udzielaniem zezwoleń, inwestycjami, zamówieniami publicznymi, produkcją i konsumpcją. Dziedziny, w których można osiągnąć znaczące oszczędności energii i ograniczenia emisji CO₂, to transport, mieszkalnictwo, budynki publiczne i publiczna infrastruktura oświetleniowa, które są zarządzane i zapewniane przez władze lokalne i regionalne. Ponadto wielki potencjał TIK, jeśli chodzi o poprawę efektywności energetycznej, sprzyja także konkurencyjności Unii Europejskiej i rozwojowi możliwości gospodarczych na poziomie lokalnym i regionalnym.

Komitet Regionów

41. Zaleca, by Komisja Europejska i rządy państw członkowskich aktywnie wspierały zaangażowanie władz lokalnych i regionalnych w wykorzystanie innowacji TIK w sektorze publicznym, propagując najlepsze rozwiązania w skali europejskiej oraz służąc poradą i dostarczając zaleceń metodologicznych⁽²⁰⁾.

42. Zaleca szeroko zakrojone szkolenia na temat kwestii dotyczących zaufania i bezpieczeństwa skierowane do wszystkich pracowników, a zwłaszcza do specjalistów techników (np. w dziedzinie sieci, systemów, bezpieczeństwa, prywatności itp.), personelu pracującego bezpośrednio z procedurami bezpieczeństwa obejmującymi różne metodologie oraz personelu ogólnie lub pośrednio zajmującego się procesami innowacyjnymi i unowocześniającymi (np. uczeniem konsumentów wykorzystywania technologii cyfrowych)⁽²¹⁾.

43. Zaleca, by Komisja Europejska sporządziła ocenę skutków dotyczącą systemów informacyjnych, która powinna zostać włączona do kodeksu postępowania w odniesieniu do kontaktów międzyrządowych, tak by ocenić wpływ nowej polityki i nowych przepisów na gminy i regiony pod kątem zmian w zarządzaniu informacjami oraz dostosowania nowych technologii. Celem oceny skutków dotyczącej systemów informacyjnych jest:

- ustalenie na wystarczająco wczesnym etapie, czy dany przepis można zastosować w praktyce;
- przeanalizowanie, w jaki sposób części składowe administracji elektronicznej mogą się przyczynić do bezproblemowego procesu wdrażania;
- określenie, jaki zakres wsparcia jest potrzebny do wdrażania, zważywszy na obecny poziom rozwoju i zdolności dostosawcze gmin.

44. Zaleca położenie większego nacisku na podnoszenie świadomości na szczeblu regionalnym i lokalnym, ponieważ brakuje wiedzy lub mechanizmów umożliwiających wskazanie informacji, które są dostępne do ponownego wykorzystania, oraz na zapewnienie pomocy organom publicznym w zwiększaniu przejrzystości i wspieraniu ponownego wykorzystywania informacji sektora publicznego⁽²²⁾.

⁽¹⁸⁾ CdR 89/2009 fin.

⁽¹⁹⁾ *The Economic Impact of ICT – Measurement, Evidence and Implications*. OECD Publishing (2004).

⁽²⁰⁾ CdR 156/2009 fin.

⁽²¹⁾ CdR 104/2010 fin.

⁽²²⁾ CdR 247/2009 fin.

45. Zaleca, by władze lokalne i regionalne w Europie w jak największym stopniu wykorzystywały możliwości oferowane przez TIK, aby sprostać wyzwaniom związanym ze starzeniem się społeczeństwa i tym samym poprawić jakość życia osób starszych, sprawić by były stale zintegrowane z lokalną społecznością oraz promować lokalną i regionalną konkurencyjność poprzez świadczenie spersonalizowanych usług ⁽²³⁾.

Bruksela, 12 października 2011 r.

Przewodnicząca
Komitetu Regionów
Mercedes BRESSO

⁽²³⁾ CdR 84/2007 fin.

Opinia Komitetu Regionów „Europejska i międzynarodowa mobilność urzędników i innych pracowników administracji lokalnej i regionalnej w Unii Europejskiej”

(2012/C 9/13)

KOMITET REGIONÓW

- Stwierdza, że z uwagi na bliski kontakt, jaki mają na co dzień urzędnicy i inni pracownicy administracji lokalnej i regionalnej ze społeczeństwem oraz przedstawicielami lokalnymi, mobilność tej kadry w kontekście uczenia się przez całe życie poprzez tymczasowe oddelegowanie do innej jednostki samorządu terytorialnego wzmocniłaby jej rolę w przekazywaniu przesłania europejskiego.
- Zauważa, że europejska i międzynarodowa mobilność pracowników szczebla lokalnego i regionalnego może pomóc państwom członkowskim w tworzeniu nowoczesnej i sprawnej administracji obejmującej struktury, zasoby ludzkie i kompetencje w zakresie zarządzania, które są niezbędne do wprowadzenia w życie dorobku prawnego UE.
- Stwierdza, że mobilność pomoże zmniejszyć bariery językowe w Europie dzięki zachęcaniu urzędników i innych pracowników do nauki kolejnych języków.
- Zwraca uwagę na niedawny wyrok Trybunału Sprawiedliwości UE, w którym stwierdza się, że osoby zatrudnione przez organ administracji publicznej w jednym państwie członkowskim i przeniesione do innego organu nie powinny doświadczać znacznego obniżenia wynagrodzenia wyłącznie z powodu przeniesienia.

Sprawozdawca Mireille LACOMBE (FR/PSE), członek rady generalnej Puy-de-Dôme

I. ZALECENIA POLITYCZNE

KOMITET REGIONÓW

1. Uwagi ogólne

Przyczyny, dla których Komitet Regionów zdecydował się opracować opinię z inicjatywy własnej na powyższy temat

1. Przypomina, że w Traktacie z Lizbony wzmocniono wymiar terytorialny integracji europejskiej i zapewniono podstawę prawną do urzeczywistnienia wielopoziomowego sprawowania rządów. W tej ostatniej kwestii Komitet Regionów zaproponował szereg działań w Białej księdze na temat wielopoziomowego sprawowania rządów ⁽¹⁾.

2. Odnotowuje, że całkowita realizacja strategii „Europa 2020” wymaga zaangażowania władz samorządowych w jej projektowanie i wdrażanie, między innymi w wypadku inicjatyw przewodnich „Program na rzecz nowych umiejętności i zatrudnienia” ⁽²⁾ oraz „Mobilna młodzież” ⁽³⁾.

3. Uważa, że wzmocnienie (poprzez współpracę zdecentralizowaną) roli jednostek samorządu terytorialnego w procesie rozszerzania UE i w ramach polityki sąsiedztwa oraz stosunków zewnętrznych, zwłaszcza w zakresie pomocy na rzecz rozwoju, zgodnie z postulatem wyrażonym w opinii „Władze lokalne: podmioty rozwoju” ⁽⁴⁾, wymagać będzie odpowiedniego przystosowania zasobów ludzkich, by umożliwić właściwe zrozumienie europejskiej polityki publicznej i podejmowanie proaktywnych działań w tym zakresie.

4. Stwierdza, że z uwagi na bliski kontakt, jaki mają na co dzień urzędnicy i inni pracownicy administracji lokalnej i regionalnej ze społeczeństwem oraz przedstawicielami lokalnymi, mobilność tej kadry w kontekście uczenia się przez całe życie poprzez tymczasowe oddelegowanie do innej jednostki samorządu terytorialnego wzmocniłaby jej rolę w przekazywaniu przesłania europejskiego.

5. Odnotowuje, że sektor publiczny stanowi około 20,3 % rynku pracy w całej UE ⁽⁵⁾. Mobilność urzędników i innych pracowników administracji lokalnej w celu promowania wymiany doświadczeń i wiedzy zawodowej wpisuje się w postanowienia dotyczące swobodnego przepływu pracowników wewnątrz UE zawarte w art. 45 TFUE oraz stanowi zasadniczy element idei obywatelstwa Unii.

6. Przypomina swoje zaangażowanie na rzecz mobilności, zarówno edukacyjnej, jak i zawodowej: oprócz wnoszenia istotnego wkładu do rozwoju osobistego i zawodowego, mobilność pomaga umocnić tożsamość europejską, a jednocześnie zwiększyć spójność gospodarczą, społeczną i terytorialną w Unii Europejskiej ⁽⁶⁾.

7. Wskazuje, że zgodnie z zasadą pomocniczości, w większości państw członkowskich władze samorządowe są bezpośrednio odpowiedzialne za koncepcję i realizację usług publicznych oraz zapewnienie możliwie najbardziej efektywnego funkcjonowania administracji. Płaszczyzna lokalna i regionalna jest skarbnicą wiedzy i doświadczeń. To właśnie na tym szczeblu wymiana sprawdzonych rozwiązań pozwoli na znalezienie jak największej ilości innowacyjnych rozwiązań.

8. Stwierdza, że brakuje informacji na temat możliwości w zakresie europejskiej i międzynarodowej mobilności urzędników i innych pracowników administracji lokalnej, co utrudnia wymianę między jednostkami samorządu terytorialnego.

Jakie mogą być pozytywne skutki europejskiej i międzynarodowej mobilności urzędników i innych pracowników administracji lokalnej i regionalnej?

9. Zauważa, że europejska i międzynarodowa mobilność pracowników szczebla lokalnego i regionalnego może pomóc państwom członkowskim w tworzeniu nowoczesnej i sprawnej administracji obejmującej struktury, zasoby ludzkie i kompetencje w zakresie zarządzania, które są niezbędne do wprowadzenia w życie dorobku prawnego UE.

10. Popiera pozytywny wpływ transnarodowej mobilności na spójność. Urzędnicy biorący udział w programach mobilności przyczyniają się bezpośrednio lub pośrednio do poprawy funkcjonowania całego społeczeństwa na szczeblu lokalnym, regionalnym i krajowym. Badania pokazują, że kapitał społeczny ma bezpośredni pozytywny wpływ na poziom wzrostu w europejskich regionach ⁽⁷⁾.

11. Podkreśla, że obok demokratycznego sprawowania rządów sprzyjającego zaangażowaniu danej społeczności, współpraca samorządów terytorialnych stanowi potężny czynnik rozwoju lokalnego za sprawą różnorodności sektorów działania oraz podmiotów publicznych i prywatnych, po których wsparcie można sięgnąć. Współpraca ta może również sprzyjać organizacji produkcji, obiegu handlowego i działań gospodarczych z korzyścią dla społeczności lokalnej i środowiska naturalnego.

12. Stwierdza, że mobilność pomoże zmniejszyć bariery językowe w Europie dzięki zachęcaniu urzędników i innych pracowników do nauki kolejnych języków.

13. Podkreśla rolę samorządu terytorialnego w kontekście mobilności transgranicznej oraz wkład tejże mobilności zarówno we wzmacnianie integracji europejskiej, jak też w zaznajamianie krajów kandydujących ze wspólnotowym dorobkiem prawnym. Ze względu na to, że władze samorządowe posiadają szerokie doświadczenie i wiedzę na temat kwestii administracyjnych, to właśnie na tym szczeblu pojawiają się najlepsze rozwiązania i powstają ważne partnerstwa.

⁽¹⁾ CdR 89/2009 fin.

⁽²⁾ COM(2010) 682 wersja ostateczna.

⁽³⁾ COM(2010) 477 wersja ostateczna.

⁽⁴⁾ CdR 312/2008 fin.

⁽⁵⁾ SEC(2010) 1609 wersja ostateczna.

⁽⁶⁾ CdR 292/2010 fin.

⁽⁷⁾ Beugelsdijk et van Schaik, „Social Capital and Regional Economic Growth”, 2003.

2. Proponowane działania

14. Komitet wzywa Komisję Europejską do promowania europejskiej i międzynarodowej mobilności urzędników i innych pracowników organów władz lokalnych i regionalnych, by poprawić współpracę między miastami i regionami dzięki wprowadzeniu bazy danych w formie portalu internetowego, gdzie prezentowano by sprawdzone rozwiązania, projekty, oferty w zakresie mobilności oraz związane z nią warunki prawne i ekonomiczne. Komisja mogłaby korzystać z informacji zebranych na szczeblu krajowym, regionalnym i lokalnym, a także udostępnić je urzędnikom i innym pracownikom administracji lokalnej.

15. Podkreśla, że należy w szerszym stopniu uwzględnić coraz większą rolę jednostek samorządu terytorialnego w kontekście pomocy na rzecz rozwoju i programów współpracy międzynarodowej z krajami rozwijającymi się⁽⁸⁾.

16. Wzywa do zwrócenia większej uwagi na rolę władz samorządowych w obszarze współpracy, pamiętając o ich poważnym zaangażowaniu w tej dziedzinie. Wydaje się, że mają one najlepsze możliwości promowania mobilności przy jednoczesnym poszanowaniu zasady pomocniczości. Powinny one uczestniczyć w przygotowywaniu programów współpracy, wraz z urzędnikami i innymi pracownikami administracji lokalnej i regionalnej, którzy zajmują się polityką na szczeblu lokalnym i europejskim.

17. Proponuje, by urzędnicy instytucji UE mogli zostać oddelegowani do samorządów terytorialnych.

18. Zwraca uwagę, że pracownicy europejskich ugrupowań współpracy terytorialnej (EUWT) powinni zostać objęci przedmiotem niniejszej opinii. Europejska i międzynarodowa mobilność urzędników państw członkowskich UE najlepiej poddaje się próbie na obszarach transgranicznych, które mogą w tym zakresie pełnić funkcję laboratoriów Europy. W tym kontekście UE powinna wesprzeć rozwój usług informacyjnych dla pracowników transgranicznych, co w dużym stopniu sprzyjałoby mobilności.

19. Wzywa państwa członkowskie, które jeszcze tego nie uczyniły, by w porozumieniu z partnerami społecznymi wprowadziły przepisy prawne umożliwiające europejską i międzynarodową mobilność urzędników i pracowników administracji lokalnej i regionalnej, jak również pozwalające na przyjęcie urzędników administracji lokalnej i regionalnej z innych państw członkowskich. Takie przepisy są pożądane, aby właściwie określić prawa i obowiązki urzędnika lub pracownika w okresie trwania programu mobilności. Przepisy ramowe są równie ważne dla określenia kryteriów mobilności, w tym wymaganych kompetencji zawodowych i językowych, okresu tymczasowego oddelegowania do innego miejsca, porównania

samorządu terytorialnego, do którego przyjechał urzędnik z tym, w którym zwyczajowo pracuje, oraz określenia wartości dodanej tego przeniesienia dla zainteresowanej administracji.

20. Zwraca uwagę na niedawny wyrok Trybunału Sprawiedliwości UE⁽⁹⁾, w którym stwierdza się, że osoby zatrudnione przez organ administracji publicznej w jednym państwie członkowskim i przeniesione do innego organu nie powinny doświadczać znacznego obniżenia wynagrodzenia wyłącznie z powodu przeniesienia.

21. Podkreśla, że ze względu na dużą liczbę kobiet zatrudnionych w sektorze publicznym, wszelkie środki powinny uwzględniać znaczenie wzmacniania równych szans dla kobiet i mężczyzn, również przez dostęp do odpowiedniej opieki nad osobami dorosłymi pozostającymi na utrzymaniu i dziećmi, tak by umożliwić kobietom szerszy udział w programach mobilności.

22. Podkreśla, że Komisja powinna przeprowadzić, we współpracy z zainteresowanymi stowarzyszeniami europejskimi, ocenę stanu mobilności urzędników administracji lokalnej i regionalnej w ostatnich pięciu latach, włączając w to ocenę wartości dodanej dla społeczeństwa oraz nowe kompetencje nabyte przez pracowników na poziomie zarządzania złożonymi projektami.

23. Proponuje, by Komisja Europejska organizowała we współpracy z Komitetem Regionów spotkania na temat mobilności, podczas których doszłoby do zbliżenia instytucji europejskich i władz samorządowych. Umożliwiłoby to wymianę urzędników i innych pracowników administracji lokalnej biorących udział w mobilności z pracownikami, którzy pragną rozwijać karierę za granicą. Można by utworzyć nagrodę za mobilność („Mobilis”) i przekazać ją władzom, które pragną wziąć udział w programach mobilności.

24. Sugeruje, by Komisja przeprowadziła studium wykonalności celem opracowania z czasem programu europejskiej wymiany urzędników i innych pracowników administracji lokalnej i regionalnej.

25. Domaga się utrzymania w nowej perspektywie finansowej UE wsparcia finansowego dla mobilności pracowników administracji lokalnej, które udzielane jest obecnie poprzez takie programy jak INTERREG IVC, URBACT i CARDS.

26. Proponuje, by Komisja rozpoczęła kampanię informacyjną na temat wartości dodanej mobilności pracowników administracji lokalnej w celu zachęcenia do wymiany sprawdzonych rozwiązań między samorządami UE, jak również z samorządami krajów kandydujących i państw trzecich.

Bruksela, 12 października 2011 r.

Przewodnicząca
Komitetu Regionów
Mercedes BRESSO

⁽⁸⁾ CdR 408/2010 fin.

⁽⁹⁾ Scattolon Sprawa C-108/10

Opinia Komitetu Regionów „Rozwijanie europejskiego wymiaru sportu”

(2012/C 9/14)

KOMITET REGIONÓW

- Podkreśla, że władze lokalne i regionalne zawsze uznawały i wykorzystywały wartość edukacyjną sportu, łącząc go z polityką oświatową i z działaniami mającymi na celu poprawę jakości życia m.in. pod względem zdrowia swych obywateli.
- Docenia zwłaszcza fakt, że Komisja Europejska podjęła działania wspierające walkę z nadużyciami i korupcją w dziedzinie sportu.
- Podkreśla wartości etyczne związane ze sportem, a zwłaszcza potrzebę nauczania młodych ludzi „wartości porażki” i „fair play”, uświadamiając je zwłaszcza trenerom i specjalistom, którzy powinni służyć przykładem, tak by położyć kres niestosownym i mającym zły wpływ wychowawczy incydentom.
- Podkreśla znaczenie społeczne inicjatyw sportowych, takich jak olimpiady specjalne i paraolimpiady, dzięki którym propaguje się włączenie społeczne osób dotkniętych niepełnosprawnością, co przyczynia się w różnym stopniu do ich niezależności osobistej.
- Proponuje, by w ramach uczenia się przez całe życie wsparto nowatorskie inicjatywy na rzecz zajęć sportowych w szkołach, zwłaszcza dla uczniów w wieku 4–14 lat.
- Zwraca się o to, by w pełni wykorzystać możliwości wsparcia infrastruktury oraz działalności sportowej w ramach Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, a także możliwości rozwinięcia kompetencji i zdolności do zatrudnienia wśród pracowników sektora sportu w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego.

Sprawozdawca	Roberto PELLA (IT/PPE), członek Rady Miasta Valdeno
Dokument źródłowy	Komunikat Komisji do Parlamentu Europejskiego, Rady, Europejskiego Komitetu Ekonomiczno-Społecznego i Komitetu Regionów „Rozwijanie europejskiego wymiaru sportu” COM(2011) 12 wersja ostateczna

I. ZALECENIA POLITYCZNE

KOMITET REGIONÓW

Kontekst ogólny

1. Wyraża ogólne uznanie dla komunikatu Komisji Europejskiej pt. „Rozwijanie europejskiego wymiaru sportu”⁽¹⁾, który nawiązuje do Białej księgi na temat sportu⁽²⁾ i w którym cytuje się art. 165 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej (TFUE) jako podstawę prawną działań UE. W komunikacie omówiono ponadto piętnaście priorytetów podzielonych na cztery główne części: rolę społeczną sportu, wymiar gospodarczy sportu, organizację sportu, a także współpracę z krajami trzecimi oraz organizacjami międzynarodowymi w dziedzinie sportu.

2. Docenia fakt, że przywołując zasady zawarte już w Białej księdze na temat sportu, Komisja Europejska ponownie podkreśliła, iż w celu realizacji skutecznej strategii trzeba skoordynować działania w dziedzinie sportu z obszarami z nim związanymi, takimi jak: zdrowie, kształcenie, szkolenie, młodzież, rozwój regionalny i spójność, włączenie społeczne, zatrudnienie, obywatelstwo, wymiar sprawiedliwości, sprawy wewnętrzne, badania naukowe, rynek wewnętrzny i konkurencja.

3. Podkreśla, że art. 165 TFUE zawiera również odniesienie do zachęt w dziedzinie sportu, na podstawie którego Komisja Europejska mogła rozważyć zaproponowanie nowego systemu wydatków w ramach obecnej perspektywy finansowej, na przykład dwuletniego programu UE w dziedzinie sportu.

4. Przywołuje stwierdzenie Komisji, że w art. 165 TFUE uznano szczególny charakter sportu, który został również uznany w orzecznictwie Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej, oraz wzywa do opracowania i stosowania przepisów UE w celu uwzględnienia szczególnego charakteru sportu.

5. Podkreśla z zadowoleniem, że w art. 6 i 165 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej (TFUE) nadano UE rolę polegającą na wspieraniu, koordynacji i uzupełnianiu działań w dziedzinie sportu, co daje nowy impuls rozwojowi europejskiego wymiaru sportu. W poszanowaniu zasady pomocniczości i autonomii organów zarządzających sportem europejskie działania wnoszą europejską wartość dodaną do inicjatyw

sportowych państw członkowskich oraz władz lokalnych i regionalnych, gdyż pełnią funkcję katalizatora, zwiększając wpływ działań podejmowanych w dziedzinie sportu.

6. Podkreśla, że sport, a także organizacje krajowe, europejskie i międzynarodowe zajmujące się jego zarządzaniem i regulacją (Międzynarodowy Komitet Olimpijski, krajowe komitety olimpijskie, federacje sportowe, organizacje sportu osób niepełnosprawnych i sportu na szczeblu jak najbliższym obywatelom) mogą przyczynić się do osiągnięcia długoterminowych celów strategicznych UE, a zwłaszcza celów strategii „Europa 2020”, oraz do stworzenia nowych perspektyw zawodowych, przede wszystkim dla młodzieży.

7. Podkreśla rolę sportu w kształtowaniu europejskiej tożsamości, a także w zwalczaniu rasizmu i ksenofobii.

8. Docenia uznanie przez Komisję Europejską oraz Radę Unii Europejskiej (Radę) złożoności i znaczenia propozycji dotyczących wspólnych działań w dziedzinie sportu oraz współpracy nieformalnej między państwami członkowskimi w celu zagwarantowania stałej wymiany sprawdzonych rozwiązań i rozpowszechnienia danych na temat osiągniętych wyników.

9. Przyjmuje z zadowoleniem zamiar wsparcia przez Komisję Europejską i Radę⁽³⁾ nieformalnych grup ekspertów w dziedzinie sportu, których utworzenie planują państwa członkowskie i które będą składać sprawozdania Grupie Roboczej Rady ds. Sportu. W związku z tym wnoszą, by w grupach tych przewidziano udział KR-u.

10. Docenia fakt, że DG ds. Rynku Wewnętrznego Komisji Europejskiej zleciła niezależne badanie na temat finansowania sportu na szczeblu jak najbliższym obywatelom w Europie w celu dokonania oceny różnych systemów finansowania (takich jak krajowe, regionalne i lokalne źródła finansowania, składki gospodarstw domowych, wkład pochodzący z wolontariatu, sponsoring, a także zyski z transmisji wydarzeń czy też organizacji usług związanych z grami hazardowymi, również online) i że przeanalizowana zostanie również szeroka gama kierunków polityki rynku wewnętrznego, które mają bezpośredni wpływ na te systemy finansowania. Zwraca się do Komisji o bezpośrednie zaangażowanie Komitetu Regionów oraz władz lokalnych i regionalnych w bieżące i przyszłe projekty badań, gdyż są one pomysłodawcami inicjatyw i znajdują się najbliżej zainteresowanych podmiotów.

⁽¹⁾ COM (2011) 12.

⁽²⁾ COM (2007) 391.

⁽³⁾ Rezolucja Rady i przedstawicieli rządów państw członkowskich zebranych na posiedzeniu Rady w sprawie planu prac Unii Europejskiej w dziedzinie sportu na lata 2011–2014.

Rola władz lokalnych i regionalnych

11. Uważa, że rola władz lokalnych i regionalnych w rozwoju europejskiego wymiaru sportu ma kluczowe znaczenie, gdyż władze te w ramach swoich zadań instytucjonalnych przyczyniają się do świadczenia usług dla obywateli w dziedzinie sportu, a te pośród działań administracyjnych stają się istotnymi instrumentami ułatwiającymi włączenie społeczne i walkę z dyskryminacją.

12. Podkreśla ponadto, że władze lokalne i regionalne odgrywają zasadniczą rolę w dostarczaniu środków finansowych na działalność sportową oraz na konieczne dla niej obiekty sportowe. Ponadto władze lokalne i regionalne, we współpracy z organizacjami sportowymi i – tam, gdzie takowe istnieją – ze strukturami terytorialnymi krajowych komitetów olimpijskich, odgrywają zasadniczą rolę w motywowaniu obywateli do uprawiania sportu. Apeluje również, aby w krajach, w których takie struktury jeszcze nie istnieją, utworzono regionalne struktury na rzecz sportu, które na poziomie regionalnym odgrywałyby istotną rolę w zakresie pobudzania i wspierania sportu.

13. Przypomina, że władze lokalne i regionalne prowadzą niezbędną koordynację działań wszystkich podmiotów na danym obszarze lokalnym, które z różnych względów uczestniczą w działalności sportowej, zwłaszcza poprzez wsparcie dla ruchu stowarzyszeniowego i wolontariatu w sporcie.

14. Podkreśla ponadto, że władze lokalne i regionalne zawsze uznawały i wykorzystywały wartość edukacyjną sportu, łącząc go z polityką oświatową i z działaniami mającymi na celu poprawę jakości życia m.in. pod względem zdrowia swych obywateli.

15. Uważa, że zasadnicze znaczenie ma to, by Komisja szanowała autonomię organów zarządzających sportem, jako podstawową zasadę organizacji sportu, a także kompetencje państw członkowskich, zgodnie z zasadą pomocniczości.

16. Uważa ponadto, że kluczowe znaczenie ma stawienie czoła takim wyzwaniom, jak przemoc i nietolerancja związana z imprezami sportowymi, a także skuteczne sprostanie na płaszczyźnie prawnej wyzwaniom transgranicznym dla sportu europejskiego, takim jak nadużycia, ustawianie wyników wydarzeń sportowych i doping.

17. Zwraca się do Komisji Europejskiej o nadanie Komitetowi Regionów, władzom lokalnym i regionalnym, krajowym organizacjom sportowym i – tam, gdzie takowe istnieją – strukturom regionalnym krajowych komitetów olimpijskich większej roli zarówno na etapie planowania, jak i wdrażania polityki w dziedzinie sportu.

18. Podkreśla zdolność sportu do pobudzania kontaktów między instytucjami publicznymi, stowarzyszeniami, federacjami, klubami i innymi organizacjami i uważa, że niezbędne jest tworzenie sieci ułatwiających i przyspieszających wymianę wiedzy w dziedzinie sportu oraz jego oddziaływanie społeczne. W tym kontekście tworzenie sieci władz publicznych działających na szczeblu lokalnym pozwoliłoby na zwiększenie roli gmin w pogłębianiu społecznego oddziaływania sportu i umożliwiłoby im udział w rozwijaniu sportu na szczeblu europejskim.

19. Zwraca się do Komisji, by kontynuując zachęty na rzecz projektów sportowych lub programów realizowanych w różnych obszarach, takich jak edukacja, uczenie się przez całe życie, zdrowie publiczne, młodzież, obywatelstwo, badania naukowe, włączenie społeczne, równouprawnienie płci czy też zwalczanie rasizmu, włączyła KR do czynnego udziału w debatach towarzyszących przygotowaniu następnych wieloletnich ram finansowych.

20. Uważa, że – jeżeli chodzi o propozycje zawarte w omawianym dokumencie – zasadnicze znaczenie ma włączenie KR-u przez Komisję już od samego początku we wszystkie bieżące i przyszłe przygotowania oraz w konkretne, zapropozowane wydarzenia.

21. Proponuje, by Komisja Europejska wsparła szczególnie działania związane z projektami wsparcia i naboru w zakresie wolontariatu w sporcie, proponowane bezpośrednio przez władze lokalne i regionalne, organizacje sportowe i – tam, gdzie takowe istnieją – struktury regionalne krajowych komitetów olimpijskich, kluby oraz organy promujące sport.

Społeczna rola sportu

22. Docenia uwagę, jaką Komisja Europejska zwraca na potrzebę skutecznego rozwiązania problemu dopingiu nie tylko w sporcie konkurencyjnym, gdyż jest on również coraz powszechniejszy w sporcie amatorskim, co powoduje znaczne zagrożenie dla zdrowia.

23. Uważa, że skutecznym środkiem byłoby po pierwsze lepsze zrozumienie rozpowszechnienia zjawiska dopingiu w sporcie amatorskim, a następnie, na podstawie dostępnych dowodów, wprowadzenie systematycznych kontroli i strategii działania na rzecz pomocy w ograniczeniu użycia zakazanych substancji i środków dopingujących w sporcie amatorskim, a po drugie zaostrzenie kar, podobnie jak uczyniono już w wypadku środków odurzających. Działania te powinny być skoordynowane i mieć na celu stosowanie i wymianę wzorcowych rozwiązań w dziedzinie walki z dopingiem we wszystkich obszarach. Jeżeli chodzi o handel środkami dopingującymi, wnosi o przystąpienie UE do europejskiej konwencji uznającej rolę Światowej Agencji Antydopingowej, a także znaczenie walki z dopingiem.

24. Podkreśla problem rozbieżności czasowych między trybunałami sportowymi a sądami zwykłymi. Uważa, że Komisja Europejska powinna podjąć w tym celu stosowne działania legislacyjne, wzmacniając instrumenty prawa karnego przeciwko handlowi środkami dopingującymi.

25. Proponuje wprowadzenie jednolitego systemu antydopingowego w krajach UE również poprzez ustanowienie minimalnej liczby kontroli zarówno podczas zawodów, jak i poza nimi.

26. Podkreśla pilną potrzebę powstrzymania plagi nielegalnych sportowych zakładów wzajemnych, które podważają funkcję społeczną i edukacyjną sportu, i wyraża zadowolenie, że Komisja Europejska podjęła już działania w celu zaradzenia tej sytuacji.

27. Docenia zwłaszcza fakt, że Komisja Europejska podjęła działania wspierające walkę z nadużyciami i korupcją w dziedzinie sportu, włączając je do działań podlegających decyzji 2003/568/WSISW Rady Unii Europejskiej, dotyczącej zwalczania korupcji w sektorze prywatnym, w ramach szerszego pakietu zwalczania korupcji przewidzianego na 2011 r.

28. Podkreśla znaczenie działań Komisji Europejskiej zmierzających do wsparcia form partnerstwa, które ułatwiają rozwinięcie systemów wczesnego ostrzegania zapobiegających nadużyciom i skandalom związanym z ustawianiem wyników wydarzeń sportowych oraz przeciwdziałających ingerencji organizacji przestępczych w sport europejski, przy jednoczesnym zachęcaniu państw członkowskich do przedsięwzięcia drastycznych środków przeciw nadużyciom w sporcie i do ujednolicenia sankcji w tym zakresie.

29. Podkreśla wartości etyczne związane ze sportem, a zwłaszcza potrzebę nauczania młodych ludzi „wartości porażki” i „fair play”, uświadamiając je zwłaszcza trenerom i specjalistom, którzy powinni służyć przykładem, tak by położyć kres niestosownym i mającym zły wpływ wychowawczy incydentom, które niestety często mają miejsce pod koniec zawodów sportowych.

30. Zgadza się z Komisją Europejską, że konieczne jest zachęcanie do łączenia sportu z edukacją, tak by wykorzystać pozytywny wpływ sportu na poprawę samopoczucia obywateli, zapobieganie problemom zdrowotnym, w tym również patologicznym, a głównie na leczenie otyłości i chorób sercowo-naczyniowych, co w dłuższej perspektywie przyczynia się do zmniejszenia wydatków służby zdrowia, które pochłaniają znaczną część budżetów regionalnych.

31. Podkreśla znaczenie podnoszenia świadomości na temat codziennej aktywności sportowej we wszystkich grupach wiekowych: wśród dzieci, dorosłych i osób starszych. Uważa za szczególnie ważne wprowadzenie w życie idei „sportu dla wszystkich” oraz zwiększanie popularności regularnej aktywności fizycznej.

32. Podkreśla, że ze względu na istotne znaczenie sportu integracyjnego trzeba stworzyć możliwości, by niepełnosprawni sportowcy i niepełnosprawni uczniowie mogli zarówno w szkole, jak i poza nią codziennie uprawiać sport, a ponadto wspieranie i rozwój sportu niepełnosprawnych powinny być także w wystarczającym stopniu uwzględniane w programach wsparcia.

33. Apeluje zatem do władz krajowych, lokalnych i regionalnych o ułatwienie uprawiania sportu we wszystkich szkołach, na co dzień i bezpłatnie, poprzez zapewnienie odpowiedniej infrastruktury.

34. Proponuje działania mające na celu rozszerzenie wymiaru sportu w szkolnych i przedszkolnych programach nauczania.

35. Apeluje, by zajęcia ruchowe wprowadzać już w przedszkolach i by państwa członkowskie stworzyły warunki sprzyjające nauczaniu wychowania fizycznego w szkołach, w którym to nauczaniu uwzględniać się będzie pedagogiczne,

fizyczne i psychiczne możliwości dzieci i młodzieży. Jest przy tym zdania, że wychowanie fizyczne to kluczowy element wszechstronnej edukacji.

36. Zaleca, by uznać konieczność równoległego kształcenia zawodowego młodych sportowców, i to ze zwróceniem szczególnej uwagi na młodszych zawodników. Wymaga to ścisłej i regularnej kontroli kształcenia, tak by można było zagwarantować jego jakość. Ponadto jest zdania, że dzięki temu przekazywane będą także wartości moralne i wychowawcze oraz inne wartości ważne w sporcie zawodowym.

37. Popiera zwiększenie mobilności pracowników, instruktorów i trenerów w dziedzinie sportu opartej na wspólnych, uzgodnionych normach, które byłyby wzajemnie uznawane przez regiony i państwa członkowskie.

38. Proponuje ustanowienie i promowanie roli europejskich ambasadorów sportu wśród najlepszych sportowców zarówno podczas, jak i na koniec ich kariery w sporcie konkurencyjnym.

39. Podkreśla, że w komunikacie Komisji Europejskiej nie zwrócono bezpośrednio szczególnej uwagi na wolontariat sportowy, który stanowi prawdziwy potencjał sportu.

40. Zachęca zatem zarówno Komisję Europejską, jak i władze lokalne i regionalne do zwracania stale szczególnej uwagi na wolontariat sportowy, który może wspierać kształcenie na wszystkich poziomach, wzbogacając programy nauczania i stanowiąc przydatny instrument procesu uczenia się przez całe życie. Jednocześnie może on zagwarantować znaczne wsparcie dla administracji lokalnej i regionalnej oraz stowarzyszeń sportowych przy organizacji wydarzeń zbliżających ludzi do sportu, bez dążenia do zysku, co zawsze cechuje tego rodzaju działalność.

41. Podkreśla, że wolontariat w dziedzinie sportu powinien wspierać realizację zasady solidarności, a zatem należy go wyraźnie odróżniać od zawodowej działalności sportowej, która jest wysoko wynagradzana.

42. Staje się wyrazicielem pragnienia władz lokalnych i regionalnych, by podniesiono wartość społeczną sportu, zgodnie z zamiarem Komisji Europejskiej korzystając z możliwości sięgnięcia po fundusze strukturalne związane ze sportem oraz ze wsparcia dla projektu „Miasta europejskie na rzecz wolontariatu w sporcie”. Uważa, że należy wykorzystać sport jako cenne narzędzie zapobiegania napięciom społecznym i sprzyjania integracji społecznej, tworząc niewielkie, dostępne nieodpłatnie obiekty sportowe (miniboiska), zwłaszcza na obszarach znajdujących się w niekorzystnym położeniu pod względem społecznym lub geograficznym, a szczególnie w małych i oddalonych wsiach.

43. Podkreśla znaczenie społeczne inicjatyw sportowych, takich jak olimpiady specjalne i paraolimpiady, dzięki którym propaguje się włączenie społeczne osób dotkniętych niepełnosprawnością, co przyczynia się w różnym stopniu do ich niezależności osobistej i pomaga im odgrywać czynną rolę w społeczeństwie.

44. Podkreśla znaczenie wsparcia codziennej działalności sportowej również wśród osób niepełnosprawnych, na przykład poprzez datki na rzecz stowarzyszeń sportowych wprowadzających zajęcia sportowe dla osób niepełnosprawnych fizycznie, umysłowo i sensorycznie, które byłyby przeznaczane na zakup lub wymianę specjalnych urządzeń niezbędnych do tego rodzaju działalności, a także na ostateczne zniesienie barier architektonicznych, tak by ułatwić korzystanie z obiektów, w których uprawia się sport lub w których odbywają się wielkie imprezy sportowe. Zwłaszcza w kontekście zmian demograficznych powinno się coraz bardziej dostosowywać ośrodki i oferty sportowe do potrzeb osób starszych.

45. Domaga się wspierania działalności sportowej kobiet poprzez zapewnienie równych szans dostępu do wszystkich indywidualnych i zespołowych dyscyplin sportowych, sporządzenie różnych przepisów, a także równy dostęp do finansowania dla kobiecych dyscyplin sportowych i takie samo nagłośnienie imprez z udziałem kobiet dla wszystkich grup wiekowych. Postuluje także, by sukcesy osiągnięte przez kobiety w różnych dziedzinach sportu były doceniane tak samo jak sukcesy mężczyzn. Komitet podkreśla konieczność wprowadzenia niedyskryminujących uregulowań dotyczących zawodów i rozgrywek sportowych poprzez ustalenie dla kobiet i mężczyzn nagród o równej wartości.

46. Zaleca, by Komisja Europejska nie zaniedbywała zasadniczej roli uczelni wyższych, stowarzyszeń i klubów młodzieżowych, które powinny uczestniczyć w odpowiednim promowaniu sportu.

Gospodarczy wymiar sportu

47. Podkreśla, że sektor sportu wytwarza ok. 2 % światowego PKB i że sport, przemysł sportowy, turystyka sportowa i organizacja imprez sportowych mają pozytywny wpływ na gospodarkę, zwłaszcza zaś na sektor turystyki oraz zatrudnienia. Podkreśla ponadto, że czynniki te mają ogromne znaczenie dla tworzenia miejsc pracy oraz kreowania wartości dodanej przez małe i średnie przedsiębiorstwa.

48. Docenia zaangażowanie Komisji Europejskiej, która w oparciu o współpracę między państwami członkowskimi pragnie zmierzyć gospodarcze znaczenie sportu w ramach rachunku satelitarne sportu, który, filtrując rachunki narodowe pod kątem działalności istotnej z punktu widzenia sportu, umożliwia wyodrębnienie wartości dodanej związanej ze sportem i wartości wynikającej z pobocznej działalności gospodarczej.

49. Zaleca Komisji Europejskiej włączenie władz lokalnych i regionalnych do tworzenia wspomnianego rachunku satelitarne sportu, gdyż mogą one bezpośrednio zaangażować zarówno środowisko sportowe, jak i władze krajowe i europejskie oraz kręgi naukowe.

50. Uważa, że zasadnicze znaczenie ma to, by działania podejmowane w dziedzinie sportu były finansowane w ramach programów europejskich, takich jak Europejski Fundusz Rozwoju Regionalnego (EFRR), Europejski Fundusz Społeczny (EFS), a także w ramach istniejących programów ramowych UE związanych ze sportem oraz programu ramowego dla sportu, który ma być utworzony w następnym okresie budżetowym UE. Dlatego zwraca się o to, by w pełni wykorzystać możliwości wsparcia infrastruktury oraz działalności

sportowej w ramach EFRR, a także możliwości rozwinięcia kompetencji i zdolności do zatrudnienia wśród pracowników sektora sportu w ramach EFS.

51. Docenia i popiera również zalecenie Komisji Europejskiej dla stowarzyszeń sportowych, by opracowały mechanizmy zbiorowej sprzedaży praw medialnych w celu zagwarantowania odpowiedniej redystrybucji zysków, niwelując różnicę między „bogatymi” i „ubogimi” dyscyplinami sportu z pełnym poszanowaniem przepisów UE i prawa obywateli do informacji, a także z użyciem mechanizmów solidarności finansowej.

Organizacja sportu

52. Ma nadzieję, że ustanowione i wsparte zostaną inicjatywy o bezpośrednim wpływie na wszystkich obywateli europejskich, bez względu na to, czy uczestniczą już oni czynnie w aktywności sportowej, czy też nie, takie jak Europejski Rok Sportu, organizacja zdecentralizowanych europejskich festiwali sportowych czy Europejski Dzień Sportu. Inicjatywy te przyczyniłyby się odpowiednio do kształtowania europejskiej polityki w dziedzinie sportu.

53. Zgadza się, że za pomocą specjalnego wspólnotowego wsparcia finansowego należy rozwinąć inicjatywę Europejskiej Stolicy Sportu, zapoczątkowaną przez obywateli w 1991 r. i do tej pory przez nich organizowaną, której wpływ i widoczność w Europie stale rosną, na wzór obecnej Europejskiej Stolicy Kultury, Europejskiej Zielonej Stolicy i Młodzieżowej Stolicy Europy. Dzięki wsparciu UE możliwy byłby jej dalszy rozwój oraz nadzór ze strony Komisji Europejskiej.

54. Ma nadzieję, że – we współpracy z wielkimi sportowcami reprezentującymi wszystkie pokolenia – zainicjowane zostaną kampanie promocyjne i/lub wydarzenia sportowe umożliwiające podjęcie istotnych kwestii społecznych, takich jak rasizm i ksenofobia, wykorzystywanie nieletnich, przestępczość wśród młodzieży i zwalczanie wszelkich form przestępczości zorganizowanej czy też ważnych kwestii związanych z prawami człowieka, w wypadku których sport może przyczynić się do krzewienia wspólnych ideałów UE.

55. Podkreśla potwierdzoną już skuteczność systemu współpracy organów policji na szczeblu międzynarodowym, mającej na celu ochronę porządku publicznego w czasie wielkich wydarzeń sportowych.

56. Zwraca niemierniej uwagę, że współpraca organów policji musi być obowiązkowo i skutecznie prowadzona i rozwijana w wypadku większych imprez sportowych odbywających się na terytorium UE, także wtedy, gdy dotyczą one nie tylko państw członkowskich, lecz również krajów kandydujących, potencjalnych krajów kandydujących lub krajów trzecich.

57. Przyjmuje z zadowoleniem propozycję przyjęcia przez niektóre europejskie organizacje sportowe środków mających na celu wzmocnienie finansowego fair play w europejskiej piłce nożnej przy jednoczesnym zwiększeniu jej zgodności z zasadami rynku wewnętrznego oraz z przepisami w dziedzinie konkurencji.

58. Zwraca się do Komisji Europejskiej i Rady o przeanalizowanie czynników pomocnych w rozwiązywaniu problemu ustawiania wyników zawodów sportowych.

59. Zwraca się o dopuszczenie go do udziału w następnych konsultacjach Komisji Europejskiej, kiedy omawiane będzie świadczenie usług związanych z grami hazardowymi online.

60. Apeluje o skuteczne i zdecydowane podejście do problemów związanych z przepisami dotyczącymi transferów agentów sportowych.

61. Wnosi, by pozytywnie oceniono skutki ewentualnych zasad dotyczących zawodników szkolonych lokalnie w sportach drużynowych w świetle uznania szczególnego charakteru reguł sportowych.

Współpraca z państwami trzecimi i organizacjami międzynarodowymi

62. Proponuje dokładniejsze określenie obszaru współpracy międzynarodowej w dziedzinie sportu, ze szczególnym uwzględnieniem państw członkowskich Unii Europejskiej, krajów kandydujących, potencjalnych krajów kandydujących, a także państw należących do Rady Europy.

63. Podkreśla, że władze lokalne i regionalne, które już z różnych względów prowadzą współpracę, a także projekty partnerstwa ze wspomnianymi podmiotami, mogą odegrać pierwszoplanową rolę w optymalizacji tejże współpracy w oparciu o długotrwałe kontakty.

Wnioski

64. Podkreśla potrzebę większego zaangażowania władz lokalnych i regionalnych w oparciu o wspólny program realizowany z Komisją Europejską, Radą i władzami krajowymi odpowiedzialnymi za sport.

65. Docenia fakt, że w komunikacie Komisja nawiązuje do wymiaru lokalnego i regionalnego, w tym do wsparcia dla infrastruktury sportowej i trwałych działań w obszarze sportu.

66. Podkreśla aspekt sportu związany z ochroną środowiska, czyli potrzebę podjęcia działań na szczeblu regionalnym i europejskim w celu wsparcia odpowiedniego dostosowania obiektów sportowych do krajobrazu i środowiska poprzez użycie ekologicznych materiałów i technik budowlanych z poszanowaniem bardziej rygorystycznych zasad oszczędności

energii. Proponuje zachęcanie do takich inicjatyw sportowych, w ramach których realizowano by tam, gdzie to możliwe, projekty o niewielkim wpływie na środowisko, wspierając zrównoważoną mobilność, a zwłaszcza korzystanie z publicznych środków transportu oraz środków transportu napędzanych siłą mięśni, a także zapewniając pewne formy rekompensaty w celu ograniczenia lub wyeliminowania wpływu, jaki napływ dużej liczby ludzi wywiera na środowisko.

67. Opowiada się za tym, by w ramach funduszy strukturalnych można było wspierać programy i inicjatywy sportowe, o ile pozostają one w ścisłym związku z celami strategii „Europa 2020” (inteligentny i zrównoważony rozwój sprzyjający włączeniu społecznemu). W ten sposób będzie można wykorzystać wartość sportu jako instrumentu rozwoju lokalnego i regionalnego, rewitalizacji obszarów miejskich, rozwoju obszarów wiejskich, włączenia społecznego, zdolności do zatrudnienia oraz tworzenia miejsc pracy, z funduszy strukturalnych można było wspierać programy i inicjatywy sportowe. Dlatego też, odgrywając zasadniczą rolę w finansowaniu sportu i zapewnianiu możliwości dostępu do niego, władze lokalne i regionalne powinny w większym stopniu uczestniczyć w debatach na ten temat na szczeblu UE.

68. Proponuje, by za pośrednictwem władz lokalnych i regionalnych wesprzeć sieć uczelni wyższych, które propagowałyby politykę w dziedzinie sportu.

69. Proponuje, by w ramach uczenia się przez całe życie wsparto nowatorskie inicjatywy na rzecz zajęć sportowych w szkołach, zwłaszcza dla uczniów w wieku 4–14 lat.

70. Wnosi, by w badaniach na temat wpływu imprez sportowych na gospodarkę uczestniczyły bezpośrednio władze lokalne i regionalne, zapewniając system monitorowania i tworząc bank danych w celu przeanalizowania i zgromadzenia danych na temat różnych wydarzeń.

71. Apeluje do Komisji Europejskiej o większe zaangażowanie władz lokalnych i regionalnych oraz struktur terytorialnych w krajowych organizacjach sportowych i – tam, gdzie takowe istnieją – struktur regionalnych krajowych komitetów olimpijskich w organizację Forum Sportu UE lub też corocznych spotkań, gdyż służą one za podstawę uwzględnienia działań związanych ze sportem w funduszach, programach i inicjatywach UE.

Bruksela, 12 października 2011 r.

Przewodnicząca
Komitetu Regionów
Mercedes BRESSO

CENY PRENUMERATY w 2012 r. (bez VAT, włącznie z normalną opłatą za dostawę przesyłki)

Dziennik Urzędowy UE, serie L i C, wyłącznie wersja papierowa	w 22 językach urzędowych UE	1 200 EUR/rok
Dziennik Urzędowy UE, serie L i C, wersja papierowa + roczne wydanie na płycie DVD	w 22 językach urzędowych UE	1 310 EUR/rok
Dziennik Urzędowy UE, seria L, wyłącznie wersja papierowa	w 22 językach urzędowych UE	840 EUR/rok
Dziennik Urzędowy UE, serie L i C, miesięczne wydanie na płycie DVD (komplet)	w 22 językach urzędowych UE	100 EUR/rok
Suplement do Dziennika Urzędowego (seria S) – Ogłoszenia o przetargach, płyta DVD raz w tygodniu	wielojęzyczny: w 23 językach urzędowych UE	200 EUR/rok
Dziennik Urzędowy UE, seria C – Konkursy	w językach, których dotyczy konkurs	50 EUR/rok

Prenumerata *Dziennika Urzędowego Unii Europejskiej*, który jest wydawany w językach urzędowych Unii, dostępna jest w 22 wersjach językowych. Dziennik Urzędowy składa się z dwóch serii – L (Legislacja) oraz C (Informacje i zawiadomienia).

Dla każdej wersji językowej jest otwierana osobna prenumerata.

Zgodnie z rozporządzeniem Rady (WE) nr 920/2005, opublikowanym w Dzienniku Urzędowym L 156 z dnia 18 czerwca 2005 r., instytucje Unii Europejskiej nie mają obowiązku sporządzania wszystkich aktów prawnych w języku irlandzkim ani publikowania ich w tym języku. W związku z tym irlandzkie wydania Dziennika Urzędowego sprzedawane są osobno.

Prenumerata Suplementu do Dziennika Urzędowego (seria S – Ogłoszenia o przetargach) obejmuje wszystkie 23 wersje językowe na pojedynczej płycie DVD.

Na żądanie prenumeratorzy *Dziennika Urzędowego Unii Europejskiej* mogą otrzymać różne załączniki do Dziennika Urzędowego. Prenumeratory informowani są o publikacji załączników poprzez zawiadomienia dołączane do *Dziennika Urzędowego Unii Europejskiej*.

Sprzedaż i prenumerata

Prenumeratę różnych odpłatnych publikacji wydawanych okresowo, na przykład prenumeratę *Dziennika Urzędowego Unii Europejskiej*, można zamówić u naszych dystrybutorów handlowych. Wykaz dystrybutorów handlowych znajduje się na stronie internetowej:

http://publications.europa.eu/others/agents/index_pl.htm

Portal EUR-Lex (<http://eur-lex.europa.eu>) zapewnia bezpośredni i bezpłatny dostęp do prawodawstwa Unii Europejskiej. EUR-Lex umożliwia dostęp do *Dziennika Urzędowego Unii Europejskiej* oraz traktatów, aktów prawnych, orzecznictwa i aktów przygotowawczych.

Dodatkowe informacje o Unii Europejskiej znajdują się na stronie: <http://europa.eu>

